

Załącznik nr 1

Do Uchwały nr

Rady Miasta i Gminy Gołańcz

Z dnia

Lokalny Program Rewitalizacji

PROJEKT

Miasta i Gminy Gołańcz
na lata 2017-2023

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Metodologia.....	5
3. Diagnoza stanu Miasta i Gminy Gołańcz.....	6
3.1. Sfera społeczna.....	9
3.1.1. Demografia	9
3.1.2. Pomoc społeczna	16
3.1.3. Rynek pracy.....	23
3.1.4. Bezpieczeństwo	29
3.1.5. Szkolnictwo i edukacja.....	31
3.1.6. Kapitał społeczny.....	35
3.2. Sfera gospodarcza.....	40
3.3. Sfera przestrzenno – funkcjonalna.....	42
3.3.1. Zagospodarowanie przestrzenne Miasta i Gminy	42
3.3.2. Dostępność komunikacyjna	45
3.3.3. Dostęp do podstawowych usług	47
3.3.4. Przestrzeń publiczna	50
3.4. Sfera techniczna	54
3.4.1. Zasoby mieszkaniowe i lokale użytkowe	54
3.4.2. Podstawowe sieci techniczne	58
3.5. Sfera środowiskowa	61
3.5.1. Obszary prawnie chronione	61
3.5.2. Stan powietrza atmosferycznego	61
3.5.3. Stan wód powierzchniowych i podziemnych	62
3.5.4. Gospodarka odpadami	63
3.6. Podsumowanie	65
4. Partycypacja społeczna.....	67
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	72
5.1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego	72
5.2. Analiza ilościowa w sferze społecznej.....	76
5.3. Analiza ilościowa w sferze gospodarczej.....	77
5.4. Analiza ilościowa w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.....	79
5.5. Analiza ilościowa w sferze technicznej.....	80
5.6. Analiza ilościowa w sferze środowiskowej.....	82
5.7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	84

6. Charakterystyka obszaru rewitalizacji	88
6.1. Gołańcz 1	88
6.2. Panigródz	91
6.3. Czesławice	93
6.4. Laskownica Mała.....	95
7. Wizja i cele Programu Rewitalizacji.....	97
8. Podstawowe projekty rewitalizacyjne	98
9. Dodatkowe projekty rewitalizacyjne	111
10. Projekty zintegrowane	111
11. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych.....	112
11.1. Komplementarność przestrzenna	112
11.2. Komplementarność problemowa.....	113
11.3. Komplementarność międzyokresowa.....	117
11.4. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	119
11.5. Komplementarność źródeł finansowania	120
12. Indykatywne ramy finansowe	120
13. System wdrażania i modyfikowania	122
14. System monitorowania i oceny skuteczności działań	127
15. Powiązania Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	133
15.1. Powiązania ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020	133
15.2. Powiązania z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	136
15.3. Powiązania ze Strategią Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020.....	137
15.4. Powiązania ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2008–2022	138
15.5. Powiązania ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2014-2020	139
15.6. Powiązania ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołańcz.....	140
16. Ocena oddziaływania na środowisko.....	141
17. Spis tabel, wykresów i rysunków	143

1. Wstęp

Prowadzenie procesu rewitalizacji w miastach i gminach upowszechniło się wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej, głównie z powodu udostępnienia znacznych środków finansowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006. W rezultacie podniesienia znaczenia odnowy obszarów zdegradowanych w perspektywie 2007 – 2013 rewitalizacja stała się w krótkim czasie ważnym elementem systemowego programowania rozwoju miast i gmin. Z powodu braku regulacji prawnych pojęcie rewitalizacji utożsamiano głównie z remontami, modernizacją lub adaptacją obiektów budowlanych. W związku z początkiem nowego okresu programowania środków z Unii Europejskiej na szczeblu krajowym i wojewódzkim dokonano usystematyzowania definicji oraz wymagań jakie muszą spełniać programy rewitalizacji. Podstawowymi dokumentami są: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2015 poz.1777) dla Gminnych Programów Rewitalizacji, „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020” (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) dla Lokalnych Programów Rewitalizacji oraz „Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji”. Dokumenty te podkreślają znaczenie zagadnień społecznych oraz udziału różnych grup interesariuszy w procesie rewitalizacji i rozwoju jednostki terytorialnej.

Według definicji zawartej w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020” rewitalizacja to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (...), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany (...)” (str. 5). Nakierowanie działań rewitalizacyjnych na potrzeby i problemy społeczności lokalnej pozwoli na eliminację problemów i zjawisk kryzysowych już u źródła oraz zapewni dalszy rozwój Gminy.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2017 – 2023 stanowi spójny dokument strategiczny, w którym dokonano identyfikacji zjawisk kryzysowych oraz wskazano obszary, na których one występują, a następnie opracowano zestaw narzędzi mających doprowadzić do ograniczenia liczby i skali zidentyfikowanych problemów. Wyznaczone w Programie Rewitalizacji projekty zostały opracowane przy współpracy podmiotów, do których były kierowane, z tego też

względu stanowią odpowiednie narzędzie służące do wsparcia rozwoju społeczno – gospodarczego wytyczonego obszaru rewitalizacji.

Dokument został opracowany na podstawie ustawy o samorządzie gminnym (art. 18 ust 2 pkt 6), zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”, a także z uwzględnieniem zapisów „Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”.

2. Metodologia

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz składa się z trzech zasadniczych części:

- 1) diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, dzięki której możliwe było określenie charakteru i skali występujących na terenie Gminy problemów oraz wskazanie potrzeb i kierunków rewitalizacyjnych. W tej części dokonano również wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji zgodnie z przyjętą metodologią;
- 2) założeń programowych, w których określono wizję oraz cele i kierunki podejmowanych w ramach Programu Rewitalizacji zadań, opracowano projekty rewitalizacyjne oraz określono powiązania między nimi;
- 3) części wdrożeniowej, w której przedstawiono system włączenia różnych podmiotów i grup w prowadzony proces rewitalizacji oraz w której przedstawiono sposoby wdrażania Programu Rewitalizacji, jego monitoringu oraz oceny skuteczności i aktualności.

Opracowywanie Programu Rewitalizacji rozpoczęto od zgromadzenia danych statystycznych w podziale na jednostki analityczne we wszystkich sferach wyróżnionych w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz analizy wskaźników ilościowych wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Projekt diagnozy oraz wyznaczone obszary przedstawiono następnie na konsultacjach społecznych z interesariuszami rewitalizacji. Uzyskane wnioski i opinie uwzględniono przy opracowywaniu projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji, który następnie ponownie przekonsultowano z różnymi grupami podmiotów. Następnie projekt skierowano do odpowiednich instytucji w celu ustalenia możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko . Po uzyskaniu pozytywnych decyzji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2017-2023 został przyjęty uchwałą Rady Miasta i Gminy Gołańcz nr z dnia

Zakres metodyki prac przedstawiono na poniższym schemacie.

3. Diagnoza stanu Miasta i Gminy Gołańcz

Miasto i Gmina Gołańcz to malowniczy rejon położony w północno-wschodniej Wielkopolsce, w historycznym i etnograficznym regionie zwanym Pałukami. Siedzibą Gminy jest Gołańcz - miasteczko o bogatej, 600 – letniej historii, położone nad Strugą Gołaniecką i Jeziorem Smolary, na wysokości 95 m n.p.m. Oprócz miasta na terenie Gminy znajduje się 25 sołectw: Bogdanowo, Brdowo, Buszewo, Chawłodno, Chojna, Czerlin, Czesławice, Czeszewo, Grabowo, Gręziny, Jeziorki, Konary, Krzyżanki, Kujawki, Laskownica Mała, Laskownica Wielka, Lęgniszewo, Morakowo, Morakówko, Oleszno, Panigródz, Potulin, Rybowo, Smogulec, Tomczyce. Miasto i Gmina zajmują powierzchnię 192,1 km² i są zamieszkiwane przez 8312 osób (stan na 31 XII 2016).

Na potrzeby Programu Rewitalizacji dokonano podziału Gminy na mniejsze jednostki analityczne. Obszar wiejski podzielono zgodnie z przebiegiem granic sołectw gdyż jest to sposób stosowany w innych dokumentach Gminy oraz jest on jasny i przejrzysty dla wszystkich mieszkańców. Dokonano również podziału miasta Gołańcz na 5 mniejszych jednostek analitycznej zgodnie z ich zagospodarowaniem i dominującą funkcją.

Tabela 1: Przebieg granic oraz opis jednostek analitycznych wyznaczonych na terenie miasta Gołańcz

Jednostka analityczna w mieście Gołańcz	Opis jednostki analitycznej
Gołańcz 1	Od zachodu: dz. nr 475, 470, 461/4, 448/2; od północy dz. nr 449, 451/6, 451/7, 483, ul. Margonińska, Polna, dz. nr 613, ul. Smolary, dz. nr 704/1 710/1, 710/4, fragment ul. Osady, ul. Dworcowa; od wschodu ul. Dworcowa, Zamkowa, Cisowa, do ciek w wodnego (dz. nr 959/3, 929/5), od południa ul. Sportowa, dz. nr 1041, 1036/16, 1017/4, ul. Sportowa, Libelta, Lipowa, dz. nr 1001 do 475. Jednostka pełni przede wszystkim funkcję reprezentacyjną i mieszkaniową. Oprócz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej na terenie jednostki znajdują się liczne obiekty infrastruktury społecznej i obiekty historyczne.
Gołańcz 2	Od zachodu ul. Polna, dz. nr 203, 176, 173, ul. Smolary, od północy dz. nr 102/6, od wschodu ul. Osada, dz. nr 373 - 377, 379/25, 379/12, ul. Osada, od południa dz. nr 710/4, 710/1, 613, ul. Smolary. Jest to obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i przemysłowo – usługowej.
Gołańcz 3	Od zachodu ul. Dworcowa, Zamkowa, od północy dz. nr 965, ul. Dworcowa, od wschodu ul. Klasztorna, od południa ul. Cisowa, wzdłuż ciek w wodnego (dz. nr 959/3, 959/16). Jest to obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i przemysłowo – usługowej.
Gołańcz 4	Od zachodu ul. Lipowa, dz. nr 1007, od północy ul. Sportowa, od wschodu dz. nr 1017/2, 1017/3, 1016/2, 1017/28, 1017/29, 1017/11, 1017/12, 1036/4, 1036/6, 1036/8, 1036/18, od południa dz. nr 1023, 1026/2, 1229 - 1194, 1025/3. Obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz przemysłowej. W południowej części jednostki zlokalizowane są rodzinne ogródki działkowe.
Gołańcz 5	Pozostały obszar miasta w jego granicach administracyjnych. Jest to obszar użytków rolnych oraz rozproszonej, pojedynczej zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej.

Źródło: opracowanie własne

W ten sposób uzyskano 30 jednostek analitycznych.

Gmina Gołańcz
Podział na jednostki analityczne

- Chojna** Jednostka analityczna
- 1** Jednostka analityczna
w mieście Gołańcz

Rysunek 1: Podział Miasta i Gminy Gołańcz na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.goc.pl

Tabela 2: Podstawowe informacje dotyczące poszczególnych jednostek analitycznych

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba gospodarstw domowych	Powierzchnia
Gołańcz 1	1024	256	83,5
Gołańcz 2	576	156	65,24
Gołańcz 3	492	132	34,32
Gołańcz 4	1015	290	26,07
Gołańcz 5	154	44	1054,87
Bogdanowo	108	29	452
Brdowo	56	15	232
Buszewo	66	11	154

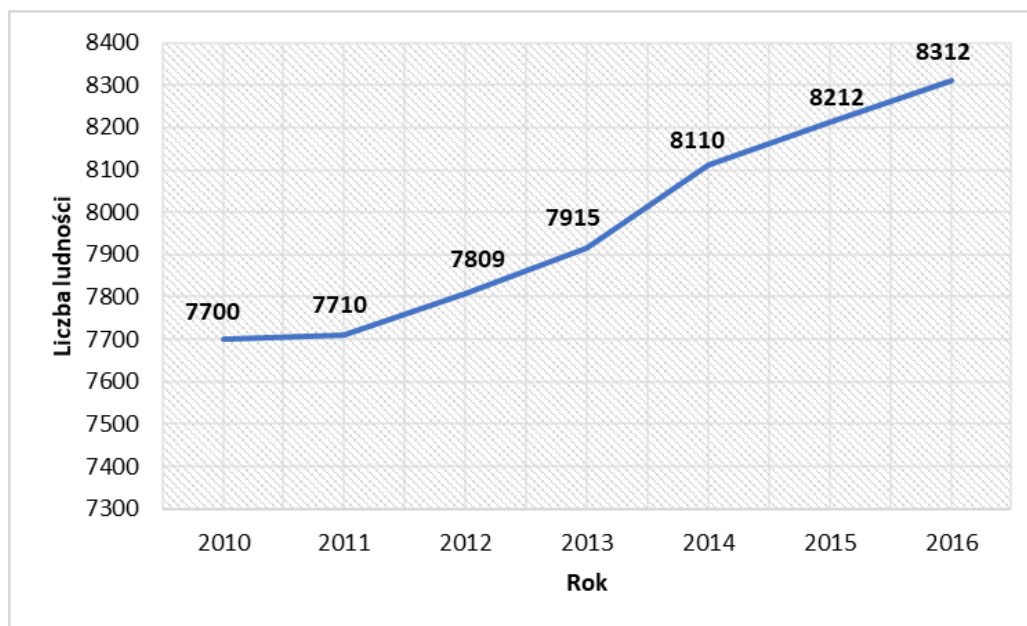
Chawłodno	273	55	752
Chojna	226	53	542
Czerlin	224	50	787
Czesławice	449	110	1951
Czeszewo	241	52	851
Grabowo	123	31	462
Gręziny	89	19	309
Jeziorki	63	10	608
Konary	110	25	805
Krzyżanki	165	30	360
Kujawki	102	24	313
Laskownica Mała	159	39	461
Laskownica Wielka	169	37	565
Lęgniszewo	117	24	289
Morakowo	319	73	1010
Morakówko	71	18	256
Oleszno	298	55	592
Panigródz	499	124	1623
Potulin	244	56	304
Rybowo	320	75	965
Smogulec	383	98	2891
Tomczyce	177	35	385
GINA	8312	2026	19183

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

3.1. Sfera społeczna

3.1.1. Demografia

Na przestrzeni lat 2010 – 2016 liczba ludności Miasta i Gminy Gołańcz sukcesywnie wzrastała. W 2016 r. Gmina liczyła 8 312 mieszkańców, tj. o 100 osób więcej niż w roku poprzednim i o 612 osób więcej niż w 2010 r.

Wykres 1: Liczba ludności Miasta i Gminy Golańcz w latach 2010 – 2016

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Golańcz

W żadnej jednostce analitycznej w analizowanym okresie nie stwierdzono spadku liczby ludności. Największy wzrost liczby mieszkańców odnotowano w jednostce analitycznej Jeziorki (21,15 punktów procentowych), natomiast najmniejszy w jednostce analitycznej Brdowo (1,82 pp.).

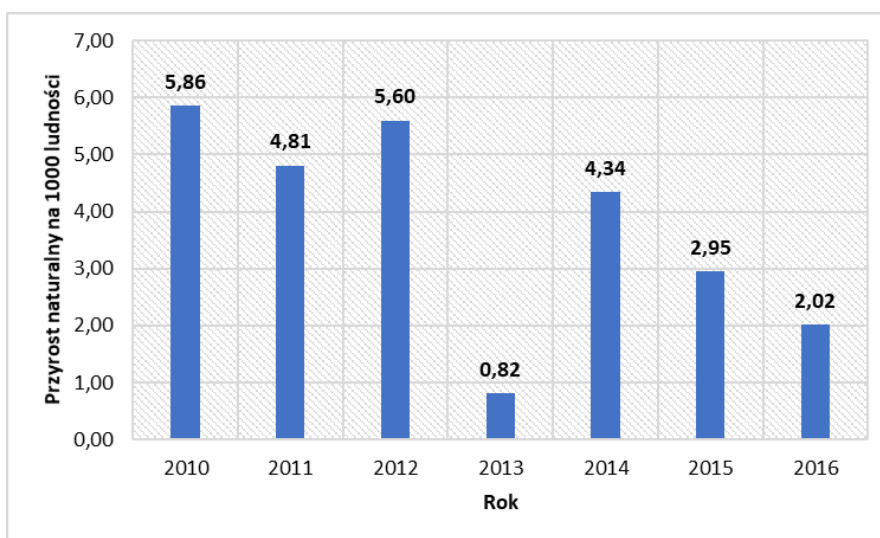
Tabela 3: Liczba ludności i dynamika zmian w poszczególnych jednostkach analitycznych w latach 2010 - 2016

Jednostka analityczna	Liczba ludności							Wskaźnik dynamiki zmian ludności w latach 2010 – 2016 (%)	Spadek/ wzrost liczby ludności (pp.)
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
Miasto Golańcz	3064	3106	3139	3165	3190	3231	3261	106,43	6,43
Bogdanowo	98	100	102	105	105	107	108	110,20	10,20
Brdowo	55	55	55	56	56	56	56	101,82	1,82
Buszewo	60	63	63	64	64	66	66	110,00	10,00
Chawłodno	252	257	260	261	266	268	273	108,33	8,33
Chojna	204	207	210	216	219	223	226	110,78	10,78
Czerlin	206	208	211	214	219	221	224	108,74	8,74
Czesławice	414	419	423	443	445	446	449	108,45	8,45
Czeszewo	216	218	223	226	232	236	241	111,57	11,57
Grabowo	114	116	118	118	120	122	123	107,89	7,89
Gręziny	82	82	82	83	85	88	89	108,54	8,54
Jeziorki	52	53	54	58	59	59	63	121,15	21,15
Konary	99	101	103	104	107	107	110	111,11	11,11

Krzyżanki	148	152	154	158	161	162	165	111,49	11,49
Kujawki	94	96	97	98	99	100	102	108,51	8,51
Laskownica Mała	148	151	153	155	158	158	159	107,43	7,43
Laskownica Wielka	148	152	156	158	162	164	169	114,19	14,19
Lęgniszewo	99	101	103	108	109	115	117	118,18	18,18
Morakowo	299	302	308	309	312	315	319	106,69	6,69
Morakówko	70	70	70	70	71	71	71	101,43	1,43
Oleszno	280	286	289	290	295	298	298	106,43	6,43
Panigródz	466	473	479	482	488	493	499	107,08	7,08
Potulin	226	226	229	231	234	238	244	107,96	7,96
Rybowo	293	299	301	308	311	316	320	109,22	9,22
Smogulec	352	253	258	265	371	380	383	108,81	8,81
Tomczyce	161	164	169	170	172	172	177	109,94	9,94
Razem	7700	7710	7809	7915	8110	8212	8312	107,95	7,95

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

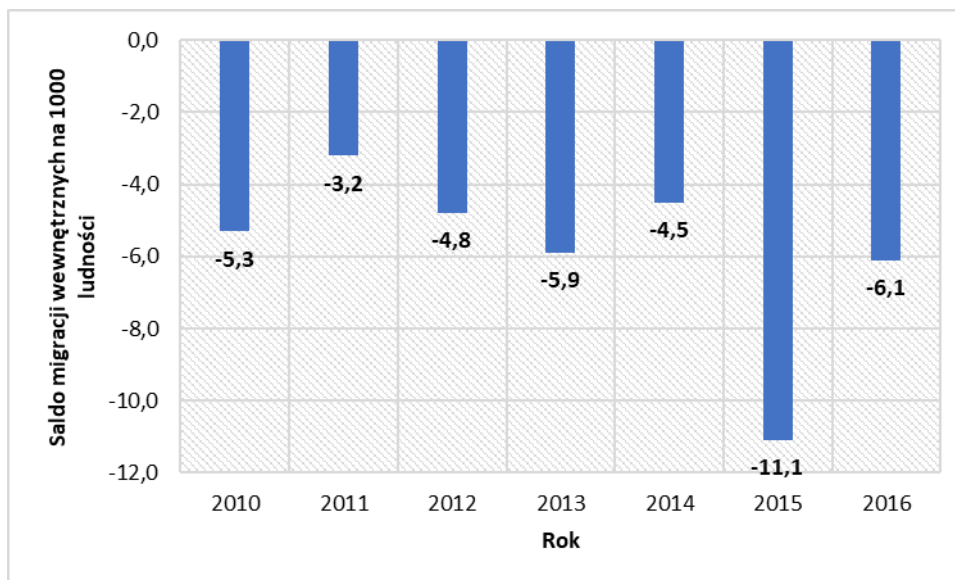
Liczba mieszkańców Gminy zależy przede wszystkim od dwóch czynników: przyrostu naturalnego oraz migracji. W 2016 r. odnotowano 99 urodzeń żywych i 82 zgony, co daje przyrost naturalny o wartości 17 – w przeliczeniu na 1000 osób wskaźnik przyrostu naturalnego wynosił 2,02. Jest to jedna z najniższych wartości tego wskaźnika w latach 2010 – 2016, niższy przyrost naturalny na 1000 ludności był tylko w 2013 r. Mimo, iż wskaźnik ten nieprzerwanie od 2010 r. utrzymuje się na dodatnim poziomie zaobserwowano jego stopniowe obniżanie się. Wynika to z życiowych wyborów mieszkańców Gminy, którzy decydują się na późniejsze zakładanie rodzin oraz mniejszą liczbę ich członków (tzw. model rodziny 2+2 lub 2+1).

Wykres 2: Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Gołańcz w latach 2010 – 2016

Źródło: GUS

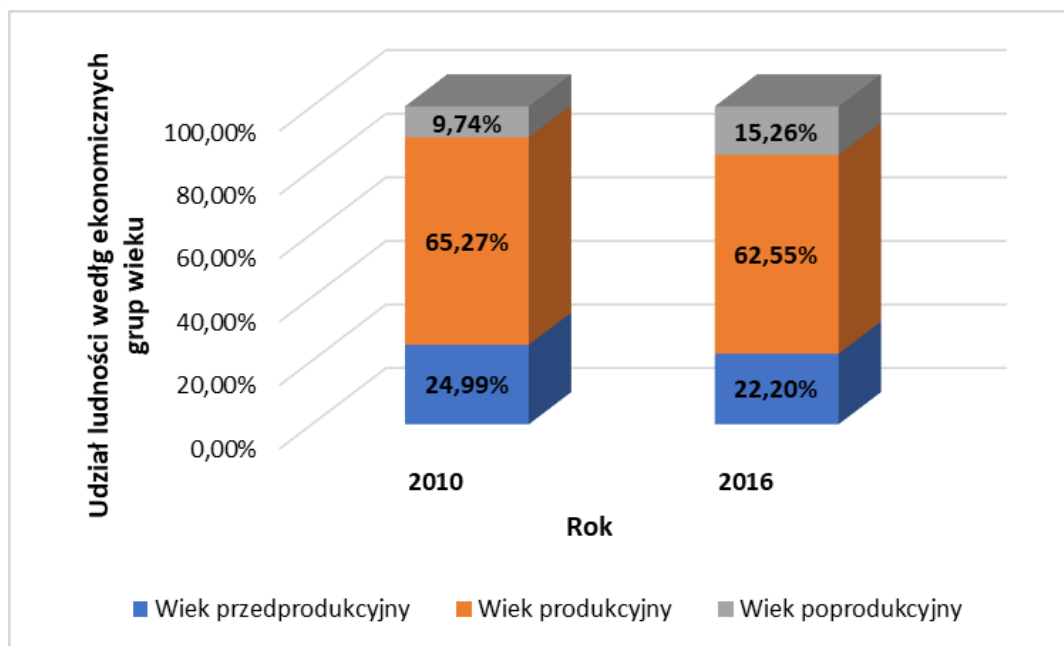
W przypadku migracji wewnętrznych w 2016 r. na terenie Gminy zanotowano 73 zameldowania oraz 124 wymeldowania. Saldo migracji wewnętrznych wyniosło więc minus 51 osób – w przeliczeniu na 1000 ludności: minus 6,1. W całym analizowanym okresie wskaźnik salda migracji przyjmował wartości ujemne.

Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Gołańcz w latach 2010 – 2016

Źródło: GUS

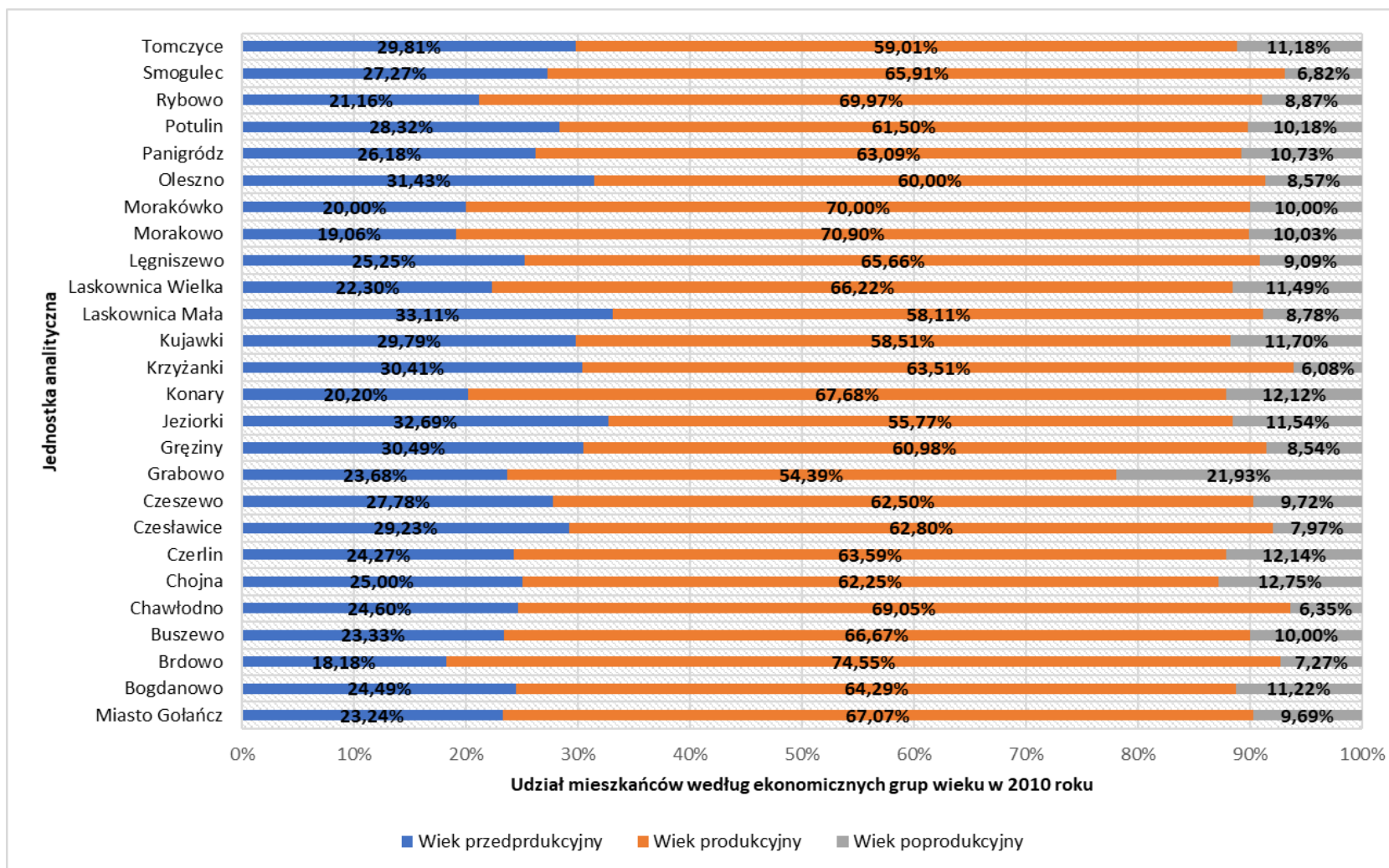
Na strukturę demograficzną Gminy pośredni wpływ ma także wiek mieszkańców oraz wielkość udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności. W roku 2016 udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogóle mieszkańców Gminy wyniósł 22,20%, osób w wieku produkcyjnym 62,55%, a osób w wieku poprodukcyjnym 15,26%. Porównując te wartości z danymi z 2010 roku można zaobserwować spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (o 2,79 pp.) i produkcyjnym (o 2,72 pp.) oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (o 5,51%). Świadczy to o intensywnym zachodzeniu zjawiska starzenia się społeczeństwa, które pociąga za sobą m.in. kurczenie się zasobów siły roboczej, wzrost nakładów na opiekę zdrowotną i usługi opiekuńcze, itp.

Wykres 4: Udział ludności według ekonomicznego wieku w Gminie Gołańcz w 2010 i 2016 roku

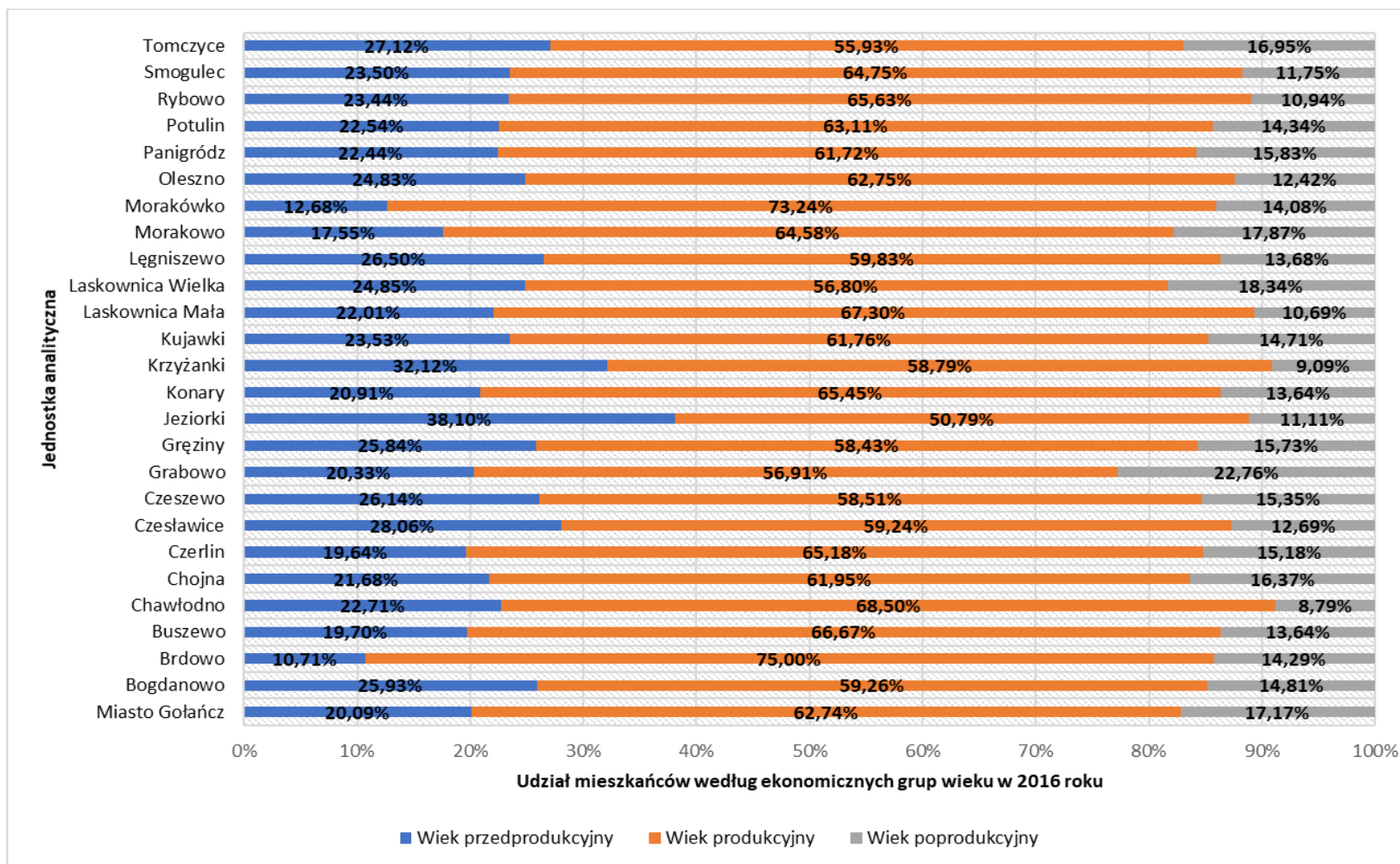
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców danej jednostki analitycznej odnotowano w jednostce Grabowo, zarówno w 2010 r. (21,93%) jak i w 2016 r. (22,76%). Jednakże porównując lata 2010 i 2016 należy stwierdzić, że największy wzrost udziału osób starszych w społeczeństwie sołectwa nastąpił w Morakowie (o 7,83 pp.), natomiast w Jeziorkach odnotowano spadek udziału osób starszych w liczbie ludności o 0,43 pp.

Wykres 5: Udział mieszkańców w ludności ogółem według ekonomicznych grup wieku w jednostkach analitycznych w 2010 roku

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2010

Wykres 6: Udział mieszkańców w ludności ogółem według ekonomicznych grup wieku w jednostkach analitycznych w 2016 roku

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Z przeprowadzonej analizy sytuacji demograficznej wynika, że negatywnymi zjawiskami w tym zakresie jest emigracja mieszkańców oraz starzenie się społeczeństwa. W czasie pozyskiwania danych na potrzeby Programu Rewitalizacji migracja ludności była równoważona przez dodatni przyrost naturalny, co powodowało wzrost liczby mieszkańców Gminy. Ze względu jednak na tendencję zmiany modelu rodziny i coraz późniejsze podejmowanie decyzji o założeniu rodziny przyrost naturalny się obniża. Bez zapobiegania zjawisku emigracji w przyszłości liczba mieszkańców Gminy może ulegać zmniejszeniu.

Również starzenie się społeczeństwa pociąga za sobą negatywne zmiany w społeczeństwie. Ze względu na ograniczone możliwości fizyczne i zdrowotne oraz często nie nadążanie za najnowszymi trendami i nowinami technicznymi osoby starsze są grupą odsuwaną od życia w społeczności lokalnej, prowadząc do ich marginalizacji.

W związku z powyższym w ramach procesu rewitalizacji należałoby ukierunkować działania na zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców, które pozwoliłyby na ograniczenie zjawiska migracji oraz działania przeciwdziałające wykluczeniu osób starszych i ich aktywne włączenie w życie społeczności lokalnej.

3.1.2. Pomoc społeczna¹

Środowiskową pomoc społeczną mieszkańcom świadczy Miejsko – Gminny środek Pomocy Społecznej w Gołańczy (MGOPS). W 2016 r. wsparcia udzielono w sumie 867 osobom. Zasiłek stały przyznano 45 świadczeniobiorcom (w 2015 r. 44 osobom), w tym 25 osobom samotnym na łączną kwotę 204.632,75 zł. W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” posiłek zapewniono 213 osobom (w 2015 r. 265 osobom), w tym 176 osobom nieletnim oraz 48 osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym i/lub znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej. Z usług opiekuńczych skorzystało 9 osób starszych i samotnych (w 2015 r. 5 osób), natomiast z powodu bezdomności wsparto 4 osoby (w 2015 r. 3 osoby). Udzielono również zasiłku celowego i w naturze na łączną kwotę 90.600,91 zł – najczęstszym powodem wnioskowania o tę formę pomocy była niemożność zakupienia opału, leków, odzieży, żywności.

¹ Jedna osoba lub rodzina może korzystać z więcej niż jednej formy wsparcia, stąd sumy podanych wartości mogą się nie pokrywać.

Średnio na 100 mieszkańców Gminy w 2016 r. ze wsparcia MGOPS skorzystało 10,43 osób. Wartość tego wskaźnika została przekroczona w 13 jednostkach analitycznych: Brdowie (14,29), Czerlinie (11,16), Grabowie (17,89), Gręzinach (11,24), Jeziorkach (14,29), Krzyżankach (16,97), Laskownicy Małej (16,98), Morakowie (11,29), Morakówku (19,72), Panigródku (17,64), Rybowie (16,25), Smogulcu (13,58) oraz Tomczycach (18,08).

Tabela 4: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	92	8,98
Gołańcz 2	576	52	9,03
Gołańcz 3	492	44	8,94
Gołańcz 4	1015	91	8,97
Gołańcz 5	154	13	8,44
Bogdanowo	108	5	4,63
Brdowo	56	8	14,29
Buszewo	66	4	6,06
Chawłodno	273	26	9,52
Chojna	226	20	8,85
Czerlin	224	25	11,16
Czesławice	449	40	8,91
Czeszewo	241	22	9,13
Grabowo	123	22	17,89
Gręziny	89	10	11,24
Jeziorki	63	9	14,29
Konary	110	4	3,64
Krzyżanki	165	28	16,97
Kujawki	102	5	4,90
Laskownica Mała	159	27	16,98
Laskownica Wielka	169	7	4,14
Lęgniszewo	117	6	5,13
Morakowo	319	36	11,29
Morakówko	71	14	19,72
Oleszno	298	26	8,72
Panigródz	499	88	17,64
Potulin	244	7	2,87
Rybowo	320	52	16,25
Smogulec	383	52	13,58

Tomczyce	177	32	18,08
GMINA	8312	867	10,43

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Liczba osób i rodzin, korzystających ze wsparcia MGOPS zmniejsza się z roku na rok. Najczęstszym powodem udzielania pomocy w 2016 r. było bezrobocie (114 rodzin) oraz niepełnosprawność (95 rodzin). W porównaniu do roku 2015 wzrosła liczba świadczeniobiorców z przyczyn niepełnosprawności (o 7 rodzin) i alkoholizmu (o 6 rodzin), natomiast w porównaniu do roku 2014 wzrosła jedynie liczba rodzin, którym przyznano wsparcie z powodu alkoholizmu (o 2 rodziny).

Tabela 5: Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Gołańcz w latach 2014 - 2016

Powody przyznania pomocy społecznej	Liczba osób, które korzystały z pomocy społecznej		
	2014	2015	2016
Ubóstwo	80	57	39
Bezrobocie	187	141	114
Niepełnosprawność	112	88	95
Ciężka lub długotrwała choroba	102	86	83
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	40	41	21
Alkoholizm	19	15	21
Narkomania	2	1	0
Przemoc w rodzinie	6	5	4
Bezdomność	5	4	3
Sieroctwo	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	61	51	41
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	2	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	9	4

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

Biorąc pod uwagę liczbę rodzin, którym przyznano pomoc z MGOPS hierarchia najczęstszych problemów jest następująca:

- Bezrobocie (114 rodzin),
- Niepełnosprawność (95 rodzin),
- Ciężka lub długotrwała choroba (83 rodziny),

- Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (41 rodzin),
- Ubóstwo (39 rodzin),
- Potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm (po 21 rodzin).

Problemy te są często ze sobą sprzężone i wynikają z siebie nawzajem, co powoduje konieczność podjęcia kompleksowych działań skierowanych na rozwiązanie więcej niż jednego negatywnego zjawiska. I tak, niepełnosprawność oraz ciężka lub długotrwała choroba ograniczają lub wręcz uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia², co w konsekwencji powoduje spadek dochodów rodziny i jej ubożenie. Ubóstwo z kolei prowadzi do nasilenia się patologii społecznych, takich jak: alkoholizm, przestępczość, przemoc, wykluczenie, które najmocniej dotyczą osoby nieletnie. Zjawisko ubóstwa na terenie Gminy Gołańcz nie jest szczególnie nasilone – na 100 mieszkańców Gminy jedynie 0,47 osobom udzielono wsparcia z tego tytułu. Największy ich udział zamieszkuje jednostki analityczne: Czesławice (2,23), Czerlin (1,34), Laskownica Mała (1,26), Potulin (1,23), Tomczyce (1,13). Średnia wartość wskaźnika dla Gminy została również przekroczona w jednostkach analitycznych: Gołańcz 5 (0,65), Bogdanowo (0,93), Chojna (0,88), Krzyżanki (0,61), Lęgniszewo (0,85).

Tabela 6: Liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	4	0,39
Gołańcz 2	576	1	0,17
Gołańcz 3	492	0	0,00
Gołańcz 4	1015	2	0,20
Gołańcz 5	154	1	0,65
Bogdanowo	108	1	0,93
Brdowo	56	0	0,00
Buszewo	66	0	0,00
Chawłodno	273	2	0,73
Chojna	226	2	0,88
Czerlin	224	3	1,34
Czesławice	449	10	2,23

² Zjawisko bezrobocia opisano szerzej w rozdziale 3.1.3.: Rynek pracy.

Czeszewo	241	1	0,41
Grabowo	123	0	0,00
Gręziny	89	0	0,00
Jeziorki	63	0	0,00
Konary	110	0	0,00
Krzyżanki	165	1	0,61
Kujawki	102	0	0,00
Laskownica Mała	159	2	1,26
Laskownica Wielka	169	0	0,00
Lęgniszewo	117	1	0,85
Morakowo	319	0	0,00
Morakówko	71	0	0,00
Oleszno	298	0	0,00
Panigródz	499	1	0,20
Potulin	244	3	1,23
Rybowo	320	1	0,31
Smogulec	383	1	0,26
Tomczyce	177	2	1,13
GMINA	8312	39	0,47

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Obok bezrobocia najpoważniejszym problemem Gminy Gołańcz jest niepełnosprawność. Oprócz wsparcia finansowego w 2016 r. MGOPS realizował program pomocy osobom niepełnosprawnym w doposażeniu w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny, który był użyczany mieszkańcom w drodze umowy. Biorcami sprzętu były przede wszystkim osoby starsze i niepełnosprawne, ale także niepełnosprawne dzieci. Zawarto w sumie 70 umów użyczeń sprzętu rehabilitacyjnego. Najczęściej wypożyczano łóżka rehabilitacyjne, balkoniki kroczące, czwórnóg i krzesło toaletowe – mimo dokupienia wyposażenia w 2016 r. wypożyczono cały wymieniony powyżej sprzęt, konieczne jest więc ponowne poszerzenie oferty.

W ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom realizowany jest również program osłony „Pomoc dzieciom niepełnosprawnym lub długotrwale chorym – mieszkańcom Miasta i Gminy Gołańcz w rozszerzeniu dostępu do rehabilitacji ruchowej na rok 2017”. Jego zakres opiera się na przyznaniu pomocy finansowej rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka wyłącznie na zabiegi rehabilitacji ruchowej wykonywane przez wyspecjalizowane placówki rehabilitacyjne, zatrudniające wykwalifikowaną kadrę.

Na terenie Gminy działa również Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołańczy, przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (typ B) oraz przewlekłe psychicznie chorych (typ A). Przebywają w nim osoby pełnoletnie z terenu Miasta i Gminy Gołańcz, z terenu Miasta i Gminy Margonin oraz z Gminy Wapno. Jest to ośrodek koedukacyjny pobytu dziennego. Celem Środowiskowego Domu Samopomocy w Gołańczy jest zwiększenie samodzielności i zaradności życiowej oraz integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem. Placówka ta każdego roku organizuje cykliczne spotkanie integracyjne na terenie Miasta i Gminy Gołańcz „Jesteśmy tacy sami” oraz utrzymuje kontakty z jednostkami o podobnym profilu działania: Warsztatami Terapii Zajęciowej, Domami Pomocy Społecznej, Środowiskowymi Domami Samopomocy. W ramach tej współpracy uczestniczy w imprezach integracyjnych, kulturalnych, sportowych.

Problemy spowodowane bezrobociem, ubóstwem, chorobą i niepełnosprawnością często prowadzą do pojawienia się problemów w wychowywaniu dzieci, alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Aby przeciwdziałać tym negatywnym zjawiskom Uchwałą Rady Miasta i Gminy Gołańcz nr IV/27/11 z dnia 25 stycznia 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie działający przy MGOPS. W 2016 r. Zespół rozpatrywał 20 nowych przypadków przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty (w 2015 r. było to 14 przypadków). W przeliczeniu na 100 mieszkańców największą liczbę Niebieskich Kart założono w jednostkach analitycznych: Czerlin (1,34), Tomczyce (1,13), Smogulec (1,04). Procedura Niebieskiej Karty była rozpoczynana najczęściej przez Policję (13 Kart), 2 Karty założone były przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Wągrowcu, 4 Karty założono w MGOPS w Gołańczy, a 1 Kartę założył lekarz rodzinny w Gołańczy. Łącznie w rodzinach objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 72 osoby, w tym 25 kobiet i 21 dzieci. W 2016 r. 6 spraw zakończono z powodu ustania przemocy, a jedną zamknięto z powodu przekwalifikowania zjawiska przemocy na konflikt rodzinny.

Tabela 7: Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	3	0,29
Gołańcz 2	576	0	0,00
Gołańcz 3	492	1	0,20
Gołańcz 4	1015	1	0,10
Gołańcz 5	154	0	0,00
Bogdanowo	108	0	0,00
Brdowo	56	0	0,00
Buszewo	66	0	0,00
Chawłodno	273	0	0,00
Chojna	226	0	0,00
Czerlin	224	3	1,34
Czesławice	449	1	0,22
Czeszewo	241	0	0,00
Grabowo	123	0	0,00
Gręziny	89	0	0,00
Jeziorki	63	0	0,00
Konary	110	0	0,00
Krzyżanki	165	0	0,00
Kujawki	102	0	0,00
Laskownica Mała	159	0	0,00
Laskownica Wielka	169	0	0,00
Lęgniszewo	117	1	0,85
Morakowo	319	0	0,00
Morakówko	71	0	0,00
Oleszno	298	1	0,34
Panigródz	499	2	0,40
Potulin	244	0	0,00
Rybowo	320	1	0,31
Smogulec	383	4	1,04
Tomczyce	177	2	1,13
GMINA	8312	20	0,24

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Na terenie Gminy pomoc w opiece i wychowaniu osób małoletnich sprawują świetlice opiekuńczo – wychowawcze w Czeszewie, Kujawkach, Panigródzu, Smogulcu, Potulinie, Czesławicach, Gołańczy, Laskownicy Małej i Tomczycach. Pod opieką wychowawców dzieci odrabiają zadania domowe, rozwijają swoje

zdolności, uczą się właściwych zachowań, czystości języka, współdziałania w grupie, odkrywają wiarę w siebie, zdobywają poczucie własnej wartości. Prowadzone są również zajęcia profilaktyczno – edukacyjne z zakresu uzależnień, m.in. od alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Podsumowując, w Gminie Gołańcz najczęściej udzielano pomocy z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz ubóstwa. Analiza wykazała również wzrost liczby świadczeń z powodu alkoholizmu oraz wszczynania procedury Niebieskiej Karty w stosunku do 2015 roku. Władze Gminy wraz z MGOPS zapewniają wsparcie osobom niepełnosprawnym, chorym oraz osobom małoletnim. Konieczne jest jednak rozszerzenie oferty pomocy skierowanej do osób bezrobotnych, starszych oraz uzależnionych od alkoholu, a także podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

3.1.3. Rynek pracy

Na koniec 2016 r. na terenie Gminy Gołańcz liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 314 osób, w tym 167 kobiet (53,18% ogółu bezrobotnych). W przeliczeniu na 100 mieszkańców Gminy przypadało 3,78 osób bezrobotnych, podczas gdy w powiecie wągrowieckim wartość tego wskaźnika wynosiła 2,91. Największy udział osób bezrobotnych w ludności danej jednostki analitycznej odnotowano na całym obszarze miasta Gołańcz oraz w sołectwach: Grabowo (7,32), Konary (6,36), Krzyżanki (6,67), Morakówko (8,45), Panigródz (7,21), Rybowo (5,94).

Tabela 8: Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	70	6,84
Gołańcz 2	576	32	5,56
Gołańcz 3	492	29	5,89
Gołańcz 4	1015	48	4,73
Gołańcz 5	154	11	7,14
Bogdanowo	108	1	0,93
Brdowo	56	0	0,00
Buszewo	66	0	0,00
Chawłodno	273	4	1,47
Chojna	226	3	1,33

Czerlin	224	1	0,45
Czesławice	449	2	0,45
Czeszewo	241	3	1,24
Grabowo	123	9	7,32
Gręziny	89	1	1,12
Jeziorki	63	1	1,59
Konary	110	7	6,36
Krzyżanki	165	11	6,67
Kujawki	102	2	1,96
Laskownica Mała	159	6	3,77
Laskownica Wielka	169	3	1,78
Lęgniszewo	117	2	1,71
Morakowo	319	2	0,63
Morakówko	71	6	8,45
Oleszno	298	2	0,67
Panigródz	499	36	7,21
Potulin	244	0	0,00
Rybowo	320	19	5,94
Smogulec	383	2	0,52
Tomczyce	177	1	0,56
GMINA	8312	314	3,78

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Prawo do zasiłku posiadało w 2016 r. jedynie 37 osób, większość pozostałych osób bezrobotnych było klientami MGOPS. Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez zawodu (53 osoby), sprzedawcy (34 osoby) oraz technicy żywienia i gospodarstwa domowego (13 osób).

Ze względu na wiek największą grupę osób zarejestrowanych w PUP w Wągrowcu stanowią osoby w wieku 25 – 34 lata (31,85%) oraz w wieku 18 – 24 lata (26,75%). Osoby powyżej 45. roku życia stanowiły 24,84% zarejestrowanych.

Na terenie Gminy Gołańcz najkrócej bezrobotnymi pozostają osoby w wieku 35 – 44 lata - 32,69% osób z tej grupy podejmuje zatrudnienie po upływie 1 – 3 miesięcy, a kolejne 28,85% po upływie 3 – 6 miesięcy. Stosunkowo szybko pracę podejmują osoby w wieku 18 – 24 lata: 23,81% po upływie 1 – 3 miesięcy oraz 28,57% po upływie 3 – 6 miesięcy. Więcej czasu na znalezienie zatrudnienia zajmuje osobom powyżej 55. roku życia. 33,33% osób w wieku 55 – 59 lat podejmuje zatrudnienie po upływie 6 – 12 miesięcy, a 20,83% po upływie powyżej 24 miesięcy. 36,36% osób powyżej 60. roku życia znajduje zatrudnienie dopiero po upływie 24 miesięcy.

Biorąc pod uwagę wykształcenie bezrobotnych największy udział w tej grupie stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (31,85%), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (31,21%). Na terenie Gminy najtrudniej jest znaleźć zatrudnienie osobom z wykształceniem wyższym: albo znajdują je stosunkowo szybko po upływie 1 – 3 miesięcy (22,22%), albo będą go poszukiwać nawet dłużej niż 6 miesięcy. Najszybciej pracę podejmowały osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 26,92% osób znalazło zatrudnienie po upływie 1 – 3 miesięcy. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym znajdują pracę po 1 – 6 miesięcy (50%). Osoby z wykształceniem gimnazjalnym podejmują zatrudnienie zazwyczaj po 1 – 3 miesięcy (25%) lub 6 – 12 miesięcy (27%).

Ze względu na staż pracy największą grupę stanowią osoby posiadające 1 – 5 lat doświadczenia (32,80%) oraz do 1 roku (17,83%). Najkrócej (po 1 – 3 miesięcy) bezrobotnymi pozostają osoby posiadające 30 i więcej lat staży pracy (40%) oraz osoby z 1 – 5 lat stażu (31,07%). Najdłużej bez zatrudnienia pozostają osoby posiadające 20 – 30 lat doświadczenia, których większość podejmuje pracę po upływie 6 – 12 miesięcy (40%).

Tabela 9: Czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych według ich wieku, wykształcenia i stażu pracy (stan na koniec 2016 r.)

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	W tym: kobiety	Według czasu pozostawania bez pracy					
				Do 1 miesiąca	1 – 3 m-cy	3 – 6 m-cy	6-12 m-cy	12 – 24 m-cy	Powyżej 24 m-cy
Wiek	18-24	84	39	12	20	24	16	10	2
	25-34	100	69	9	25	18	27	13	8
	35-44	52	26	6	17	15	5	7	2
	45-54	43	19	4	12	6	12	6	3
	55-59	24	12	1	3	3	8	4	5
	Powyżej 60 lat	11	2	0	1	1	3	2	4
Wykształcenie	Wyższe	9	8	0	2	1	2	2	2
	Policealne i średnie zawodowe	78	50	8	21	16	18	11	4
	Średnie ogólnokształcące	29	27	3	7	6	7	5	1
	Zasadnicze zawodowe	98	42	12	23	26	17	11	9
	Gimnazjalne i poniżej	100	40	9	25	18	27	13	8
Staż pracy	Do 1 roku	56	35	9	16	8	15	5	3
	1-5	103	58	12	32	24	18	11	6
	5-10	50	17	4	11	14	13	6	2
	10-20	29	13	2	8	5	4	5	5
	20-30	25	11	2	3	3	10	4	3

30 lat i więcej	5	1	0	2	1	0	1	1
Bez stażu	46	32	3	6	12	11	10	4
Bezrobotnych ogółem	314	167	32	78	67	71	42	24

Źródło: PUP Wągrowiec

Liczba bezrobotnych regularnie spada: w stosunku do roku 2015 liczba osób bez zatrudnienia była niższa o 36 osób, a w stosunku do 2014 roku o 223 osoby. Wśród bezrobotnych w 2016 r. 53,18% stanowiły kobiety, 43,31% osoby do 30. roku życia, 44,27% osoby długotrwale bezrobotne, a 5,73% osoby niepełnosprawne. W stosunku do 2015 roku w grupie bezrobotnych spadł udział kobiet o 7,10 pp., udział osób długotrwale bezrobotnych o 7,73 pp. oraz udział osób niepełnosprawnych o 1,12 pp. Wzrósł natomiast udział bezrobotnych osób do 30. roku życia o 0,45 pp.

Tabela 10: Struktura osób bezrobotnych w Gminie Gołańcz w latach 2014 - 2016

Bezrobotni	2014	2015	2016
Ogółem	537	350	314
Kobiety	339	211	167
Do 30. roku życia	128	150	136
Długotrwale	317	182	139
Niepełnosprawni	31	24	18

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu

W Gminie w szczególnej sytuacji na rynku pracy znajduje się 259 osób bezrobotnych (82,48% ogółu bezrobotnych). W tej grupie największy udział mają osoby długotrwale bezrobotne (53,67%), a następnie do 30. roku życia (52,51%). Osoby powyżej 50. roku życia stanowią 21,24% grupy osób w szczególnej sytuacji, a niepełnosprawni 6,95%.

Osoby do 30. roku życia najczęściej znajdują zatrudnienie po upływie 1 – 3 miesięcy (25%) lub 3 – 6 miesięcy (22,79%) od momentu zarejestrowania się w PUP. W 2016 r. zarejestrowane były 84 osoby w wieku 18 – 24 lata (61,76%) oraz 52 osoby w wieku 25 – 34 lat (38,24%). Osoby z tej grupy posiadają najczęściej wykształcenie zasadnicze zawodowe (32,35%) oraz policealne i średnie ogólnokształcące (29,41%). Posiadają 1 – 5 lat stażu pracy (42,65%) lub poniżej 1 roku (25,74%), co świadczy o tym, że większość tych osób zaczęła pracę niedługo po zakończeniu edukacji.

Osoby długotrwale bezrobotne, czyli te które pozostawały powyżej 12 miesięcy bez zatrudnienia przed zarejestrowaniem się w PUP, najczęściej podejmowały pracę dopiero po upływie 12 – 24 miesięcy od momentu zarejestrowania się (30,22%), co

potwierdza fakt, że im dłużej bezrobotny pozostaje bez zatrudnienia tym trudniej jest mu znaleźć pracę. W tej grupie najwięcej jest osób w wieku 25 – 34 lata (32,37%). Osoby długotrwale bezrobotne posiadają najczęściej wykształcenie gimnazjalne i niższe (33,81%), ale jednocześnie ta grupa posiada największy udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (1,93%). Świadczy to o braku miejsc pracy na terenie Gminy i w jej regionie skierowanej do tej grupy lub też o braku rozpoznania potrzeb lokalnego rynku pracy przez osoby młode, a przez to kształcenie się w złym kierunku. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani w PUP w Wągrowcu posiadali najczęściej 1 – 5 lat stażu pracy (25,90%).

Osoby powyżej 50. roku życia najczęściej podejmowały pracę po upływie 6 – 12 miesięcy (27,27%). Jest to grupa w wieku głównie 55 – 59 lat (43,64%) oraz z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (47,27%) lub zasadniczym zawodowym (34,55%). Posiadają najczęściej 20 – 30 lat doświadczenia.

Niepełnosprawni bezrobotni podejmują zatrudnienie zazwyczaj po 6 – 12 miesiącach (22,22%) lub 12 – 24 miesiącach (22,22%) od momentu zarejestrowania w PUP. Są to głównie osoby w wieku 25 – 34 lata (38,89%) oraz w wieku 55 – 59 lat (22,22%). Połowa tej grupy posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe (50%), a ponad 1/5 zasadnicze zawodowe (22,22%). 27,78% niepełnosprawnych bezrobotnych posiada 10 – 20 lat doświadczenia, 33,33% pracowało krócej niż 5 lat, z kolei 16,67% w ogóle nie pracowało.

Tabela 11: Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie Gołańcz (stan na koniec 2016 r.)

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem	Do 30. roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50. roku życia	Niepełnosprawni
Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	do 1	26	18	5	4	2
	1 - 3	57	34	21	8	3
	3 - 6	52	31	16	7	3
	6 - 12	58	29	31	15	4
	12 - 24	42	17	42	9	4
	Powyżej 24	24	7	24	12	2
Wiek	18 - 24	84	84	23	x	2
	25 - 34	79	52	45	X	7
	35 - 44	28	x	23	x	2
	45 - 54	33	x	26	20	2
	55 - 59	24	x	14	24	4

	60 lat i więcej	11	x	8	11	1
Wykształcenie	Wyższe	6	2	5	1	0
	Policealne i średnie zawodowe	64	40	31	8	3
	Średnie ogólnokształcące	28	24	15	1	2
	Zasadnicze zawodowe	80	44	41	19	4
	Gimnazjalne i poniżej	81	26	47	26	9
Staż pracy ogółem (w latach)	Do 1 roku	49	35	23	3	3
	1-5	82	58	36	6	3
	5-10	34	10	22	7	2
	10-20	22	0	18	12	5
	20-30	23	x	12	21	1
	30 lat i więcej	5	x	2	5	1
	Bez stażu	44	33	26	1	3
Ogółem		259	136	139	55	18

Źródło: PUP w Wągrowcu

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w powiecie PUP przeznaczył łącznie 9.191.3 tys. zł, z czego 4.061.3 tys. zł pochodziło z Europejskiego Funduszu Społecznego (PO WER i RPO). Najczęstszą formą aktywizacji na terenie Gminy Gołańcz do końca kwietnia 2016 r. było kierowanie na staże (25 osób) oraz do robót publicznych i prac społecznie użytecznych (po 3 osoby).

W najpoważniejszej sytuacji na gołańskim rynku pracy są długotrwale bezrobotni oraz osoby młode w wieku do 30. roku życia. Są to osoby z niskim wykształceniem i często posiadające niewielki staż pracy, przez co są postrzegani przez pracodawców jako osoby bez doświadczenia, na które trzeba będzie przeznaczyć czas i środki finansowe na przeszkolenie. Z tego powodu są mniej atrakcyjną grupą niż pozostali bezrobotni – zwłaszcza osoby młode, które stanowią ponad 30% długotrwale bezrobotnych. Należy zwrócić uwagę również na to, że to właśnie wśród długotrwale bezrobotnych znajduje się najwięcej osób z wykształceniem wyższym w porównaniu do pozostałych grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy, podczas gdy osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym najkrócej pozostają bezrobotnymi. Można więc stwierdzić, że rynek pracy w Gminie Gołańcz i jej regionie ukierunkowany jest na robotników fizycznych, o niskim wykształceniu. Brak pracy i perspektyw zawodowych jest główną przyczyną emigracji ludzi młodych z terenu Gminy Gołańcz. Aby ograniczyć zjawisko bezrobocia należałoby zwiększyć

kompetencje i umiejętności bezrobotnych poprzez szkolenia i staże, a także stworzyć ofertę dla ludzi młodych i z wyższym wykształceniem.

3.1.4. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo mieszkańcom Gminy zapewnia Posterunek Policji w Gołańczy oraz Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu. Na terenie Gminy w 2015 r. odnotowano 76 przestępstw, tj. o 10 mniej niż w 2014 r. (86 przestępstw). Dla porównania na terenie podległym KPP w Wągrowcu w 2015 r. odnotowano 948 przestępstw. W rozdziale na kategorie przestępstw w Gminie Gołańcz popełniono:

- Kradzieże z włamaniem – 3 (2014 r. – 5),
- Kradzieże cudzych rzeczy – 10 (2014 r. 16),
- Udział w bójce lub pobiciu – 1 (2014 r. – 1),
- Kradzieże rozbójnicze, rozboje i wymuszenia – 2 (2014 r. – 0),
- Inne przestępstwa – 60 (2014 r. – 64).

Największą liczbę przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano w jednostkach analitycznych: Gołańcz 1 (1,66), Gołańcz 2 (1,74), Gołańcz 3 (1,63), Gołańcz 5 (1,95), Czesławice (1,56), Czeszewo (1,24), Laskownica Mała (2,52), Panidróż (1,40) i Tomczyce (1,13).

Tabela 12: Liczba popełnionych przestępstw w Gminie Gołańcz na 100 mieszkańców jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba popełnionych przestępstw	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	17	1,66
Gołańcz 2	576	10	1,74
Gołańcz 3	492	8	1,63
Gołańcz 4	1015	9	0,89
Gołańcz 5	154	3	1,95
Bogdanowo	108	0	0,00
Brdowo	56	0	0,00
Buszewo	66	0	0,00
Chawłodno	273	0	0,00
Chojna	226	0	0,00
Czerlin	224	0	0,00
Czesławice	449	7	1,56
Czeszewo	241	3	1,24
Grabowo	123	0	0,00
Gręziny	89	0	0,00

Jeziorki	63	0	0,00
Konary	110	0	0,00
Krzyżanki	165	0	0,00
Kujawki	102	0	0,00
Laskownica Mała	159	4	2,52
Laskownica Wielka	169	0	0,00
Lęgniszewo	117	0	0,00
Morakowo	319	2	0,63
Morakówko	71	0	0,00
Oleszno	298	2	0,67
Panigródz	499	7	1,40
Potulin	244	0	0,00
Rybowo	320	2	0,63
Smogulec	383	0	0,00
Tomczyce	177	2	1,13
GMINA	8312	76	0,91

Źródło: Posterunek Policji w Gołańczy, 2015

Na terenie Gminy Gołańcz częściej dochodzi do zdarzeń drogowych niż w pozostałych gminach podlegających PP w Gołańczy. W 2015 r. na terenie Miasta i Gminy Gołańcz doszło 71,43% wszystkich wypadków oraz 61,45% wszystkich kolizji drogowych.

Tabela 13: Zdarzenia drogowe, do których doszło na terenie działania Posterunku Policji w Gołańczy w 2014 i 2015 r.

Miasto i gmina	Wypadki		Kolizje	
	2014	2015	2014	2015
Miasto i Gmina Gołańcz	3	5	47	51
Gmina Damasławek	4	2	23	20
Gmina Wapno	0	0	8	12
Ogółem	7	7	78	83

Źródło: Posterunek Policji w Gołańczy

Posterunek Policji realizuje również programy prewencyjne:

- Rządowy program ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem Bezpieczniej”,
- Program PK Bezpieczne miasto,
- Program PK Bezpieczna wieś,
- Bezpieczne życie seniora,
- Program PK Bezpieczna szkoła,
- Program PK Bezpieczny ogród.

W ramach ww. programów dzielnicowi wraz z kierownikiem brali udział w organizowanych zebraniach wiejskich na terenie podległych Posterunkowi gmin, w czasie których informowali o zagrożeniach przestępczością i sposobach zachowania się, aby nie stać się ofiarą przestępstwa. Ponadto, przeprowadzono spotkania z osobami starszymi, informując o zagrożeniach przestępczością, m.in. oszustw na „wnuczka”, „policjanta” oraz przy sprzedaży towaru przez osoby narodowości romskiej. W ramach programu PK Bezpieczna szkoła dzielnicowi brali udział w pogadankach z dziećmi i młodzieżą ze szkół w Gołańczy, Morakowie, Smogulcu i Panigrodzu oraz w ramach programu PK Bezpieczny ogród z właścicielami ogródków działkowych „Rodzinny ogród działkowy” w Gołańczy.

Według dzielnicowych z Posterunku Policji głównym zjawiskiem patologicznym występującym na terenie podległym PP jest alkoholizm, z którym łączą się inne zjawiska: przemoc w rodzinie, ubóstwo i kradzieże. Przy zwalczaniu tych patologii PP współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym. Osoby ze środowisk zagrożonych są monitorowane (zwłaszcza sprawcy przemocy w rodzinie) i kierowane do odpowiednich poradni oraz na leczenie odwykowe.

Głównym problemem utrudniającym realizację zadań była niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na działalność prewencyjną.

3.1.5. Szkolnictwo i edukacja

Na terenie Gminy Gołańcz funkcjonują następujące placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego:

- Przedszkole Publiczne w Gołańczy (wraz z podlegającymi mu oddziałami przedszkolnymi w Czesławicach i przy Zespołach Szkół w Gołańczy, Morakowie, Panigrodzu i Smogulcu),
- Zespół Szkół w Gołańczy,
- Zespół Szkół w Morakowie,
- Zespół Szkół w Panigrodzu,
- Zespół Szkół w Smogulcu.

W roku szkolnym 2015/2016 do Przedszkola Publicznego uczęszczało 239 dzieci, tj. o 11 mniej niż poprzednim roku i o 27 mniej niż w roku szkolnym 2013/2014. Mimo zmniejszenia liczby wychowanków i spadku przyrostu naturalnego liczba

oferowanych miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego nadal jest zbyt mała – w roku szkolnym 2015/2016 zapewniono 240 miejsc podczas gdy dzieci w wieku przedszkolnym (3 – 6 lat) w 2015 r. było 457, czyli o prawie połowę więcej. Konieczna jest więc dalsza rozbudowa bazy przedszkolnej.

Tabela 14: Liczba dzieci uczęszczająca do poszczególnych placówek oświatowych i wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Gołańcz w latach 2013 - 2016

Rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego	266	250	239
Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Gołańczy	553	587	611
Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Morakowie	102	85	100
Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Panigrodzu	67	69	81
Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Smogulcu	67	69	80

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 we wszystkich Zespołach Szkół wzrosła liczba wychowanków. Na rok szkolny 2015/2016 najwięcej dzieci uczyło się w szkole w Gołańczy (611 osób, o 24 więcej niż w roku poprzednim). Mając na uwadze przyrost naturalny w Gminie (rozdz. 3.1.1. Demografia) zakłada się, że liczba uczniów będzie jeszcze przez kilka lat utrzymywać się na podobnym poziomie, jednak może się stopniowo zmniejszać.

Poziom nauczania w Gminie zmierzono na podstawie wyników Sprawdzianu Szóstoklasisty w porównaniu do wyników osiągniętych w powiecie wągrowieckim.

Tabela 15: Średnie procentowe wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty w Gminie Gołańcz i w powiecie wągrowieckim w latach 2015 - 2016

Wyszczególnienie	Część I	Język polski	Matematyka	Część II - język angielski	Część II - język niemiecki
2015					
Gmina Gołańcz	57,37%	62,89%	51,59%	67,29%	60,66%
Powiat wągrowiecki	61,51%	67,00%	55,68%	72,08%	60,10%
2016					
Gmina Gołańcz	57,56%	64,64%	50,06%	62,95%	41,00%
Powiat wągrowiecki	58,13%	66,22%	49,57%	63,84%	53,78%

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

Uczniowie z Gminy Gołańcz w 2015 uzyskiwali niższe wyniki Sprawdzianu niż ich rówieśnicy w powiecie. Wyjątkiem był Sprawdzian z języka niemieckiego gdzie uzyskali średnio w 0,56 pp. więcej. W 2016 r. również średnie procentowe wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty w powiecie były wyższe niż w Gminie Gołańcz. W tym roku wyjątek stanowił Sprawdzian z matematyki, za który dzieci z Gminy uzyskały wynik o 0,49 pp. wyższy niż uczniowie w powiecie. Znacząco spadł jednak średni procentowy wynik za Sprawdzian z języka niemieckiego – uczniowie z Gminy otrzymali średnio o 12,78 pp. mniej niż dzieci w powiecie.

W 2016 r. najwyższą liczbę punktów otrzymywali uczniowie z Zespołu Szkół w Gołańczy (obręb jednostek analitycznych: Gołańcz 1 - 5, Buszewo, Chawłodno, Czerlin, Czesławice, Grabowo, Konary, Krzyżanki, Laskownica Mała, Laskownica Wielka, Oleszno, Rybowo, Tomczyce) – średnia wynosiła 62,61 punktów, o 3,03 punktów więcej niż w poprzednim roku.

Na drugim miejscu znalazł się Zespół Szkół w Morakowie (obręb jednostek analitycznych: Brdowo, Czeszewo, Grężyny, Kujawki, Morakowo, Morakówko) – średni wynik wyniósł 54,44 punkty, o 18,20 punktów mniej niż w roku 2015.

Uczniowie z Zespołu Szkół w Smogulcu (obręb jednostek: Smogulec, Potulin, Jeziorki, Chojna) otrzymali średnio 51,50 punktów, o 3,88 punktów więcej niż w poprzednim roku.

Najniższe wyniki w Gminie w 2016 r. uzyskali uczniowie z Zespołu Szkół w Panigródzu (obręb jednostek analitycznych: Panigródz, Lęgniszewo) – średni wynik wynosił 40,62 punkty, o 19,38 punktów mniej niż w poprzednim roku.

Tabela 16: Średni wynik Sprawdzianu Szóstoklasisty w Gminie Gołańcz w latach 2015 – 2016 dla danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty (średnia punktów) ³	
	2015	2016
Gołańcz 1	59,58	62,61
Gołańcz 2	59,58	62,61
Gołańcz 3	59,58	62,61
Gołańcz 4	59,58	62,61
Gołańcz 5	59,58	62,61
Bogdanowo	59,58	62,61

³ Powtarzające się wyniki wynikają z tego, że dzieci z tych jednostek uczęszczają do tej samej szkoły.

Brdowo	72,64	54,44
Buszewo	59,58	62,61
Chawłodno	59,58	62,61
Chojna	47,62	51,50
Czerlin	59,58	62,61
Czesławice	59,58	62,61
Czeszewo	72,64	54,44
Grabowo	59,58	62,61
Gręziny	72,64	54,44
Jeziorki	47,62	51,50
Konary	59,58	62,61
Krzyżanki	59,58	62,61
Kujawki	72,64	54,44
Laskownica Mała	59,58	62,61
Laskownica Wielka	59,58	62,61
Lęgniszewo	60,00	40,62
Morakowo	72,64	54,44
Morakówko	72,64	54,44
Oleszno	59,58	62,61
Panigródz	60,00	40,62
Potulin	47,62	51,50
Rybowo	59,58	62,61
Smogulec	47,62	51,50
Tomczyce	59,58	62,61

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

Na podstawie wyników Sprawdzianu Szóstoklasisty można określić poziom nauczania w Gminie Gołańcz jako niski. Biorąc pod uwagę uzyskaną przez uczniów średnią punktów w 2016 r. hierarchia szkół przedstawia się następująco: ZS w Gołańczy, ZS w Morakowie, ZS w Smogulcu i ZS w Panigrodzu. Największy spadek w uzyskanych wynikach w porównaniu do poprzedniego roku odnotowano w ZS w Panigrodzu i ZS w Morakowie, w pozostałych szkołach średnia uzyskanych wyników wzrosła o ponad 3 punkty. Należy podkreślić jednak, że w poprzednim roku te szkoły uzyskały najwyższe wyniki w całej Gminie.

Niski poziom nauczania i niepowodzenia szkolne wynikają zazwyczaj z przyczyn społeczno – ekonomicznych i/lub dydaktycznych. Do przyczyn społeczno – ekonomicznych zalicza się złą sytuację materialną spowodowaną bezrobociem i niskimi dochodami rodziców, słabym wykształceniem rodziców oraz ich brakiem współpracy ze szkołą. Do przyczyn dydaktycznych należą źle dobrana treść, metody i środki nauczania oraz sposoby aktywizacji uczniów czy brak przygotowania

pedagogicznego i dydaktycznego nauczycieli. Wpływ na niskie wyniki może mieć również obniżona sprawność intelektualna uczniów czy brak motywacji do nauki.

Aby podnieść poziom nauczania w szkołach w Gminie Gołańcz należy zdiagnozować potrzeby i możliwości uczniów, a następnie organizować odpowiednio dobrane zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, uczyć dzieci samodzielności, systematyczności i radzenia sobie ze stresem. Należy również stale podnosić kompetencje miękkie i zawodowe nauczycieli.

Podjęte działania powinny skutkować podniesieniem poziomu nauczania w szkołach oraz zapobiec przedwczesnemu kończeniu nauki. W dłuższej perspektywie czasowej efektem będzie zwiększenie poziomu wykształcenia mieszkańców.

3.1.6. Kapitał społeczny

Według Słownika Języka Polskiego PWN kapitał społeczny to całość stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiające w przyszłości nawiązanie innych konstruktywnych relacji społecznych. Innymi słowy to powiązania między ludźmi, ich współpraca i zaufanie, które pozwalają tworzyć nową wartość. Kapitał społeczny to aktywni, zdeterminowani ludzie, lokalne środowiska i ich liderzy, zdolni „zarazić” innych swoją aktywnością.

Wpływ na rozwój kapitału społecznego w jednostce terytorialnej mają przede wszystkim działania kulturalno – społeczne oraz zaangażowanie mieszkańców w działalność na rzecz społeczności lokalnej i w organizacjach pozarządowych. Jednostkami organizacyjnymi w zakresie kształtowania aktywności społecznej w Gminie Gołańcz są Gołaniecki Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna w Gołańczy.

Gołaniecki Ośrodek Kultury prowadzi zespoły artystyczne, kluby i sekcje zainteresowań. Działają m.in. młodzieżowy klub piosenki GOK, teatr żywego planu „Decha”, otwarty klub szachowy juniorów i seniorów, klub internautów Inter Klub oraz działająca przy GOK i Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Gołaniecka Orkiestra Dęta. W pomieszczeniach GOK odbywają się także próby chórów: parafialnego św. Wawrzyńca i „Kasztelanki”, a także spotkania Towarzystwa Miłośników Ziemi Gołanieckiej. Gołaniecki Ośrodek Kultury współorganizuje ognisko muzyczne dla

dzieci i młodzieży w klasach pianina, gitary, instrumentów klawiszowych oraz zespołu artystycznego koła seniorów „Kasztelanki”. Przy Bibliotece działa klub czytelniczy, a przy Regionalnej Izbie Tradycji klub rękodzielniczy. Gminne Centrum Informacji prowadzi klub plastyczny dla dzieci. Sekcje zainteresowań, zespoły, kapele promują Gminę na imprezach gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich, a nawet międzynarodowych.

Ponadto, ważny w życiu mieszkańców jest dostęp do usług związanych z aktywnym wypoczynkiem. Takowy zaspokojony zostać może przez Gołaniecki Klub Sportowy „ZAMEK” w Gołańczy. Klub prowadzi sekcje podnoszenia ciężarów i piłki nożnej oraz organizuje imprezy sportowe.

Na terenie Miasta i Gminy Gołańcz działają również inne kluby i stowarzyszenia o charakterze sportowym, są to:

- Ludowy Klub Sportowy Czeszewo,
- Ludowy Klub Sportowy Czesławice,
- Uczniowski Klub Sportowy "Kasztelan" w Gołańczy,
- Uczniowski Klub Sportowy "Orzełek" w Gołańczy,
- Uczniowski Klub Sportowy „Płomień” w Morakowie,
- Uczniowski Klub Sportowy MOS w Gołańczy,
- Uczniowski Klub Sportowy „Rolnik” w Gołańczy,
- Miejsko-Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe” w Gołańczy,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Gołańczy.

W sumie na terenie Gminy w 2016 r. działały 32 grupy artystyczne, koła i kluby. Było ich o 5 mniej niż w 2015 r., ale aż o 25 więcej niż w 2011 r. Wraz ze wzrostem liczby sekcji i klubów wzrastała liczba ich członków. W 2016 r. w działaniach kulturalno – społecznych oraz w grupach zainteresowań udzielało się w sumie 543 mieszkańców Gminy, tj. 6,53% całej ludności. Dla porównania: w 2011 r. w takich działaniach udzielało się 1,53% mieszkańców Gminy.

Tabela 17: Liczba grup artystycznych, kół i klubów oraz ich członków na terenie Gminy Gołańcz w latach 2011 - 2016

Grupy artystyczne, koła i kluby	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	7	8	9	9	37	32

Liczba członków	118	137	149	143	662	543
------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: GUS

Inną formą kapitału społecznego są organizacje pozarządowe. W 2016 r. na terenie Gminy Gołańcz działały 52 stowarzyszenia i fundacje. W przeliczeniu na 100 mieszkańców Gminy przypada 0,63 organizacji – wartość ta jest mniejsza w jednostkach analitycznych: Gołańcz 1 (0,59), Gołańcz 2 (0), Gołańcz 3 (0,41), Gołańcz 4 (0,39), Bogdanowo (0), Brdowo (0), Buszewo (0), Chawłodno (0,37), Chojna (0), Czerlin (0,45), Gręziny (0), Konary (0), Laskownica Wielka (0,59), Oleszno (0), Potulin (0,41), Smogulec (0,52), Tomczyce (0,56).

Tabela 18: Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba organizacji pozarządowych	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	6	0,59
Gołańcz 2	576	0	0,00
Gołańcz 3	492	2	0,41
Gołańcz 4	1015	4	0,39
Gołańcz 5	154	2	1,30
Bogdanowo	108	0	0,00
Brdowo	56	0	0,00
Buszewo	66	0	0,00
Chawłodno	273	1	0,37
Chojna	226	0	0,00
Czerlin	224	1	0,45
Czesławice	449	4	0,89
Czeszewo	241	4	1,66
Grabowo	123	2	1,63
Gręziny	89	0	0,00
Jeziorki	63	1	1,59
Konary	110	0	0,00
Krzyżanki	165	2	1,21
Kujawki	102	1	0,98
Laskownica Mała	159	1	0,63
Laskownica Wielka	169	1	0,59
Lęgniszewo	117	1	0,85
Morakowo	319	3	0,94
Morakówko	71	3	4,23
Oleszno	298	0	0,00

Panigródz	499	6	1,20
Potulin	244	1	0,41
Rybowo	320	3	0,94
Smogulec	383	2	0,52
Tomczyce	177	1	0,56
GMINA	8312	52	0,63

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Mieszkańcy Gminy najczęściej zrzeszają się w spółdzielniach producentów, spółdzielniach mieszkaniowych oraz w kółkach rolniczych. Według pracowników Urzędu Miasta i Gminy społeczność lokalna w poszczególnych jednostkach analitycznych jest silnie związana ze swoim miejscem zamieszkania, lecz nie zawsze wykazuje zaangażowanie w działania na rzecz swojego sołectwa. W tych jednostkach analitycznych, w których mieszkańcy wykazują się dużą aktywnością społeczną równie chętnie w działaniach na rzecz wsi udzielają się dzieci i młodzież. Słabo lub przeciętnie układa się współpraca różnych podmiotów i organizacji, zarówno pomiędzy tymi zlokalizowanymi w danej jednostce analitycznej, jak i z tymi spoza sołectwa.

Tabela 19: Zaangażowanie mieszkańców i współdziałanie różnych organizacji na rzecz danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Zaangażowanie mieszkańców i współdziałanie różnych organizacji na rzecz dobra jednostki analitycznej
Gołańcz⁴	Mieszkańcy są silnie związani z miastem i aktywnie angażują się w działania prowadzone na jego terenie oraz chętnie uczestniczą w różnych grupach i klubach. Niedostateczna koordynacja i współdział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz miasta.
Bogdanowo	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analitycznej jest bardzo słaba. Na terenie jednostki analitycznej nie działają organizacje pozarządowe.
Brdowo	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analitycznej jest bardzo słaba. Na terenie jednostki analitycznej nie działają organizacje pozarządowe.
Buszewo	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Na terenie jednostki analitycznej nie działają organizacje pozarządowe.
Chawłodno	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce

⁴ Mieszkańcy poszczególnych jednostek analitycznych w mieście Gołańcz nie udzielają się jedynie w działaniach społeczno – kulturowych organizowanych na obszarach jednostek, które zamieszkują - często angażują się w zadania w różnych częściach miasta. Stąd też nie istnieje możliwość określenia jak wygląda aktywność mieszkańców w poszczególnych jednostkach na terenie miasta.

	analizy jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Chojna	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Na terenie jednostki analizy nie działają organizacje pozarządowe.
Czerlin	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Czesławice	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Czeszewo	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Grabowo	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Gręziny	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Na terenie jednostki analizy nie działają organizacje pozarządowe.
Jeziorki	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Konary	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Na terenie jednostki analizy nie działają organizacje pozarządowe.
Krzyżanki	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Kujawki	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Laskownica Mała	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Laskownica Wielka	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Lęgniszewo	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Morakowo	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Morakówko	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Oleszno	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analizy jest bardzo słaba. Na terenie jednostki analizy nie działają organizacje pozarządowe.

Panigródz	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Potulin	Mieszkańcy wsi, w tym dzieci i młodzież są bardzo zaangażowani w rozwój wsi i działania na jej rzecz. Współpraca między podmiotami i organizacjami pozarządowymi układa się przeciętnie.
Rybowo	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analitycznej jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Smogulec	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analitycznej jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.
Tomczyce	Mieszkańcy są związani ze swoją wsią, ale rzadko angażują się w działaniach na rzecz wsi. Aktywność społeczno – kulturalna dzieci i młodzieży w jednostce analitycznej jest bardzo słaba. Niedostateczna koordynacja i współudział podmiotów i organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz wsi.

Źródło: Plany Odnowy Miejscowości danych sołectw, Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

Kapitał społeczny na terenie Gminy Gołańcz nadal jest stosunkowo niski, ale ciągle rośnie. Coraz więcej osób angażuje się w działania kulturalno – społeczne oraz chce rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania, dotyczy to jednak głównie mieszkańców miasta Gołańcz, którzy posiadają większe możliwości uczestnictwa w różnych grupach i stowarzyszeniach oraz mieszkańców 11 sołectw (Buszewo, Czerlin, Czesławice, Czeszewo, Grabowo, Jeziorki, Krzyżanki, Kujawki, Morakowo, Panigródz, Potulin). Społeczność pozostałych jednostek analitycznych raczej niechętnie udziela się w działaniach na rzecz swojej wsi, dlatego w celu ich aktywizacji można zaproponować organizację różnych zajęć i wydarzeń społeczno – kulturalnych, np. warsztaty, zajęcia dla dzieci i młodzieży, organizację konkretnych działań dla dobra wsi, takich jak porządkowanie przestrzeni publicznych. Należy również postarać się o lepszą współpracę i koordynację działań różnych podmiotów i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie danej jednostki analitycznej i Gminy.

3.2. Sfera gospodarcza

Według danych CEiDG w 2016 r. na terenie Gminy działało 426 podmiotów gospodarczych. Na 100 mieszkańców Gminy przypada średnio 5,13 podmiotów. Wartość niższą niż średnia osiągnęły wszystkie jednostki analityczne położone na obszarze wiejskim, za wyjątkiem Chawłodna (6,23) i Laskownicy Wielkiej (5,33).

Tabela 20: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	102	9,96

Gołańcz 2	576	46	7,99
Gołańcz 3	492	48	9,76
Gołańcz 4	1015	57	5,62
Gołańcz 5	154	22	14,29
Bogdanowo	108	1	0,93
Brdowo	56	2	3,57
Buszewo	66	2	3,03
Chawłodno	273	17	6,23
Chojna	226	6	2,65
Czerlin	224	9	4,02
Czesławice	449	8	1,78
Czeszewo	241	11	4,56
Grabowo	123	5	4,07
Gręziny	89	4	4,49
Jeziorki	63	0	0,00
Konary	110	2	1,82
Krzyżanki	165	4	2,42
Kujawki	102	1	0,98
Laskownica Mała	159	8	5,03
Laskownica Wielka	169	9	5,33
Lęgniszewo	117	1	0,85
Morakowo	319	14	4,39
Morakówko	71	3	4,23
Oleszno	298	12	4,03
Panigródz	499	0	0,00
Potulin	244	6	2,46
Rybowo	320	13	4,06
Smogulec	383	6	1,57
Tomczyce	177	7	3,95
GMINA	8312	426	5,13

Źródło: CEiDG, 2016

Do sektora publicznego w 2016 r. należało 7,01% wszystkich przedsiębiorstw, natomiast sektor prywatny tworzyło 92,99% podmiotów gospodarczych, przy czym 82,32% tych przedsiębiorstw to te, które należały do osób fizycznych.

Według grup rodzajów działalności PKD 11,94% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Gołańcz w 2016 r. należało do sektora rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, 22,39% do sektora przemysłu i budownictwa, a 65,67% do III sektora gospodarki. W porównaniu do roku poprzedniego spadł udział liczby przedsiębiorstw należących do działalności związanej z rolnictwem o 0,18 pp. a wzrósł w sektorze związanym z przemysłem (o 0,05 pp.) i usługami (o 0,13 pp.).

W sektorze prywatnym największy udział miały przedsiębiorstwa należące do sekcji G – handel detaliczny i hurtowy oraz naprawa pojazdów (28,09%) oraz F – budownictwo (13,80%) i A – rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo (12,52%).

Biorąc pod uwagę wielkość wszystkich podmiotów gospodarczych działających w granicach Gminy Gołańcz największy udział stanowiły przedsiębiorstwa małe zatrudniające do 9 osób (96,12%). Przedsiębiorstwa średnie zatrudniających 10 – 49 osób stanowiły 2,99% wszystkich podmiotów. W 2016 r. zarejestrowanych było również 5 przedsiębiorstw zatrudniających 50 – 249 pracowników oraz jedno zatrudniające ponad 250 osób.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy przypada ok. 51,25 podmiotów gospodarczych, podczas gdy według danych GUS w powiecie wągrowieckim wskaźnik ten wynosi 89 podmiotów/1000 mieszkańców. O mniejszej przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Gołańcz świadczy również niższy wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców – w 2016 r. w Gminie wartość ta wyniosła 39,22 podmiotów/1000 ludności, podczas gdy w powiecie 71 podmiotów/1000 ludności.

Biorąc pod uwagę analizowane informacje należy stwierdzić, iż poziom przedsiębiorczości na terenie Gminy Gołańcz jest niski, zwłaszcza na terenach wiejskich. Ze względu na rynek zbytu i bliskość odpowiedniej infrastruktury podmioty gospodarcze chętniej lokują się w mieście. W celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej Gminy oraz przedsiębiorczości mieszkańców samorząd gminny może prowadzić działania promocyjne, doposażać tereny inwestycyjne w niezbędną infrastrukturę, prowadzić działania informacyjne dotyczące lokalnego rynku pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Podejmowane działania powinny w dłuższej perspektywie czasu prowadzić do zwiększenia liczby miejsc pracy, a przez to przyczynić się do spadku bezrobocia.

3.3. Sfera przestrzenno – funkcjonalna

3.3.1. Zagospodarowanie przestrzenne Miasta i Gminy

Gmina Gołańcz charakteryzuje się bardzo dużym udziałem powierzchni użytków rolnych (76,98%), dużym udziałem gruntów leśnych (15,79%), a stosunkowo znikomą powierzchnią pozostałych terenów. Jest to charakterystyczne dla gmin o typowo rolniczym charakterze. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki

rolne. Znaczna część gleb to grunty należące do klasy IVA i IIIB. Gruntów słabych klas V i VI, nienadających się do rolniczego wykorzystania na terenie Gminy jest ok. 17%.

Tabela 21: Struktura użytkowania gruntów w Gminie Gołańcz

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogółem	19182	100%
Użytki rolne	14766	76,98%
Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	3028	15,79%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	570	2,97%
Grunty pod wodami	411	2,14%
Nieużytki i tereny różne	407	2,12%

Źródło: GUS, 2016

Budownictwo mieszkaniowe skupione jest w mieście Gołańcz i w większych wsiach Gminy, na pozostałym terenie występuje budownictwo zagrodowe oraz usługi.

Pod względem przestrzennym ludność Gminy rozmieszczona jest w 30 jednostkach osadniczych i w 21 sołectwach. Część jednostki położona na północ od miasta Gołańcz charakteryzuje się dość zwartym systemem osadnictwa z głównymi ośrodkami: Czesławice, Chojna i Smogulec. Natomiast cały obszar południowo-wschodni i zachodni posiada wyraźnie rozproszoną sieć osadniczą wzmocnioną jednostkami urbanistycznymi: Grabowo, Rybowo, Panigródz, Morakowo i Czeszewo. Największym ośrodkiem urbanistycznym jest oczywiście miasto Gołańcz, położone w centralnym punkcie Gminy i pomimo nieregularnego kształtu zapewnia sprawną obsługę całego obszaru administracyjnego, wzmocnioną dośrodkowym układem komunikacyjnym.

Hierarchia sieci osadniczej przedstawia się następująco:

- Ośrodek usługowy lokalny – m. Gołańcz.
- Ośrodek uzupełniający:
 - wieś Panigródz.
- Wsie podstawowe:
 - Morakowo;
 - Smogulec.

➤ Wsie elementarne:

- Chawłodno;
- Chojna;
- Czerlin;
- Czesławice;
- Czeszewo;
- Grabowo;
- Buszewo ;
- Konary;
- Krzyżanki;
- Kujawki;
- Laskownica Mała;
- Laskownica Wielka;
- Lęgniszewo;
- Morakowo;
- Morakówko;
- Oleszno;
- Potulin;
- Rybowo;
- Tomczyce oraz b. PGR – Bogdanowo.

Położenie Gminy w rolniczym rejonie nie predysponuje tego terenu do lokalizacji przemysłu uciążliwego. Lokalizację przemysłu wodorotłonnego wyklucza położenie Gminy w strefie wododziału. Istnieje możliwość lokalizacji małych zakładów przemysłowych szczególnie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rzemiosła i usług zaspokajających bieżące potrzeby ludności.

Urozmaicony krajobraz oraz zabytki kultury materialnej, głównie parki i dworki, szczególnie po ich odrestaurowaniu są szansą dla rozwoju turystyki pieszej, kolarskiej, a także motorowej, jednak Gmina posiada niewielkie możliwości dla rozwoju turystyki i wypoczynku, przede wszystkim z powodu braku odpowiedniej bazy turystycznej.

Tereny pod działki rekreacyjne występują głównie nad Jez. Grylewskim i Laskownickim oraz w rejonie miejscowości Konary i Rybowo. Budowa zbiorników

retencyjnych w pewnym stopniu zwiększy możliwości gminy w zakresie turystyki i wypoczynku.

3.3.2. Dostępność komunikacyjna

Komunikacja drogowa

W układzie drogowym Gminy funkcjonuje 3-stopniowa hierarchia dróg:

- Główne drogi wojewódzkie (dawniej krajowe) o numerach: 193 (Poznań – Bydgoszcz), 194 (Gorzów Wielkopolski – Gołańcz) i 241 (Szczecin/Koszalin – Gołańcz).
- Główne drogi powiatowe (dawniej wojewódzkie) łączące Gołańcz z innymi ośrodkami regionu:
 - drogi o numerach 1562P (466) i 1557P (468) relacji: Wągrowiec/Rąbczyn – Łekno – Laskownica Wielka – Gołańcz – Oleszno;
 - drogi o numerach 1559P (462) - 1600P (463) – 1560P (470) relacji: Budzyń – Dziewoklucz – Pawłowo Żońskie – Rybowo – Gołańcz – Stołęzyn – Wapno.
- Pozostałe drogi powiatowe i gminne, jako układ lokalny obsługujący jednostki osadnicze i produkcyjne Gminy i wiążące je z Gołańczą:
 - droga nr 1553P (454): od drogi 194 do granicy województwa (Mieczkowo),
 - droga nr 1554P (455): Smogulec – granica województwa – (Kcynia),
 - droga nr 1556P (457): Czesławice – Buszewo,
 - droga nr 1555P (458): Chojna – Potulin,
 - droga nr 1602P (464): Kopaszyn – Laskownica – Gołańcz,
 - droga nr 1563P (465): Laskownica Mała – Laskownica Duża,
 - droga nr 1558P (469): Panigródz – do dr. 241,
 - droga nr 1561P (472): Morakowo – Wapno.

Sieć drogową charakteryzuje mała gęstość z uwagi na skupiony charakter osadnictwa i strukturę gospodarstw rolnych. Sieć dróg gminnych nie wymaga uzupełnienia ponieważ część dróg ponadlokalnych spełnia ich funkcje, zapewniając wewnętrzne powiązania. Dużo bardziej utrudniony dostęp do komunikacji publicznej mają mieszkańcy pozostałych miejscowości zlokalizowanych na obszarach poza ośrodkami gminnymi. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób starszych oraz nie posiadających własnych środków transportu. Należy zwrócić również uwagę, iż

Rysunek 2: Sieć komunikacyjna w Gminie Gołańcz

Źródło: <http://golancz.e-mapa.net/>

Komunikacja kolejowa

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa Poznań – Gołańcz – Bydgoszcz ze stacjami w: Laskownicy Małej i Panigrodzu.

Ciągi komunikacyjne o charakterze niskoemisyjnym

Ilość ciągów pieszych i rowerowych na terenie Gminy jest niewystarczająca, a te już istniejące cechują się brakiem synchronizacji, kolokwialnie mówiąc występują „kawałkami”. Na terenie Miasta i Gminy przygotowano założenia i realizacje pod ścieżki rowerowe oraz szlaki, które będą służyć mieszkańcom, ale również turystom. Perspektywy rozwoju ścieżek rowerowych uwzględniają fakt, że już wytyczone szlaki rowerowe oraz nowo planowane są uzupełnieniem i rozwinięciem lokalnego układu drogowego. Przebieg i zakres dróg rowerowych został dostosowany do aktualnego i przyszłościowego układu komunikacyjnego Miasta i Gminy. Przebieg szlaków rowerowych został zaprojektowany w celu:

- Zapewnieniu mieszkańcom alternatywnych możliwości dojazdu do pracy i szkoły,
- Zaprezentowaniu turystom i mieszkańcom Miasta i Gminy atrakcyjnych przyrodniczo okolic oraz ciekawych miejsc do zwiedzania i wypoczynku.

3.3.3. Dostęp do podstawowych usług

Największa liczba usług skupia się w mieście Gołańcz, które jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym całego regionu. Pełni ono funkcje:

- ośrodka lokalnego w zakresie obsługi administracyjnej, bazy gospodarczej obsługi rolnictwa oraz obsługi ludności (usługi ponadpodstawowe oraz podstawowa obsługa w zakresie służby zdrowia),
- ośrodka podstawowego w zakresie szkolnictwa obejmującego rejon Zbiorczej Szkoły Gminnej,
- ośrodka lokalnego z funkcjami ponadlokalnymi w zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego (Zespół Szkół Rolniczych),

W zakresie funkcji ponadlokalnych obszar Miasta i Gminy obsługiwany jest przez miasto Wągrowiec.

W mieście Gołańcz przy ul. Libelta 4 znajduje się ośrodek zdrowia, w którym funkcjonuje między innymi Przychodnia Medycyny Rodzinnej oraz Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Dostęp do lekarzy specjalistów i szpitali zapewniają pobliskie miasta: Wągrowiec, Chodzież, Poznań, Piła. Ponadto, na terenie Gminy działają dwie apteki zlokalizowane w Gołańczy.

Sieć handlowo – usługowa jest rozwinięta nierównomiernie. Zdecydowana większość placówek handlowych i usługowych o zróżnicowanym profilu zlokalizowana jest w Gołańczy. Wyłącznie w mieście dostępne są stacje paliw, placówka pocztowa, posterunek policji oraz banki.

W każdej jednostce analitycznej na obszarze wiejskim znajduje się co najmniej jeden obiekt infrastruktury społecznej i/lub obiekt publiczny. Na terenie miasta znajduje się największa liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych, należy jednak zwrócić uwagę, że są one skupione na obszarze jednostki analitycznej Gołańcz 1. Na pozostałym obszarze miasta nie zlokalizowano tego typu obiektów, nie stanowi to jednak problemu z dostępem do podstawowych usług. Na 100 mieszkańców w Gminie przypada średnio 1,11 obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych. Wartości tego wskaźnika są mniejsze w jednostkach analitycznych (oprócz jednostek analitycznych zlokalizowanych w mieście): Chawłodno (0,73), Czesławice (0,67), Oleszno (1,01), Panigródz (1,00), Smogulec (1,04), Tomczyce (0,56).

Tabela 22: Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiekty publiczne	
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Gołańcz 1	1024	20	1,95
Gołańcz 2	576	0	0,00
Gołańcz 3	492	0	0,00
Gołańcz 4	1015	0	0,00
Gołańcz 5	154	0	0,00
Bogdanowo	108	3	2,78
Brdowo	56	1	1,79
Buszewo	66	3	4,55

Chawłodno	273	2	0,73
Chojna	226	3	1,33
Czerlin	224	4	1,79
Czesławice	449	3	0,67
Czeszewo	241	4	1,66
Grabowo	123	2	1,63
Gręziny	89	2	2,25
Jeziorki	63	2	3,17
Konary	110	2	1,82
Krzyżanki	165	4	2,42
Kujawki	102	2	1,96
Laskownica Mała	159	2	1,26
Laskownica Wielka	169	3	1,78
Lęgniszewo	117	3	2,56
Morakowo	319	5	1,57
Morakówko	71	1	1,41
Oleszno	298	3	1,01
Panigródz	499	5	1,00
Potulin	244	4	1,64
Rybowo	320	4	1,25
Smogulec	383	4	1,04
Tomczyce	177	1	0,56
GINA	8312	92	1,11

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Obiekty te są zlokalizowane w centrach sołectw, co zapewnia równy i łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców. Bardziej ograniczone możliwości korzystania z usług oferowanych w obiektach infrastruktury społecznej i obiektach publicznych ma ludność zamieszkująca pojedyncze zagrody położone w oddaleniu od głównej zabudowy jednostek i nieposiadająca własnego środka transportu.

W badaniach ankietowych prowadzonych na potrzeby stworzenia diagnozy stanu Miasta i Gminy (rozdz. 4. Partycypacja społeczna) większość respondentów wyrażała pozytywną opinię na temat rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturowej, turystycznej i sportowej. Jednak niektóre obiekty infrastruktury społecznej i obiekty publiczne wymagają przeprowadzenia remontów i modernizacji. Przede wszystkim należy doposażyć większość ww. obiektów w elementy umożliwiające korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym i z ograniczonymi możliwościami poruszania się. Rozbudowy i modernizacji wymagają również obiekty sportowo – rekreacyjne oraz obiekty zabytkowe (m.in. Pałac w Czesławicach czy Zamek w Gołańczy) i kulturalne (m.in. Amfiteatr w Gołańczy).

3.3.4. Przestrzeń publiczna

Przestrzeń publiczną w Gminie można określić całościowo jako przeciętną – większość wsi jest zadbana, choć część budynków i gospodarstw domowych wymaga prac remontowych i uporządkowania przyległego do nich terenu. We wsiach Chawłodno, Grabowo, Łęgniszewo, Morakówko, Rybowo i Tomczyce znajdują się pustostany, które wraz z upływem czasu ulegają coraz bardziej degradacji, a które można zagospodarować pod nowe funkcje.

Dostęp do odpowiednio zagospodarowanych terenów publicznych, w których mieszkańcy mogą się spotykać i podejmować rekreację na świeżym powietrzu jest bardzo ograniczony. Wyznaczone do organizacji spotkań miejsca znajdują się przy świetlicach wiejskich. W trakcie remontów tych obiektów jednocześnie podejmowano działania uporządkowujące przyległe do nich obszary. Po przeprowadzeniu częściowych działań remontowo – modernizacyjnych świetlic w miejscowościach Grabowo, Laskownica Wielka, Łęgniszewo i Rybowo należy jeszcze uporządkować i zagospodarować teren je otaczający.

Bardzo mało jest również urządzonych terenów zielonych. W sumie w całej Gminie zajmują one powierzchnię 15,74 ha, czyli na 1 mieszkańca przypada 0,002 ha. Jedynie w 9 jednostkach wartość tego wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy, natomiast w 19 jednostkach wartość ta jest niższa. Największa powierzchnia urządzonych terenów zielonych na 1 mieszkańca jest w jednostce Smogulec (0,015 ha/1 os.).

Tabela 23: Powierzchnia urządzonych terenów zielonych przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności i	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych przypadająca na 1 mieszkańca	
		Powierzchnia urządzonych terenów zielonych (ha)	Powierzchnia terenów zielonych na 1 mieszkańca jednostki analitycznej (ha/os.)
Gołańcz 1	1024	2	0,002
Gołańcz 2	576	0	0,000
Gołańcz 3	492	0	0,000
Gołańcz 4	1015	0	0,000
Gołańcz 5	154	0	0,000
Bogdanowo	108	0,13	0,001
Brdowo	56	0	0,000
Buszewo	66	0,45	0,007
Chawłodno	273	0	0,000
Chojna	226	0,07	0,000

Czerlin	224	0,46	0,002
Czesławice	449	0,9	0,002
Czeszewo	241	0,83	0,003
Grabowo	123	0,2	0,002
Gręziny	89	0,5	0,006
Jeziorki	63	0	0,000
Konary	110	0	0,000
Krzyżanki	165	0,5	0,003
Kujawki	102	0	0,000
Laskownica Mała	159	0,5	0,003
Laskownica Wielka	169	0	0,000
Lęgniszewo	117	0	0,000
Morakowo	319	0,6	0,002
Morakówko	71	0	0,000
Oleszno	298	1	0,003
Panigródz	499	0	0,000
Potulin	244	1	0,004
Rybowo	320	0,8	0,003
Smogulec	383	5,8	0,015
Tomczyce	177	0	0,000
GMINA	8312	15,74	0,002

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Powyższe zestawienie wskazuje na niewielką liczbę urządzonych terenów zielonych. W miejscowościach, w których się znajdują nie są to przestrzenie o wysokiej jakości, często brakuje w nich podstawowych elementów, jak np. ławek. Znajdujące się w jednostkach Czesławice, Czeszewo, Laskownica Mała zespoły pałacowo – parkowe są bardzo zaniedbane i wymagają gruntownych remontów i modernizacji oraz uporządkowania. Podobnych działań wymaga Zamek w Gołańczy i jego otoczenie – aby obiekt mógł pełnić nowe funkcje (w zamierzeniu władz Gminy turystyczno – rekreacyjne, edukacyjne i społeczne) należy przeprowadzić gruntowny remont obiektu wraz z doprowadzeniem i podłączeniem podstawowych mediów. Należy również doposażyć budynek w odpowiednie udogodnienia dla osób niepełnosprawnych oraz posiadających problemy z poruszaniem się. Działania mających na celu odnowę wymaga również otoczenie Zamku: uporządkowanie terenu, wytyczenie i utworzenie alejek, montaż elementów małej infrastruktury. Choć inwestycje te wymagają dużych nakładów finansowych i pracy mogą stanowić istotny potencjał w rozwoju turystyki na obszarze wymienionych miejscowości oraz stanowić bazę pod działania społeczne.

Pałac w Czeszewie

Fragment parku pałacowego w Laskownicy Małej

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

Dla mieszkańców miasta istotną przestrzeń stanowią tereny położone w jednostce Gołańcz 1: Rynek, Amfiteatr, „Żabiak” (teren rekreacyjny przy oczku wodnym), stadion oraz tereny zielone położone wokół Zamku Rycerskiego. Są to tereny rekreacyjno – wypoczynkowe służące wszystkim mieszkańcom miasta. W ich przestrzeniach często odbywają się wydarzenia społeczno – kulturalne i sportowe oraz stanowią miejsce spotkań i integracji społeczności lokalnej oraz pozostałych mieszkańców Gminy. Wszystkie te obszary wymagają uporządkowania i zagospodarowania, aby lepiej pełnić swoje funkcje.

Teren Rynku pełni dwie podstawowe role: reprezentacyjną oraz handlowo – usługową. Władze Gminy Gołańcz starają się dbać o estetykę i funkcjonalność tego miejsca poprzez regularne prowadzenie działań remontowo – modernizacyjnych. W ciągu ostatnich lat większość obiektów handlowo – usługowych wyposażono w podjazdy dla wózków inwalidzkich, odremontowano część elewacji oraz wprowadzono nowe nasadzenia. Do dokończenia pozostało m.in. odnowienie reszty elewacji, położenie nowej kostki chodnikowej wraz z obniżeniami przy przejściach dla pieszych oraz wymiana oświetlenia.

Amfiteatr to oprócz GOKu główne miejsce szerzenia kultury na terenie Gminy. Najczęściej w okresie letnim odbywają się na nim liczne występy i wydarzenia o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, przyciągające mieszkańców miasta, Gminy oraz turystów. Z powodu bliskiego położenia przy Zespole Szkół w Gołańczy po

godzinach lekcyjnych Amfiteatr jest miejscem spotkań dzieci i młodzieży. Obecnie teren ten jest zaniedbany – wymaga nie tylko uporządkowania, ale również lepszego zagospodarowania i nowych elementów małej architektury, np. miejsc siedzących, utwardzenia alejek, itp.

„Żabiak” to popularne wśród mieszkańców miasta miejsce spotkań położone przy oczku wodnym. Teren jest częściowo zagospodarowany i uporządkowany – wyposażony w utwardzone ścieżki, plac zabaw, siłownię zewnętrzną, parking. Pozostała część „Żabiaka” wymaga kontynuowania działań, przede wszystkim oczyszczenia i zabezpieczenia oczka wodnego – w obecnym stanie przebywanie w jego otoczeniu może być niebezpieczne dla dzieci.

Kolejnym obiektem wymagającym działań remontowo – modernizacyjnych jest stadion w Gołańczy, miejsce najbardziej popularne wśród młodzieży. Na terenie stadionu odbywają się nie tylko imprezy sportowe – codziennie prowadzone są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży popularyzujące aktywność fizyczną, działają przy nim również grupy przeznaczone dla osób dorosłych. Stadion jest więc jednym z najważniejszych obiektów umożliwiających integrację oraz organizację czasu wolnego. Ze względu na intensywne użytkowanie dostępny sprzęt oraz infrastruktura są już zużyte i wymagają wymiany. Członkowie różnych grup sportowych korzystających z obiektu podkreślają potrzebę wymiany nawierzchni i oświetlenia, montaż monitoringu oraz zakup nowego wyposażenia – siatek do bramek i koszy, piłek, itp.

Jednym z najciekawszych miejsc w Gołańczy są historyczne pozostałości po Zamku Rycerskim, położone w centrum miasta nad zbiornikiem wodnym. Obiekt ten jest wpisany do rejestru zabytków i wraz ze swoim otoczeniem stanowi element przyciągający turystów. Tereny zielone i zbiornik wodny są dla mieszkańców miasta atrakcyjnym miejscem wypoczynku i rekreacji, a po przeprowadzeniu odpowiednich prac adaptacyjnych i porządkowych na ich terenie będzie można przeprowadzać duże imprezy społeczno – kulturalne. Sam Zamek po przeprowadzeniu niezbędnych prac remontowych i modernizacyjnych może służyć organizacji zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz pełnić funkcje reprezentacyjne podczas ważniejszych wydarzeń czy promować historię Gminy. Poprzez odnowienie i zagospodarowanie Zamku i jego otoczenia zwiększy się atrakcyjność turystyczna Gminy, zachowane

zostanie dziedzictwo kulturowe regionu, a mieszkańcy uzyskają dostęp do wysokiej jakości przestrzeni publicznej z nową, ciekawą ofertą spędzania wolnego czasu.

Zamek Rycerski

Amfiteatr

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

Przestrzeń publiczną stanowią również drogi. Mimo stałych nakładów, remontów i modernizacji część dróg nadal wymaga naprawy, zarówno na obszarach wiejskich jak i w mieście. W jednostkach wiejskich dużą uciążliwością dla mieszkańców jest brak chodników i ich oświetlenia, a przy istniejących ciągach ich nierówna nawierzchnia i brak obniżeń przy przejściach dla pieszych.

3.4. Sfera techniczna

3.4.1. Zasoby mieszkaniowe i lokale użytkowe

W 2016 r. na terenie Gminy Gołańcz znajdowało się łącznie 1341 budynków mieszkalnych – o 5 więcej niż w roku poprzednim i o 37 więcej niż w 2010 r. Liczba mieszkań stopniowo wzrasta, od 2239 sztuk w 2010 r. do 2271 sztuk w 2015 r. i 2278 sztuk w 2016 r. Ich łączna powierzchnia użytkowa w 2016 r. wyniosła 195061 m², czyli na 1 mieszkańca Gminy przypadało 23,47 m². Dla porównania w powiecie wągrowieckim według danych GUS na 1 osobę przypada 25,5 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wyniosła 85,63 m² (w powiecie – 81,1 m²).

W skład zasobu mieszkaniowego i komunalnego Gminy, zarządzanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańczy, wchodzi 34 budynki (w tym 5 budynków będących współwłasnością Gminy). W budynkach tych znajdują

się 142 lokale mieszkalne o ogólnej powierzchni użytkowej 7017,02 m² (w tym 30 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 1531,45 m² znajduje się w budynkach wspólnot). Wykaz budynków i lokali należących do zasobu mieszkaniowego i komunalnego Gminy zamieszczony jest w tabelach poniżej.

Tabela 24: Budynki mieszkalne należące do zasobu mieszkaniowego i komunalnego Gminy Gołańcz

Wyszczególnienie	Ogółem	Miasto	Wieś
Budynki mieszkalne (własność Gminy)	29	10	19
Budynki mieszkalne (wspólnoty z udziałem Gminy)	5	5	0
Razem:	34	15	19

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Tabela 25: Ilość i powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych należących do zasobu mieszkaniowego i komunalnego Gminy Gołańcz

Wyszczególnienie	Ilość lokali	Powierzchnia użytkowa (m ²)
Miasto	89	3.942,24
Wieś	53	3.074,78
Razem	142	7.017,02

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

W 2016 r. sprzedano 3 lokale mieszkalne:

- w Gołańczy przy ul. Rynek 6
- w Gołańczy przy ul. Karola Libelta 65
- w Kujawkach 43.

W styczniu 2017 r. przeprowadzono przetarg na drugi lokal w budynku przy ul. Karola Libelta 65. W 2016 r. sprzedano ostatni lokal mieszkalny należący do gminnego zasobu lokalowego na ul. Rynek 6, w związku z tym pozostały tylko gminne lokale użytkowe. Natomiast Wspólnota Mieszkaniowa Rynek 13 ze względu na wykup wszystkich lokali mieszczących się w budynku sama zarządza wspólnotą.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańczy jako zarządca budynków komunalnych w 2016 r. wykonał remonty lokali mieszkalnych na ogólną kwotę ok. 255.050,00 zł, tj.:

- remonty dachów – 89.140,00 zł (Czeszewo, Gołańcz, Oleszno, Czerlin)
- naprawa kominów i remonty w kotłowniach – 17.560,00 zł (Gołańcz)
- naprawa instalacji elektrycznej – 7.075,00 zł (Czerlin, Czeszewo, Oleszno, Gołańcz)

- wymiana okien i drzwi – 11.911,00 zł (Czerlin, Tomczyce, Czeszewo, Chojna, Gołańcz)
- remont lokali i klatek schodowych – 42.550,000 zł (Czerlin, Czeszewo, Chojna, Oleszno, Gołańcz)
- czyszczenie i przestawienie pieców – 12.306,00 zł (Czerlin, Gołańcz, Chawłodno, Czeszewo)
- remont szamb i przyłącza kanalizacyjnego – 38.000,00 zł (Czerlin, Czeszewo, Chojna)
- remont ogrodzenia - 3.570,00 zł (Czeszewo)
- pomiary elektryczne – 3.580,00 zł
- przeglądy okresowe budynków – 7.250,00 zł
- usługi kominiarskie – 17.800,00 zł
- pozostałe drobne remonty – 4.320,00 zł

Według wykonanych 5-letnich przeglądów budowlanych budynków zalecenia remontowe dotyczą głównie odnowienia elewacji, naprawy ścian nośnych i kominów, wymiany pokrycia dachowego i usunięcia eternitu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

W 2016 r. egzekucja zaległości za czynsz przedstawiała się następująco:

- wystawiono 27 wezwań do zapłaty za czynsz na kwotę 52.147,37 zł
- złożono 4 pozwy sądowe o egzekucję należności na kwotę 21.738,61 zł
- złożono 5 wniosków egzekucyjnych do komornika na kwotę 16.259,08 zł.

Z powyższej windykacji do kasy Zakładu wpłynęło 10.511,15 zł.

Na mieszkanie komunalne w 2016 r. oczekiwało 12 osób. Średni czas oczekiwania na mieszkanie, wyliczony na podstawie od wpływu wniosku do dnia otrzymania przydziału, to 9 miesięcy.

Oprócz lokali mieszkalnych Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańczy posiada w zarządzaniu budynek ośrodka zdrowia przy ul. Karola Libelta 4, w którym mieszczą się następujące lokale użytkowe:

- Przychodnia Medycyny Rodzinnej s.c. Zenon Borucki, Edyta Newska
- Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej I.M. Marzyńscy
- Poradnia Specjalistyczna FEMINA Ewa Cieślińska

- Ośrodek Pielęgniarek „Medyk”
- Poradnia Rehabilitacyjna Iwona Leszczyńska
- Laboratorium Techniki Dentystycznej "Dental Sonic" Klimaszewska Sonia (umowa do dnia 21.10.2016 r.)
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (pomieszczenia biurowe)
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołańczy (umowa użyczenia).

W zarządzaniu Zakładu są również lokale użytkowe znajdujące się w budynkach z lokalami mieszkalnymi tj.:

- Apteka „Pod Orłem” Z. Halkiewicz i Wspólnicy – Gołańcz,
- Zakład Instalacyjny Józef Nowaczewski – Gołańcz,
- Firma Handlowa „Spychała” Róża Spychała – Gołańcz,
- Komenda Wojewódzka Policji- Posterunek Policji w Gołańczy.

Obiekty infrastruktury społecznej i obiekty publiczne położone na terenie Gminy na ogół są w dobrym stanie technicznym ze względu na regularnie przeprowadzane kontrole i remonty⁵. Na 92 obiekty jedynie 14 wymaga podjęcia działań remontowo – modernizacyjnych. 7 obiektów znajduje się na obszarze jednostki analitycznej Gołańcz 1, po jednym obiekcie w Czesławicach, Czeszewie i Smogulcu, po 2 obiekty w Laskownicy Małej i Panigrodziu.

Tabela 26: Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w złym stanie technicznym na 100 obiektów infrastruktury społecznej w danej jednostce analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba obiektów infrastruktury społecznej	Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w złym stanie technicznym	
		Ogółem	Na 100 obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w jednostce analitycznej
Gołańcz 1	20	7	35,00
Gołańcz 2	0	0	0,00
Gołańcz 3	0	0	0,00
Gołańcz 4	0	0	0,00
Gołańcz 5	0	0	0,00
Bogdanowo	3	0	0,00
Brdowo	1	0	0,00

⁵ Urząd Miasta i Gminy nie posiada szczegółowych informacji na temat obiektów należących do osób prywatnych.

Buszewo	3	0	0,00
Chawłodno	2	0	0,00
Chojna	3	0	0,00
Czerlin	4	0	0,00
Czesławice	3	1	33,33
Czeszewo	4	1	25,00
Grabowo	2	0	0,00
Gręziny	2	0	0,00
Jeziorki	2	0	0,00
Konary	2	0	0,00
Krzyżanki	4	0	0,00
Kujawki	2	0	0,00
Laskownica Mała	2	2	100,00
Laskownica Wielka	3	0	0,00
Lęgniszewo	3	0	0,00
Morakowo	5	0	0,00
Morakówko	1	0	0,00
Oleszno	3	0	0,00
Panigródz	5	2	40,00
Potulin	4	0	0,00
Rybowo	4	0	0,00
Smogulec	4	1	25,00
Tomczyce	1	0	0,00
GMINA	92	14	15,22

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

3.4.2. Podstawowe sieci techniczne

Gmina Gołańcz należy do obszarów o stosunkowo dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej. Dzięki dotacjom zewnętrznym znacznie rozbudowana i zmodernizowana została m.in. sieć kanalizacji i wodociągów. Uzupełnia ją niezbędna infrastruktura w postaci hydroforni, zbiorników wyrównawczych i przepompowni.

Sieć wodociągowa

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie Gołańcz w 2015 roku wynosiła ponad 177,9 km kilometrów ze 1195 sztukami przyłączy. Z instalacji wodociągowej korzysta 8015 mieszkańców, a więc 95,2% ogółu ludności, przy średniej dla województwa wielkopolskiego 96,4% i 96,6% dla powiatu wągrowieckiego.

Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pochodzącą z 6 hydroforni zlokalizowanych w miejscowościach: Gołańcz, Smogulec, Grabowo, Morakowo, Lęgniszewo, Parkowo. Zdolności produkcyjne istniejących hydroforni pozwalają na

zaspokojenie potrzeb wszystkich odbiorców. Problemy występują w okresach długotrwałej suszy i dotyczą przede wszystkim odbiorców hydroforni w Gołańczy z powodu ograniczonych możliwości zmagazynowania odpowiedniej ilości wody.

Sieć kanalizacyjna

Sieć kanalizacyjna w Gminie w 2015 r. wynosiła 35,2 km, liczba przyłączy do budynków wynosiła 518 sztuk. Była dostępna dla 3579 osób, a więc 42,5% mieszkańców przy średniej dla województwa 70,6% i 64,9% dla powiatu.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańczy zarządza dwoma oczyszczalniami ścieków (w Gołańczy i Smogulcu), do których nieczystości płynne są dostarczane przez 2 przepompownie w Chawłodnie, 3 przepompownie w Gołańczy, 5 przepompowni na odcinku sieci kanalizacyjnej Chojna – Potulin – Bogdanowo – Gołańcz oraz 3 przepompownie w Smogulcu.

Ścieki sanitarne z miejscowości niepodłączonych do gminnego systemu kanalizacji gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków, przy czym Gmina nie prowadzi zorganizowanego wywozu nieczystości ze zbiorników bezodpływowych. W swojej ewidencji Gmina posiada 55 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 559 zbiorników bezodpływowych (szamb). Średnio na 100 gospodarstw domowych w Gminie przypada 27,59 zbiorników. Ich najmniejsza liczba znajduje się na obszarach skanalizowanych lub częściowo skanalizowanych (miasto Gołańcz, Bogdanowo, Buszewo, Chojna, Chawłodno, Czesławice, Potulin, Smogulec), na pozostałym obszarze Gminy wartości wskaźnika wahają się. Najwyższą wartość zastosowany wskaźnik osiąga w jednostkach analitycznych Konary (96,00) i Morakówko (94,44).

Tabela 27: Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb) na 100 gospodarstw domowych w jednostkach analitycznych

Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych	Liczba zbiorników bezodpływowych	
		Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych w jednostce analitycznej
Gołańcz 1	256	0	0,00
Gołańcz 2	156	0	0,00
Gołańcz 3	132	0	0,00
Gołańcz 4	290	0	0,00
Gołańcz 5	44	20	45,45
Bogdanowo	29	0	0,00
Brdowo	15	6	40,00

Buszewo	11	1	9,09
Chawłodno	55	5	9,09
Chojna	53	8	15,09
Czerlin	50	39	78,00
Czesławice	110	1	0,91
Czeszewo	52	36	69,23
Grabowo	31	22	70,97
Gręziny	19	10	52,63
Jeziorki	10	8	80,00
Konary	25	24	96,00
Krzyżanki	30	22	73,33
Kujawki	24	20	83,33
Laskownica Mała	39	22	56,41
Laskownica Wielka	37	30	81,08
Lęgniszewo	24	16	66,67
Morakowo	73	45	61,64
Morakówko	18	17	94,44
Oleszno	55	35	63,64
Panigródz	124	75	60,48
Potulin	56	9	16,07
Rybowo	75	56	74,67
Smogulec	98	4	4,08
Tomczyce	35	28	80,00
GMINA	2026	559	27,59

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Efektywność tego rozwiązania jest duża, jednak istnieje niebezpieczeństwo związane ze świadomą niewłaściwą eksploatacją tego rodzaju urządzeń i instalacji prowadzącą do emisji zanieczyszczeń do środowiska (problem celowo rozszczelnionych szamb i związane z tym nielegalne pozbywanie się nieczystości ciekłych przez ich zrzut do gruntu lub wód). Ścieki komunalne ze zbiorników bezodpływowych z terenów nieskanalizowanych wywożone są przez przedsiębiorstwa asenizacyjne. Znaczna część ścieków trafia jednak wraz ze ściekami pochodzącymi z hodowli zwierząt bezpośrednio na pola.

Sieć gazowa

Długość sieci gazowej na terenie Gminy w 2015 r. wynosiła 19,06 km, a liczba mieszkańców z niej korzystających 167 osób (48 gospodarstw domowych). Z instalacji gazowej korzystało więc 2% ogółu ludności, przy średniej dla województwa 47,4% i 30,3% dla powiatu. Na pozostałym obszarze Gminy wykorzystywane są butle z gazem propan-butan.

3.5. Sfera środowiskowa

3.5.1. Obszary prawnie chronione

Obszary chronione zajmują w Gminie Gołańcz powierzchnię 960 ha, tj. około 5% ogólnej powierzchni.

Do obszarów Natura 2000 należą: Specjalny Obszar Ochrony „Dolina Noteci” oraz Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego”. Ponadto, na terenie Gminy znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”. Na terenie Gminy znajdują się również indywidualne formy ochrony przyrody w formie pomników przyrody oraz jednego użytku ekologicznego, znajdującego się we wsi Kanary, który zajmuje powierzchnię 4,85 ha.

Wśród pomników przyrody na terenie Gminy Gołańcz występują pojedyncze drzewa, skupiska drzew oraz głaz narzutowy w Olesznie i gniazda orla bielika w Smogulcu.

3.5.2. Stan powietrza atmosferycznego

Zgodnie z oceną jakości powietrza atmosferycznego, jakość powietrza na terenie Gminy Gołańcz została opisana symbolem klasy A - stężenia większości związków nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz docelowych. Wyjątek stanowiło stężenie pyłu PM10 oraz stężenie benzo(a)pirenu. Ze względu na przekraczanie ich strefa wielkopolska została zaliczona do klasy C. Głównym powodem przekroczeń jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego w sezonie grzewczym, która wyraźnie pogarsza warunki aerasanitarne.

Na stan powietrza na terenie Gminy Gołańcz mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja,
- emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja transgraniczna (spoza terenu Gminy),
- emisja niezorganizowana.

Główne źródła emisji substancji do powietrza stanowią zakłady produkcyjne, kotłownie oraz ruch komunikacyjny, a więc sektor przemysłowy, energetyczny, komunalny i transportowy. Jednym z głównych problemów w Gminie jest tzw. niska

emisja, związana ze stosowaniem paliw o gorszej jakości w paleniskach domowych oraz z działalnością małych zakładów, niepodlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza. Emisja pochodząca ze spalania paliw (energetyczna) stanowiła nadal ok. 90% emisji całkowitej substancji. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego, w tym przede wszystkim ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich.

3.5.3. Stan wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Obszar Gminy położony jest w zlewni Warty oraz w zlewniach rzeki Noteci i Wełny. Południową granicę Gminy stanowi Kanał Wapno-Laskownica z gęstą siecią rowów i okresowymi mokradłami. Powierzchniowa sieć hydrologiczna jest stosunkowo gęsta. Część cieków w obszarze wysoczyznowym została sztucznie pogłębiona i włączona do sieci melioracyjnej Gminy. W skutek tego zabiegu obszary uprzednio bezodpływowe odwadniane są obecnie przez Noteć i Wełnę. Niektóre z cieków mają jedynie charakter okresowy.

Ważniejsze cieki na terenie gminy Gołańcz to Struga Gołaniecka, Margonina i Kcynianka. Badaniami jakości wód objęta jest Struga Gołaniecka, która została sklasyfikowana poniżej stanu dobrego. Jakość wskaźników biologicznych została zaliczona do II klasy, stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany.

W skład sieci hydrograficznej Gminy wchodzi również jeziora: Czeszewskie (148,3 ha), Laskownickie (19,2 ha), Smolary (2 ha), Konarskie (7,8 ha), Kujawki (5,6 ha), Rybowo (6,5 ha), Rybowo – Poreda (2,2 ha), Potulin, obiekt stawowy „Prostkowo” (45,5 ha). Wody w zbiornikach wodnych są bardziej podatne na zanieczyszczenia głównie ze względu na położenie w zagłębieniach terenu. Podlegają one wpływom otaczającego obszaru związanym ze spływem wód powierzchniowych zawierających związki biogenne. Żadne jezioro znajdujące się na terenie Gminy Gołańcz nie było objęte systemem monitoringowym.

Wody podziemne

Pobierana w Gminie woda podziemna pochodzi z utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Zasoby czwartorzędowe wód są jednak niewielkie, stąd w eksploatacji większe znaczenie mają utwory wodonośne trzeciorzędu.

Ochrona wód podziemnych, jako głównego źródła zaopatrzenia ludności w wodę jest ważnym elementem oceny tendencji przeobrażeń środowiska przyrodniczego. W związku z tym wody te badane są z uwzględnieniem stopnia naturalnej izolacji, a zatem wrażliwości na wpływ zanieczyszczeń. Jakość wód badana była w dwóch punktach na terenie Gminy, które obejmowały poziom wodonośny trzeciorzędowy i czwartorzędowy. W analizowanych punktach monitoringu krajowego, wody podziemne charakteryzowały się III oraz V klasą jakości. W warstwie wodonośnej trzeciorzędu wody odpowiadały III klasie jakości, tj. wody zadowalającej jakości, natomiast w poziomie czwartorzędu wody utrzymywały się w klasie V, tj. wody złej jakości.

Ze względu na strukturę gruntów na terenie gminy Gołańcz, przeważającą ilość gruntów i użytków rolnych a także nieuregulowaną gospodarkę wodno – ściekową można przypuszczać, że występujące zagrożenie ze strony rolnictwa na jakość wód w tym regionie jest bardzo ważnym problemem.

3.5.4. Gospodarka odpadami

W 2016 r. według informacji GUS na terenie Gminy Gołańcz zebrano w sumie 1918,28 ton zmieszanych odpadów komunalnych – o 10,4 tony mniej niż w 2015 r., ale o 303,18 ton więcej niż w 2010 r. Na jednego mieszkańca w 2016 r. przypadało więc 228,2 kg odpadów (o 38,8 kg więcej niż w 2010 r.), podczas gdy w powiecie wągrowieckim było to 234,7 kg/osobę.

Od 14 marca 2014 roku otwarty jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Smogulcu (na terenie byłego składowiska odpadów). Mieszkańcy Gminy mogą tam oddać zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlano–remontowe, zużyte opony, odpady wielkogabarytowe (takie jak: meble, dywany, wózki dziecięce, materace, pierzyny, zabawki dużych rozmiarów), tekstylia i odzież oraz odpady zielone.

PSZOK jest ważnym elementem wspierającym system gospodarowania odpadami komunalnymi. Wszyscy mieszkańcy Gminy, którzy uiszczają opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczać do PSZOK odpady

problemowe. Dzięki temu ograniczona została liczba powstających na terenie Gminy „dzikich wysypisk”.

Gmina prowadziła także działania informacyjne dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez umieszczanie informacji w prasie lokalnej. Na stronie internetowej Gminy utworzono również specjalne działy dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi, w których zamieszczono, m.in. akty prawa lokalnego oraz krajowego regulującego nowy system, dane podmiotów odbierających odpady komunalne, osiągnięte przez Gminę poziomy odzysku odpadów czy niezbędne druki i formularze, które mieszkańcy są zobowiązani złożyć do urzędu.

Gmina Gołańcz wchodzi w skład I Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi województwa wielkopolskiego. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych powstałą w połowie 2015 r. jest Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowe – Toniszewo – Kopaszyn.

Jedynymi odpadami niebezpiecznymi zlokalizowanymi na terenie Gminy są wyroby zawierające azbest. W celu ich likwidacji opracowano i przyjęto "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2011-2032". Zgodnie z danymi z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono, że na terenie Miasta i Gminy w roku 2011 występowało około 3 718 057 kg płyt azbestowo-cementowych. Do końca 2016 r., zgodnie z założeniami programu unieszkodliwiono połowę ilości wyrobów azbestowych. Średnio na 100 gospodarstw domowych w Gminie przypada 91758,56 kg wyrobów zawierających azbest. Mniejszą ilość odnotowano na całym obszarze miasta Gołańcz oraz 7 jednostkach wiejskich: Brdowie, Chawłodnie, Czesławicach, Gręzinach, Laskownicy Małej, Laskownicy Wielkiej, Smogulcu.

Tabela 28: Ilość wyrobów azbestowych (kg) w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej

Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych	Ilość wyrobów azbestowych (kg)	
		Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych w jednostce analitycznej
Gołańcz 1	256	58967,3	23034,10
Gołańcz 2	156	35933,2	23034,10
Gołańcz 3	132	30405	23034,09
Gołańcz 4	290	66798,4	23033,93
Gołańcz 5	44	10135	23034,09
Bogdanowo	29	31980,5	110277,59
Brdowo	15	0	0,00

Buszewo	11	57632,5	523931,82
Chawłodno	55	22576,5	41048,18
Chojna	53	72457	136711,32
Czerlin	50	86845	173690,00
Czesławice	110	27758,5	25235,00
Czeszewo	52	104952	201830,77
Grabowo	31	69998,5	225801,61
Gręziny	19	9735	51236,84
Jeziorki	10	33115,5	331155,00
Konary	25	67529	270116,00
Krzyżanki	30	31256,5	104188,33
Kujawki	24	71527,5	298031,25
Laskownica Mała	39	15139,5	38819,23
Laskownica Wielka	37	17363,5	46928,38
Lęgniszewo	24	57750	240625,00
Morakowo	73	205881,5	282029,45
Morakówko	18	82505,5	458363,89
Oleszno	55	132137,5	240250,00
Panigródz	124	214884	173293,55
Potulin	56	63536	113457,14
Rybowo	75	123959	165278,67
Smogulec	98	2242	2287,76
Tomczyce	35	54026,5	154361,43
GMINA	2026	1859028,5	91758,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2011-2032”

3.6. Podsumowanie

Przeprowadzona diagnoza stanu Miasta i Gminy Gołańcz wykazała występowanie zjawisk kryzysowych w każdej analizowanej sferze. Największą liczbę problemów zidentyfikowano w sferze społecznej, przestrzennej i technicznej. Ich zbiorcze zestawienie przedstawiono poniżej.

Tabela 29: Zidentyfikowane problemy i zjawiska kryzysowe występujące na terenie Miasta i Gminy Gołańcz

Sfera		Zidentyfikowane problemy i zjawiska kryzysowe
Społeczna	Sytuacja demograficzna	- spadek wskaźnika przyrostu naturalnego - ujemne saldo migracji wewnętrznych - starzenie się społeczeństwa
	Pomoc społeczna	- duży udział społeczności korzystającej ze wsparcia MGOPS - wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i uzależnienia od alkoholu - wzrost liczby przypadków przemocy w rodzinie

	Rynek pracy	- wyższe niż w powiecie bezrobocie - brak pracy dla ludzi młodych i z wykształceniem wyższym - duży udział osób w wieku 25 – 34 lata wśród długotrwale bezrobotnych - niski poziom wykształcenia i mały staż pracy bezrobotnych niepełnosprawnych
	Bezpieczeństwo	- duża liczba zdarzeń drogowych
	Szkolnictwo i edukacja	- niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolu i oddziałach przedszkolnych - niski poziom nauczania - gwałtowny spadek wyników Sprawdzianu Szóstoklasisty w ZS w Panigrodzu i ZS w Morakowie
	Kapitał społeczny	- brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i osób starszych - słaba współpraca różnych podmiotów i organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju społecznego jednostek analitycznych i Gminy - niska aktywność mieszkańców niektórych jednostek analitycznych
Gospodarcza		- niski poziom przedsiębiorczości Gminy i jej mieszkańców
Przestrzenno – funkcjonalna		- niedostatecznie rozwinięty system komunikacji zbiorowej - niezadawalający stan dróg - brak lub zły stan infrastruktury okołodrogowej, brak ciągłości ścieżek rowerowych - nierównomiernie rozwinięta sieć handlowo – usługowa - przeciętna jakość przestrzeni publicznych, w tym bardzo ograniczony dostęp do urządzonych terenów zielonych
Techniczna		- niższa niż w powiecie powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na 1 osobę - 14 obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych z terenu Gminy wymaga remontu i/lub modernizacji - konieczność dalszej rozbudowy podstawowej infrastruktury technicznej
Środowiskowa		- zanieczyszczenie powietrza pochodzące ze spalania niskiej jakości paliw w paleniskach domowych - zły stan wód w Strudze Gołanieckiej - zła jakość wód podziemnych poziomu czwartorzędu

Źródło: opracowanie własne

W celu eliminacji bądź ograniczenia liczby negatywnych zjawisk należy podjąć kompleksowe działania, zwłaszcza w sferze społecznej. Mając na uwadze

zidentyfikowane problemy proces rewitalizacji w Gminie Gołańcz powinien być skierowany na:

- Sfera społeczna:
 - Zwiększenie liczby miejsc pracy i możliwości rozwoju osób w wieku poniżej 30. roku życia oraz osób niepełnosprawnych,
 - Podniesienie poziomu nauczania,
 - Wsparcie rodzin, w których występuje zjawisko uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie aktywnej kampanii prewencyjnej,
 - Stworzenie oferty społeczno – kulturalnej skierowanej do dzieci, młodzieży i osób starszych,
 - Zwiększenie współpracy podmiotów publicznych z organizacjami pozarządowymi.
- Sfera gospodarcza:
 - Zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców,
 - Poszukiwanie nowych inwestorów.
- Sfera przestrzenno – funkcjonalna:
 - Rozwinięcie systemu komunikacji zbiorowej,
 - Poprawę stanu dróg oraz infrastruktury okołodrogowej,
 - Podniesienie jakości przestrzeni publicznych.
- Sfera techniczna:
 - Kontynuację rozwoju podstawowych sieci technicznych,
 - Przeprowadzenie niezbędnych remontów i modernizacji obiektów publicznych,
- Sfera środowiskowa:
 - Poprawienie jakości wód i powietrza atmosferycznego,
 - Kształtowanie postaw proekologicznych.

4. Partycypacja społeczna

Konsultacje społeczne dotyczące programu rewitalizacji były przeprowadzane w terminach: od 11 do 25 stycznia 2017 r. oraz od 13 do 27 czerwca 2017 r., w których mogli brać udział wszyscy pełnoletni mieszkańcy Miasta i Gminy. W dniach od 7 do 21 kwietnia 2016 roku przeprowadzone zostały również badania ankietowe służące

uzupełnieniu diagnozy stanu o informacje jakościowe, pochodzące od mieszkańców Gminy oraz innych interesariuszy. Choć badanie nie było reprezentatywne ze względu na bardzo małą próbę (16 osób) pozwoliło określić na jakie problemy najczęściej zwracali uwagę ankietowani i z czym były związane ich potrzeby.

Konsultacje społeczne przeprowadzone w styczniu i czerwcu zostały zrealizowane zgodnie ze standardami Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych, jako otwarty proces dialogu władz z mieszkańcami, mający na celu wskazanie obszarów problematycznych wymagających rewitalizacji przez respondentów oraz podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Każda grupa społeczna i interesariusze rewitalizacji miała szansę wziąć udział w pracy nad programem. Wyniki uzyskane w ramach pracy z mieszkańcami stały się podstawą prowadzonych prac analitycznych odnoszących się do uwzględnianych działań rewitalizacyjnych.

W dniach 7 – 21 kwietnia 2016 r. przeprowadzono badania sondażowe wśród mieszkańców na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń związanych z jej rozwojem. Kwestionariusze ankiet były dostępne na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy oraz w siedzibie Urzędu w Gołańczy.

Ankietę podzielono na kilka zestawów pytań, które dotyczyły:

- rozwoju przedsiębiorczości i efektywności rolnictwa,
- rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturowej, turystycznej i sportowej,
- stanu wykształcenia mieszkańców oraz efektywności systemu edukacji,
- środowiska i przestrzeni.

Ankietowani mieli również możliwość wskazania ich zdaniem najważniejszych zadań/projektów do realizacji w Gminie.

W badaniach sondażowych wzięło udział 16 osób. Dominującą grupą wiekową byli badani powyżej 46 roku życia. Wśród respondentów widoczna jest dysproporcja płci z przewagą kobiet, które stanowiły 80% ankietowanych. Pod względem statusu zawodowego, najwięcej respondentów pochodziło z grup osób pracujących (31,3%) oraz emerytów i rencistów (31,3%).

W celu poznania oceny respondentów na temat warunków życia w Gminie przeprowadzono ankietę. Badani odpowiadali na pytania w 5-stopniowej skali, od 1- oznaczające ocenę najniższą, do 5, które oznaczało ocenę najwyższą. Ponad połowa badanych dobrze ocenia rozwój przedsiębiorczości i efektywność rolnictwa w gminie. Ankietowani najlepiej ocenili warunki do prowadzenia działalności rolnej (powyżej 3 odpowiedziało 62,50% osób), nieco gorzej oceniają warunki prowadzenia działalności produkcyjnej (ocenę 4 i 5 przyznało 56,25% osób).

Większość ankietowanych wyraża pozytywną opinię na temat rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturowej, turystycznej i sportowej. Spośród powyższych najlepiej został oceniony poziom rozwoju sieci wodociągowej oraz zwiększenie dostępu do Internetu w ostatnich latach - aż 87,50% badanych przyznało ocenę 4 lub 5. Najgorzej ocenili poziom bazy turystyczno- wypoczynkowej, 68,75% ankietowanych ocenia ten wskaźnik na poziomie poniżej 3.

Osoby, biorące udział w badaniu bardzo dobrze oceniły stan wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców oraz efektywność systemu edukacji. Najlepiej oceniona została liczba obiektów oświatowych w Gminie (87,50% ankietowanych).

W skali od 1-5, 64,58% ankietowanych ocenia stan środowiska i przestrzeni na poziomie powyżej przeciętnego. 75% ankietowanych określa stan środowiska naturalnego w Gminie jako dobry. 50% badanych jest zadowolonych z zagospodarowania przestrzeni w Gminie.

Większość, bo aż 71,42% ankietowanych jest zadowolonych z życia w Gminie i nie planuje przeprowadzki do innego miejsca zamieszkania. Mieszkańcy poproszeni o wskazanie najważniejszych inwestycji do poprawy w Gminie do 2020 r., najczęściej wskazywali poprawę stanu dróg i chodników (10,94%), oraz rozwój przedsiębiorczości (10,94%). Nieco rzadziej rozbudowę dróg gminnych (9,38%), rozwój turystyki (9,38%) i poprawę dostępności do opieki zdrowotnej (9,38%). Były również głosy opowiadające się za stworzeniem nowych ścieżek rowerowych oraz rozbudową bazy oświatowej.

Podsumowując przeprowadzone badania, ankietowani proponowali następujące zmiany:

- poprawienie działalności produkcyjnej
- poprawienie poziomu bazy turystyczno- wypoczynkowej

- poprawienie stanu dróg i chodników

- rozwój przedsiębiorczości.

Przedstawione wyniki zostały porównane z przeprowadzoną diagnozą stanu Gminy, co wykazało pewne nierówności w uzyskanych wynikach – przede wszystkim mieszkańcy lepiej oceniają poziom edukacji oraz stan i jakość przestrzeni Gminy. Niemniej jednak w trakcie procesu rewitalizacji zaplanowano dążenie do poprawiania tych aspektów.

Po opracowaniu projektu Programu Rewitalizacji wraz z wyznaczonym obszarem zdegradowanym i propozycją obszaru rewitalizacji zamieszczono go w dniu 11 stycznia 2017 r. na stronie internetowej Gminy. Wszystkie osoby zainteresowane procesem rewitalizacji miały możliwość zapoznać się z projektem, a następnie wziąć udział w konsultacjach społecznych zorganizowanych w dniu 25 stycznia 2017 r. w Urzędzie Miasta i Gminy Gołańcz. Na spotkanie przybyło 10 osób, które były przedstawicielami społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, rad sołeckich oraz gminnych instytucji zaangażowanych w proces konsultacji w Gminie Gołańcz. W trakcie spotkania omówiono projekt Programu, przedstawiono obszar zdegradowany oraz propozycję obszaru rewitalizacji. Po dyskusji na temat każdej jednostki analitycznej, na której terenie wykazano natężenie zjawisk kryzysowych, ich potencjałów oraz barier rozwoju potwierdzono zasadność wyboru jako obszar rewitalizacji zaproponowanych jednostek analitycznych: miasta Gołańcz (ulice: dr P. Kowalika, Dworcowa, Jeziorna, Klasztorna, Kościelna, Ks. E. Mrotka, Polna, Poprzeczna, Rynek, Składowa, Sportowa, Walki Młodych, Zamkowa), Czesławic (bez obrębu Jeleń), Laskownicy Małej, Panigrodza. Uczestnicy konsultacji stwierdzili, że na ww. obszarach wiejskich rzadko podejmuje się jakiekolwiek działania i ich społeczność czuje się „zapomniana” przez władze gminne. Następnie omówiono problemy dotyczące te obszary: uczestnicy konsultacji najczęściej wskazywali na bezrobocie i jego skutki (biedę, przestępczość) jako główne zjawisko kryzysowe oraz problemy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej – brak terenów rekreacyjnych oraz ich niską jakość.

W kolejnym kroku przedstawiono propozycję projektów rewitalizacyjnych, do których uczestnicy konsultacji nie mieli uwag oraz szczegółowo przedstawiono zasady rewitalizacyjne w ramach Perspektywy Finansowej 2014-2020.

Po opracowaniu projektu Programu, uwzględniającego wcześniej zgłoszone propozycje i uwagi, dokument ponownie wystawiono do publicznego wglądu w dniu 13 czerwca 2017 r. w Urzędzie Miasta i Gminy Gołańcz oraz na stronie internetowej Gminy. Wszystkie podmioty zainteresowane działaniami rewitalizacyjnymi prowadzonymi na terenie Gminy do dnia 27 czerwca miały możliwość zgłaszania uwag i opinii dotyczących projektu Programu. Do końca składania wniosków nie wpłynęły żadne uwagi ani propozycje projektów. W dniu 27 czerwca 2017 r. zorganizowano kolejne konsultacje społeczne, na których przedstawiono cały projekt Programu. W spotkaniu w Urzędzie Miasta i Gminy uczestniczyło 13 osób (mieszkańcy, pracownicy Urzędu Miasta i Gminy oraz lokalni przedsiębiorcy). W trakcie spotkania przedstawiono najważniejsze informacje zawarte w projekcie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz za pomocą prezentacji. Poinformowano również interesariuszy o zmianie lat obowiązywania programu z 2016 – 2023 na lata 2017 – 2023 ze względów proceduralnych uchwalenia Programu. Uczestnicy konsultacji nie wnieśli żadnych uwag do przedstawionego projektu Programu.

Ze względu na konieczność wprowadzenia licznych zmian w projekcie Programu mających na celu zapewnienie zgodności z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020” oraz z „Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+” w pewnym stopniu zmianie uległy obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji. We wcześniejszej wersji Programu obszarem zdegradowanym były: Gołańcz, Czesławice, Gręziny, Jeziorki, Kujawki, Laskownica Mała, Morakowo, Panigródz oraz Rybowo. W najnowszym projekcie ze względu na zmianę metodologii jako obszar zdegradowany wyznaczono: Gołańcz 1, Gołańcz 2, Gołańcz 3, Gołańcz 5, Czerlin, Czesławice, Laskownica Mała, Panigródz, Rybowo, Tomczyce. Jako obszar rewitalizacji we wcześniejszej wersji Programu wyznaczono miasto Gołańcz (ulice: dr P. Kowalika, Dworcowa, Jeziorna, Klasztorna, Kościelna, Ks. E. Mrotka, Polna, Poprzeczna, Rynek, Składowa, Sportowa, Walki Młodych, Zamkowa), Czesławice (bez obrębu Jeleń), Laskownicę Małą, Panigródz. Po wprowadzeniu modyfikacji jako obszar rewitalizacji wyznaczono obszar zabudowany i zamieszkały w jednostkach: Gołańcz 1, Czesławice, Laskownicę Małą, Panigródz oraz Tomczyce.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

5.1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Wyznaczenia obszarów zdegradowanych dokonano na podstawie określenia wartości wskaźników dla wyznaczonych jednostek analitycznych znajdujących się w granicach administracyjnych Miasta i Gminy Gołańcz. Aby obiektywnie porównać jednostki analityczne podlegające diagnozie, a tym samym precyzyjne i jednoznaczne wskazać obszary wymagające interwencji zastosowano wskaźnik Perkala. Jest to jedna z metod porządkowania liniowego charakteryzująca się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie⁶. Wcześniej jednak konieczna była standaryzacja zmiennych, aby doprowadzić do eliminacji jednostek miary i wyrównania wartości zmiennych. Standaryzacja zmiennych została dokonana zgodnie ze wzorami:

$$Z_{ik} = \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla stymulant}^7$$

$$Z_{ik} = - \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla destymulant}^8$$

Gdzie:

Z_{ik} – standaryzowana wartość k-tej zmiennej w i-tej jednostce analitycznej,

X_{ik} - wartość zmiennej k w i-tej jednostce analitycznej i,

$\bar{X}_k$ – średnia arytmetyczna k-tej zmiennej,

S_k – odchylenie standardowe k-tej zmiennej całej populacji.

W ten sposób uzyskane zestandaryzowane zmienne tworzą macierz zmiennych opisujących wszystkie 30 jednostek analitycznych. Kolejnym krokiem było obliczenie wskaźnika Perkala według wzoru:

⁶ Parysek, J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawn. Nauk.

⁷ Stymulanty to zmienne, których **rosnące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

⁸ Destymulanty to zmienne, których **malejące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

$$WP = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n y'_{ij}$$

Gdzie:

WP – wskaźnik Perkala,

n – liczba cech uwzględnionych,

y'_{ij} – standaryzowana wartość j-tej cechy w i-tej jednostce analitycznej.

Na podstawie uzyskanych wartości syntetycznego miernika Perkala przeprowadzono klasyfikację jednostek analitycznych w Gminie Gołańcz ze względu na poziom rozwoju społeczno - gospodarczego. Podstawą uzyskania klasy są przedziały, jakie przyjmuje wskaźnik w oparciu o średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Klasy badanych obiektów uzyskuje się, wykorzystując następujący schemat⁹:

Klasa	Przedział	Poziom rozwoju
I	$WP > \sum \bar{X} + \frac{s}{2}$	bardzo dobry
II	$\sum \bar{X} + \frac{s}{2} > WP > \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	przeciętny
III	$WP < \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	niedostateczny

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystano mierniki ze wszystkich analizowanych sfer: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.

Tabela 30: Wskaźniki wykorzystane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Sfera	Wskaźnik
Społeczna	- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - destymulanta - Liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - destymulanta - Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - destymulanta

⁹ Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.

	- Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - destymulanta - Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - destymulanta - Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - stymulanta
Gospodarcza	- Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - stymulanta
Przestrzenno – funkcjonalna	- Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - stymulanta - Powierzchnia urządzonych terenów zielonych przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej - stymulanta
Techniczna	- Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w złym stanie technicznym na 100 obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w danej jednostce analitycznej - destymulanta
Środowiskowa	- Liczba zbiorników bezodpływowych na 100 gospodarstw domowych w jednostce analitycznej - destymulanta - Ilość wyrobów azbestowych (kg) na 100 gospodarstw domowych w jednostce analitycznej - destymulanta

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020” obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, który jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk **społecznych**, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w **co najmniej jednej** dodatkowej sferze. Na tej podstawie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz w pierwszej kolejności dokonano analizy wskaźnikowej sfery społecznej metodą Perkala, a po uzyskaniu wyników przydzielono jednostki analityczne do jednej z trzech klas. Zjawiska kryzysowe występujące w pozostałych sferach określono następnie dla wszystkich jednostek analitycznych.

Kolorem zielonym znaczone obszary, dla których wskaźnik przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego (poziom rozwoju bardzo dobry). Kolorem żółtym oznaczono jednostki analityczne, dla których wskaźnik przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego (poziom rozwoju przeciętny). Wartości, dla których wskaźnik Perkala jest mniejszy od wartości różnicy średniej i połowy odchylenia

standardowego oznaczono kolorem czerwonym (poziom rozwoju niedostateczny). Obszar będzie zakwalifikowany jako zdegradowany jeśli w sferze społecznej i co najmniej jednej innej (gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej) jeśli na podstawie metody Perkala zostanie przydzielony do III klasy, tj. będzie się odznaczał niedostatecznym poziomem rozwoju (zostanie oznaczony kolorem czerwonym).

5.2. Analiza ilościowa w sferze społecznej

Tabela 31: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej			Liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa			Liczba osób bezrobotnych			Liczba popełnionych przestępstw			Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty			Liczba organizacji pozarządowych			Wskaźnik Perkala
			Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	
Gołańcz 1	1024	256	92	8,984	0,353	4	0,391	0,125	70	6,836	-1,343	17	1,660	-1,407	3	0,293	-0,229	6	0,586	-0,192	-0,449
Gołańcz 2	576	156	52	9,028	0,344	1	0,174	0,520	32	5,556	-0,886	10	1,736	-1,507	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	-0,312
Gołańcz 3	492	132	44	8,943	0,361	0	0,000	0,835	29	5,894	-1,007	8	1,626	-1,363	1	0,203	0,012	2	0,407	-0,409	-0,262
Gołańcz 4	1015	290	91	8,966	0,357	2	0,197	0,477	48	4,729	-0,590	9	0,887	-0,392	1	0,099	0,294	4	0,394	-0,424	-0,047
Gołańcz 5	154	44	13	8,442	0,466	1	0,649	-0,345	11	7,143	-1,453	3	1,948	-1,785	0	0,000	0,559	2	1,299	0,671	-0,315
Bogdanowo	108	29	5	4,630	1,262	1	0,926	-0,847	1	0,926	0,768	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	0,269
Brdowo	56	15	8	14,286	-0,754	0	0,000	0,835	0	0,000	1,099	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	0,268
Buszewo	66	11	4	6,061	0,963	0	0,000	0,835	0	0,000	1,099	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	0,554
Chawłodno	273	55	26	9,524	0,240	2	0,733	-0,496	4	1,465	0,575	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	1	0,366	-0,457	0,199
Chojna	226	53	20	8,850	0,381	2	0,885	-0,773	3	1,327	0,625	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	0,110
Czerlin	224	50	25	11,161	-0,102	3	1,339	-1,599	1	0,446	0,939	0	0,000	0,771	3	1,339	-3,041	1	0,446	-0,360	-0,565
Czesławice	449	110	40	8,909	0,368	10	2,227	-3,212	2	0,445	0,940	7	1,559	-1,275	1	0,223	-0,040	4	0,891	0,177	-0,507
Czeszewo	241	52	22	9,129	0,323	1	0,415	0,081	3	1,245	0,654	3	1,245	-0,862	0	0,000	0,559	4	1,660	1,107	0,310
Grabowo	123	31	22	17,886	-1,506	0	0,000	0,835	9	7,317	-1,515	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	2	1,626	1,066	0,035
Gręziny	89	19	10	11,236	-0,117	0	0,000	0,835	1	1,124	0,697	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	0,307
Jeziorki	63	10	9	14,286	-0,754	0	0,000	0,835	1	1,587	0,532	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	1	1,587	1,020	0,494
Konary	110	25	4	3,636	1,469	0	0,000	0,835	7	6,364	-1,174	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	0	0,000	-0,901	0,260
Krzyżanki	165	30	28	16,970	-1,314	1	0,606	-0,266	11	6,667	-1,282	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	2	1,212	0,566	-0,161

Kujawki	102	24	5	4,902	1,205	0	0,000	0,835	2	1,961	0,398	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	1	0,980	0,285	0,676
Laskownica Mała	159	39	27	16,981	-1,317	2	1,258	-1,451	6	3,774	-0,249	4	2,516	-2,530	0	0,000	0,559	1	0,629	-0,140	-0,855
Laskownica Wielka	169	37	7	4,142	1,363	0	0,000	0,835	3	1,775	0,465	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	1	0,592	-0,185	0,635
Lęgniszewo	117	24	6	5,128	1,158	1	0,855	-0,718	2	1,709	0,488	0	0,000	0,771	1	0,855	-1,739	1	0,855	0,133	0,016
Morakowo	319	73	36	11,285	-0,128	0	0,000	0,835	2	0,627	0,875	2	0,627	-0,051	0	0,000	0,559	3	0,940	0,237	0,388
Morakówko	71	18	14	19,718	-1,888	0	0,000	0,835	6	8,451	-1,920	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	3	4,225	4,211	0,428
Oleszno	298	55	26	8,725	0,407	0	0,000	0,835	2	0,671	0,859	2	0,671	-0,109	1	0,336	-0,343	0	0,000	-0,901	0,125
Panigródz	499	124	88	17,635	-1,453	1	0,200	0,471	36	7,214	-1,478	7	1,403	-1,070	2	0,401	-0,519	6	1,202	0,554	-0,582
Potulin	244	56	7	2,869	1,629	3	1,230	-1,399	0	0,000	1,099	0	0,000	0,771	0	0,000	0,559	1	0,410	-0,405	0,376
Rybowo	320	75	52	16,250	-1,164	1	0,313	0,267	19	5,938	-1,022	2	0,625	-0,049	1	0,313	-0,281	3	0,938	0,234	-0,336
Smogulec	383	98	52	13,577	-0,606	1	0,261	0,361	2	0,522	0,912	0	0,000	0,771	4	1,044	-2,248	2	0,522	-0,269	-0,180
Tomczyce	177	35	32	18,079	-1,546	2	1,130	-1,218	1	0,565	0,897	2	1,130	-0,712	2	1,130	-2,478	1	0,565	-0,217	-0,879
GINA	8312	2026	867	10,431	0,051	39	0,469	-0,017	314	3,778	-0,251	76	0,914	-0,429	20	0,241	-0,088	52	0,626	-0,144	-0,146
Średnia				10,674			0,460			3,076			0,588			0,208			0,744		0,000
Odchylenie standardowe				4,791			0,550			2,800			0,762			0,372			0,827		0,425

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

5.3. Analiza ilościowa w sferze gospodarczej

Tabela 32: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	
Gołańcz 1	1024	102	9,961	1,891	1,891
Gołańcz 2	576	46	7,986	1,250	1,250
Gołańcz 3	492	48	9,756	1,824	1,824
Gołańcz 4	1015	57	5,616	0,481	0,481
Gołańcz 5	154	22	14,286	3,294	3,294

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Bogdanowo	108	1	0,926	-1,042	-1,042
Brdowo	56	2	3,571	-0,183	-0,183
Buszewo	66	2	3,030	-0,359	-0,359
Chawłodno	273	17	6,227	0,679	0,679
Chojna	226	6	2,655	-0,480	-0,480
Czerlin	224	9	4,018	-0,038	-0,038
Czesławice	449	8	1,782	-0,764	-0,764
Czeszewo	241	11	4,564	0,139	0,139
Grabowo	123	5	4,065	-0,023	-0,023
Gręziny	89	4	4,494	0,117	0,117
Jeziorki	63	0	0,000	-1,342	-1,342
Konary	110	2	1,818	-0,752	-0,752
Krzyżanki	165	4	2,424	-0,555	-0,555
Kujawki	102	1	0,980	-1,024	-1,024
Laskownica Mała	159	8	5,031	0,291	0,291
Laskownica Wielka	169	9	5,325	0,386	0,386
Lęgniszewo	117	1	0,855	-1,065	-1,065
Morakowo	319	14	4,389	0,082	0,082
Morakówko	71	3	4,225	0,029	0,029
Oleszno	298	12	4,027	-0,035	-0,035
Panigródz	499	0	0,000	-1,342	-1,342
Potulin	244	6	2,459	-0,544	-0,544
Rybowo	320	13	4,063	-0,024	-0,024
Smogulec	383	6	1,567	-0,834	-0,834
Tomczyce	177	7	3,955	-0,059	-0,059
GMINA	8312	426	5,125	0,321	0,321
Średnia			4,135		0,000
Odchylenie standardowe populacji			3,081		1,000

Źródło: CEiDG, 2016

5.4. Analiza ilościowa w sferze przestrzenno – funkcjonalnej

Tabela 33: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno - funkcjonalnej

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych			Powierzchnia urządzonych terenów zielonych przypadająca na 1 mieszkańca			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych	Powierzchnia terenów zielonych na 1 mieszkańca jednostki analitycznej	Wartość standaryzowana	
Gołańcz 1	1024	20	1,953	0,441	2	0,002	0,004	0,223
Gołańcz 2	576	0	0,000	-1,543	0	0,000	-0,635	-1,089
Gołańcz 3	492	0	0,000	-1,543	0	0,000	-0,635	-1,089
Gołańcz 4	1015	0	0,000	-1,543	0	0,000	-0,635	-1,089
Gołańcz 5	154	0	0,000	-1,543	0	0,000	-0,635	-1,089
Bogdanowo	108	3	2,778	1,279	0,13	0,001	-0,241	0,519
Brdowo	56	1	1,786	0,271	0	0,000	-0,635	-0,182
Buszewo	66	3	4,545	3,074	0,45	0,007	1,598	2,336
Chawłodno	273	2	0,733	-0,799	0	0,000	-0,635	-0,717
Chojna	226	3	1,327	-0,194	0,07	0,000	-0,534	-0,364
Czerlin	224	4	1,786	0,271	0,46	0,002	0,037	0,154
Czesławice	449	3	0,668	-0,864	0,9	0,002	0,021	-0,421
Czeszewo	241	4	1,660	0,143	0,83	0,003	0,493	0,318
Grabowo	123	2	1,626	0,109	0,2	0,002	-0,103	0,003
Gręziny	89	2	2,247	0,740	0,5	0,006	1,205	0,972
Jeziorki	63	2	3,175	1,682	0	0,000	-0,635	0,523
Konary	110	2	1,818	0,304	0	0,000	-0,635	-0,166
Krzyżanki	165	4	2,424	0,920	0,5	0,003	0,357	0,638
Kujawki	102	2	1,961	0,449	0	0,000	-0,635	-0,093
Laskownica Mała	159	2	1,258	-0,265	0,5	0,003	0,395	0,065
Laskownica Wielka	169	3	1,775	0,260	0	0,000	-0,635	-0,188

Lęgniszewo	117	3	2,564	1,062	0	0,000	-0,635	0,213
Morakowo	319	5	1,567	0,049	0,6	0,002	-0,019	0,015
Morakówko	71	1	1,408	-0,112	0	0,000	-0,635	-0,374
Oleszno	298	3	1,007	-0,520	1	0,003	0,464	-0,028
Panigródz	499	5	1,002	-0,525	0	0,000	-0,635	-0,580
Potulin	244	4	1,639	0,122	1	0,004	0,707	0,415
Rybowo	320	4	1,250	-0,273	0,8	0,003	0,184	-0,045
Smogulec	383	4	1,044	-0,482	5,8	0,015	4,326	1,922
Tomczyce	177	1	0,565	-0,969	0	0,000	-0,635	-0,802
GMINA	8312	92	1,107	-0,419	15,74	0,002	-0,015	-0,217
Średnia			1,519			0,002		0,000
Odchylenie standardowe populacji			0,985			0,003		0,780

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

5.5. Analiza ilościowa w sferze technicznej

Tabela 34: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze technicznej

Jednostka analityczna	Liczba obiektów infrastruktury społecznej	Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w złym stanie technicznym			Wskaźnik Perkalá
		Ogółem	Na 100 obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w jednostce analitycznej	Wartość standaryzowana	
Gołańcz 1	20	7	35,000	-1,270	-1,270
Gołańcz 2	0	0	0,000	0,414	0,414
Gołańcz 3	0	0	0,000	0,414	0,414
Gołańcz 4	0	0	0,000	0,414	0,414
Gołańcz 5	0	0	0,000	0,414	0,414
Bogdanowo	3	0	0,000	0,414	0,414
Brdowo	1	0	0,000	0,414	0,414

Buszewo	3	0	0,000	0,414	0,414
Chawłodno	2	0	0,000	0,414	0,414
Chojna	3	0	0,000	0,414	0,414
Czerlin	4	0	0,000	0,414	0,414
Czesławice	3	1	33,333	-1,189	-1,189
Czeszewo	4	1	25,000	-0,788	-0,788
Grabowo	2	0	0,000	0,414	0,414
Gręziny	2	0	0,000	0,414	0,414
Jeziorki	2	0	0,000	0,414	0,414
Konary	2	0	0,000	0,414	0,414
Krzyżanki	4	0	0,000	0,414	0,414
Kujawki	2	0	0,000	0,414	0,414
Laskownica Mała	2	2	100,000	-4,397	-4,397
Laskownica Wielka	3	0	0,000	0,414	0,414
Lęgniszewo	3	0	0,000	0,414	0,414
Morakowo	5	0	0,000	0,414	0,414
Morakówko	1	0	0,000	0,414	0,414
Oleszno	3	0	0,000	0,414	0,414
Panigródz	5	2	40,000	-1,510	-1,510
Potulin	4	0	0,000	0,414	0,414
Rybowo	4	0	0,000	0,414	0,414
Smogulec	4	1	25,000	-0,788	-0,788
Tomczyce	1	0	0,000	0,414	0,414
GMINA	92	14	15,217	-0,318	-0,318
Średnia			8,611		0,000
Odchylenie standardowe populacji			20,786		1,000

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

5.6. Analiza ilościowa w sferze środowiskowej

Tabela 35: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej

Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych	Liczba zbiorników bezodpływowych			Ilość wyrobów azbestowych (kg)			Wskaźnik Perkala
		Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych w jednostce analitycznej	Wartość standaryzowana	Ogółem	Na 100 gospodarstw domowych w jednostce analitycznej	Wartość standaryzowana	
Gołańcz 1	256	0	0,000	1,371	58967,3	23034,102	0,954	1,163
Gołańcz 2	156	0	0,000	1,371	35933,2	23034,103	0,954	1,163
Gołańcz 3	132	0	0,000	1,371	30405,0	23034,091	0,954	1,163
Gołańcz 4	290	0	0,000	1,371	66798,4	23033,931	0,954	1,163
Gołańcz 5	44	20	45,455	0,019	10135,0	23034,091	0,954	0,486
Bogdanowo	29	0	0,000	1,371	31980,5	110277,586	0,303	0,837
Brdowo	15	6	40,000	0,181	0	0,000	1,126	0,654
Buszewo	11	1	9,091	1,101	57632,5	523931,818	-2,787	-0,843
Chawłodno	55	5	9,091	1,101	22576,5	41048,182	0,820	0,960
Chojna	53	8	15,094	0,922	72457	136711,321	0,105	0,514
Czerlin	50	39	78,000	-0,950	86845	173690,000	-0,171	-0,561
Czesławice	110	1	0,909	1,344	27758,5	25235,000	0,938	1,141
Czeszewo	52	36	69,231	-0,689	104952	201830,769	-0,381	-0,535
Grabowo	31	22	70,968	-0,741	69998,5	225801,613	-0,560	-0,650
Gręziny	19	10	52,632	-0,195	9735	51236,842	0,744	0,274
Jeziorki	10	8	80,000	-1,010	33115,5	331155,000	-1,347	-1,178
Konary	25	24	96,000	-1,486	67529	270116,000	-0,891	-1,188
Krzyżanki	30	22	73,333	-0,811	31256,5	104188,333	0,348	-0,232
Kujawki	24	20	83,333	-1,109	71527,5	298031,250	-1,099	-1,104
Laskownica Mała	39	22	56,410	-0,308	15139,5	38819,231	0,836	0,264
Laskownica Wielka	37	30	81,081	-1,042	17363,5	46928,378	0,776	-0,133
Lęgniszewo	24	16	66,667	-0,613	57750	240625,000	-0,671	-0,642

Morakowo	73	45	61,644	-0,463	205881,5	282029,452	-0,980	-0,722
Morakówko	18	17	94,444	-1,440	82505,5	458363,889	-2,297	-1,868
Oleszno	55	35	63,636	-0,523	132137,5	240250,000	-0,668	-0,595
Panigródz	124	75	60,484	-0,429	214884	173293,548	-0,168	-0,298
Potulin	56	9	16,071	0,893	63536	113457,143	0,279	0,586
Rybowo	75	56	74,667	-0,851	123959	165278,667	-0,108	-0,480
Smogulec	98	4	4,082	1,250	2242	2287,755	1,109	1,180
Tomczyce	35	28	80,000	-1,010	54026,5	154361,429	-0,027	-0,518
GMINA	2026	559	27,591	0,550	1859028,5	91758,564	0,441	0,496
Średnia			46,077			150803,951		0,000
Odchylenie standardowe populacji			33,599			133904,884		0,863

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, opracowanie własne na podstawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2011-2032”

5.7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

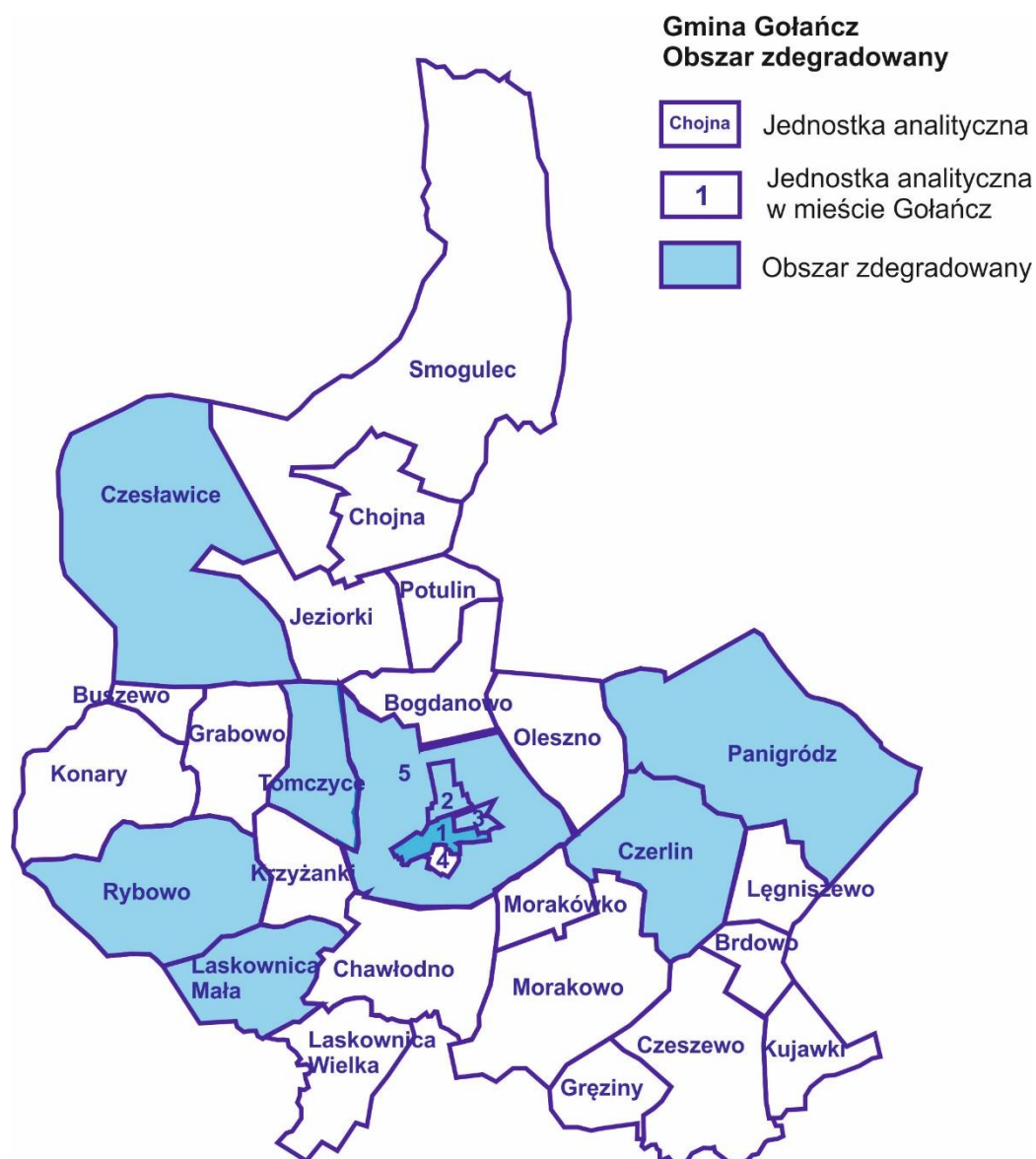
Aby dany obszar mógł zostać uznany za zdegradowany musi na nim występować natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej oraz innych negatywnych zjawisk ze sfery gospodarczej lub przestrzenno – funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej. Na podstawie przeprowadzonej delimitacji należy stwierdzić, że taki warunek został spełniony w przypadku jednostek analitycznych: Gołańcz 1, Gołańcz 2, Gołańcz 3, Gołańcz 5, Czerlin, Czesławice, Laskownica Mała, Panigródz, Rybowo, Tomczyce. Jednostki te w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz zostają wyznaczone jako obszar zdegradowany.

Tabela 36: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala dla jednostek analitycznych w danej sferze

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno - funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Gołańcz 1	-0,449	1,891	0,223	-1,270	1,163
Gołańcz 2	-0,312	1,250	-1,089	0,414	1,163
Gołańcz 3	-0,262	1,824	-1,089	0,414	1,163
Gołańcz 4	-0,047	0,481	-1,089	0,414	1,163
Gołańcz 5	-0,315	3,294	-1,089	0,414	0,486
Bogdanowo	0,269	-1,042	0,519	0,414	0,837
Brdowo	0,268	-0,183	-0,182	0,414	0,654
Buszewo	0,554	-0,359	2,336	0,414	-0,843
Chawłodno	0,199	0,679	-0,717	0,414	0,960
Chojna	0,110	-0,480	-0,364	0,414	0,514
Czerlin	-0,565	-0,038	0,154	0,414	-0,561
Czesławice	-0,507	-0,764	-0,421	-1,189	1,141
Czeszewo	0,310	0,139	0,318	-0,788	-0,535
Grabowo	0,035	-0,023	0,003	0,414	-0,650
Gręziny	0,307	0,117	0,972	0,414	0,274
Jeziorki	0,494	-1,342	0,523	0,414	-1,178
Konary	0,260	-0,752	-0,166	0,414	-1,188
Krzyżanki	-0,161	-0,555	0,638	0,414	-0,232
Kujawki	0,676	-1,024	-0,093	0,414	-1,104
Laskownica Mała	-0,855	0,291	0,065	-4,397	0,264
Laskownica Wielka	0,635	0,386	-0,188	0,414	-0,133
Lęgniszewo	0,016	-1,065	0,213	0,414	-0,642
Morakowo	0,388	0,082	0,015	0,414	-0,722
Morakówko	0,428	0,029	-0,374	0,414	-1,868
Oleszno	0,125	-0,035	-0,028	0,414	-0,595
Panigródz	-0,582	-1,342	-0,580	-1,510	-0,298
Potulin	0,376	-0,544	0,415	0,414	0,586
Rybowo	-0,336	-0,024	-0,045	0,414	-0,480

Smogulec	-0,180	-0,834	1,922	-0,788	1,180
Tomczyce	-0,879	-0,059	-0,802	0,414	-0,518
GMINA	-0,146	0,321	-0,217	-0,318	0,496
Średnia	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odchylenie standardowe	0,425	1,000	0,780	1,000	0,863

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wykorzystanych w analizie ilościowej natężenia negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach

Rysunek 3: Obszar zdegradowany w Gminie Gołańcz

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Wyznaczony obszar zdegradowany jest zamieszkiwany przez 4074 osoby (49,01% ludności Gminy) oraz zajmuje powierzchnię 7409,93 ha (38,63% powierzchni Gminy).

Tabela 37: Liczba ludności i powierzchnia obszaru zdegradowanego wraz z udziałem w ogólnej liczbie ludności i powierzchni całej Gminy Gołańcz

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Gołańcz 1	1024	83,5
Gołańcz 2	576	65,24
Gołańcz 3	492	34,32
Gołańcz 5	154	1054,87
Czerlin	224	787
Czesławice	449	1951
Laskownica Mała	159	461
Panigródz	499	1623
Rybowo	320	965
Tomczyce	177	385
Suma	4074	7409,93
GMINA	8312	19183
Udział w ogólnej liczbie ludności i powierzchni Gminy	49,01%	38,63%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Projekt programu z wyznaczonym obszarem zdegradowanym oraz propozycją obszaru rewitalizacji poddano konsultacjom społecznym. W ich trakcie przeanalizowano wszystkie problemy i potencjały, które przy odpowiednim wykorzystaniu mogą doprowadzić do rozwoju wyznaczonego obszaru. Efektem dyskusji było wyznaczenie obszaru rewitalizacji oraz określenie głównych kierunków działania na tym terenie.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony na terenie jednostek analitycznych Gołańcz 1, Panigródz, Czesławice oraz Laskownica Mała. Przy określaniu granic obszaru rewitalizacji zwrócono uwagę, aby obejmował on wszystkie osoby zamieszkujące te jednostki analityczne. Z tego względu działania rewitalizacyjne będą prowadzone na całym obszarze jednostek analitycznych Gołańcz 1 i Panigródz oraz na części obszaru jednostek Czesławice i Laskownica Mała.

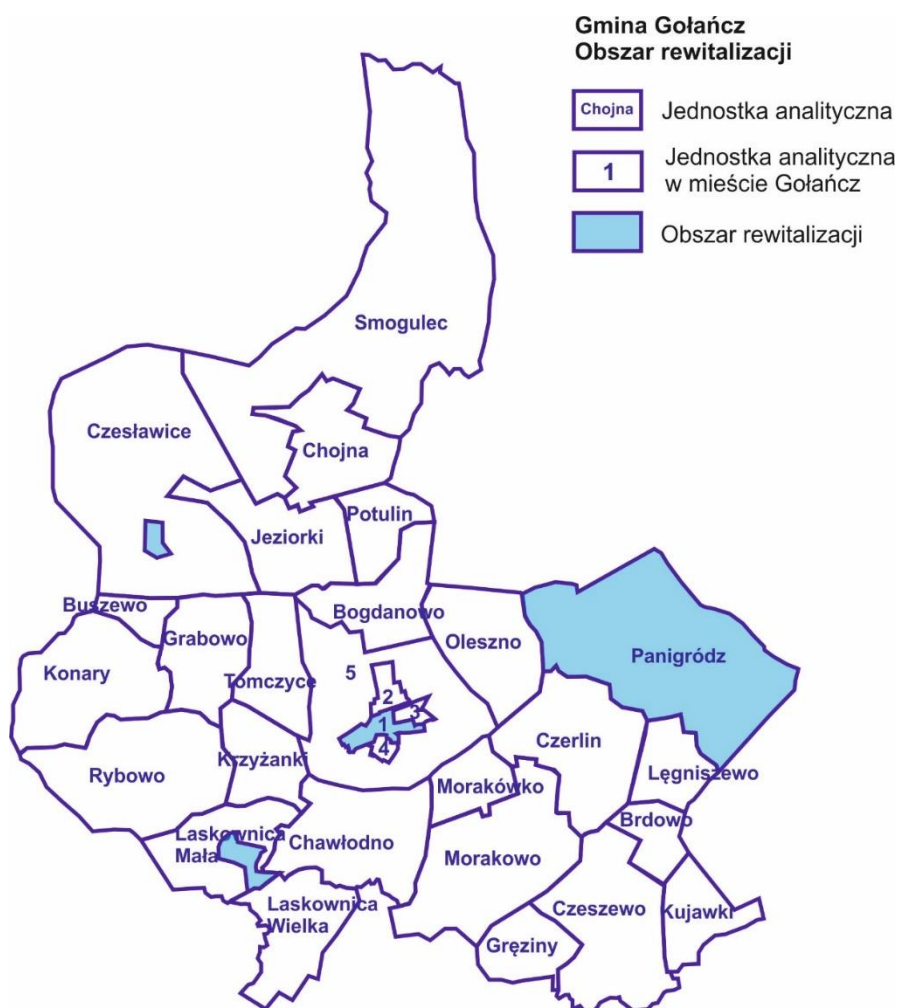
Do obszaru rewitalizacji włączono całą jednostkę analityczną Gołańcz 1 ponieważ jej teren jest w całości zamieszkiwany. Duże rozproszenie zabudowy mieszkaniowej tworzącej pojedyncze enklawy w przestrzeni jednostki analitycznej Panigródz spowodowało konieczność włączenia całego obszaru do rewitalizacji. Z kolei skupiona zabudowa jednostek analitycznych Czesławice i Laskownica Mała umożliwiło wyznaczenie mniejszych powierzchniowo obszarów rewitalizacji.

Wyznaczony w trakcie konsultacji społecznych obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 1789,67 ha (9,33% powierzchni Gminy) i jest zamieszkiwany przez 2131 osób (25,64% ludności Gminy).

Tabela 38: Liczba ludności i powierzchnia obszaru rewitalizacji wraz z udziałem w ogólnej liczbie ludności i powierzchni całej Gminy Gołańcz

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Gołańcz 1	1024	83,5
Czesławice	449	34,96
Laskownica Mała	159	48,21
Panigródz	499	1623
Suma	2131	1789,67
GMINA	8312	19183
Udział w ogólnej liczbie ludności i powierzchni Gminy	25,64%	9,33%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz, 2016

Rysunek 4: Obszar rewitalizacji w Gminie Gołańcz

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

6. Charakterystyka obszaru rewitalizacji

6.1. Gołańcz 1

Jednostka analityczna Gołańcz 1 jest położona w centralnej części miasta Gołańcz. Skupiają się na jej obszarze funkcje mieszkaniowa, handlowo – usługowa, administracyjna oraz wszystkie instytucje administracyjne, społeczne i kulturowe. W przeciwieństwie do pozostałych jednostek analitycznych, w Gołańcz 1 znajdują się także tereny rekreacyjne i turystyczne nadające jej reprezentacyjny charakter.

Do podstawowych problemów społecznych zidentyfikowanych na terenie jednostki analitycznej Gołańcz 1 należą bezrobocie oraz duża liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – według pracowników MGOPS wsparcie jest najczęściej przydzielane z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby. W porównaniu do pozostałych jednostek analitycznych stosunkowo wysoki jest także poziom przestępczości.

Problemy społeczne występujące na obszarze Gołańcz 1 są wynikiem niemożności zaspokojenia wszystkich potrzeb z powodów finansowych i zdrowotnych. Mieszkańcy utrzymują się głównie z pracy w zakładach budżetowych i przedsiębiorstwach, rolnictwu, handlu i usługach, pobieranych świadczeń emerytalno – rentowych oraz zasiłków dla bezrobotnych. Mimo, iż w tej jednostce analitycznej zlokalizowanych jest prawie 24% wszystkich podmiotów gospodarczych w Mieście i Gminie są to głównie firmy rodzinne, o małym kapitale i lokalnym zakresie działania. Są to głównie niewielkie zakłady usługowo – handlowe oraz placówki oświatowe i administracyjne lecz duża część mieszkańców znalazła zatrudnienie w przedsiębiorstwach związanych z przemysłem drzewnym i okolorolniczym (położonym na terenie miasta, ale w innych jednostkach analitycznych). Zlokalizowane w mieście podmioty nie tworzą wystarczającej liczby miejsc pracy, a możliwości awansu i zwiększenia zarobków są stosunkowo niewielkie. Jednym z problemów zidentyfikowanych na terenie Miasta i Gminy jest niewielka liczba ofert pracy dla osób z wyższym wykształceniem, dlatego należy podkreślić, że firmy oraz instytucje zlokalizowane na terenie jednostki analitycznej Gołańcz 1 tworzą największe możliwości znalezienia zatrudnienia dla bezrobotnych z tym wykształceniem. Nadal jednak większość zakładów poszukuje pracowników fizycznych z praktycznymi umiejętnościami, a których wykształcenie nie odgrywa znaczącej roli. Stąd też

większość mieszkańców często decyduje się na przerwanie nauki na poziomie szkoły średniej i zdobywanie doświadczenia, wykonując nisko płatne prace. Ze względu na niewielką liczbę miejsc pracy oraz ograniczone środki na kształcenie niedoświadczonych pracowników, dużo osób młodych w wieku do 34 lat ma problemy z podjęciem zatrudnienia. Brak perspektyw zawodowych i bezrobocie powodują szybko obniżenie się jakości i standardu życia osób młodych oraz ich rozgoryczenie i poczucie bezradności. W związku z tym większość „młodych dorosłych” decyduje się na emigrację poza granice Miasta i Gminy. Ze względu na dużą liczbę urodzeń to zjawisko nie jest jeszcze szczególnie odczuwalne, jednak wraz z dalszym spadkiem przyrostu naturalnego liczba mieszkańców w ciągu kilku, kilkunastu lat może zacząć się zmniejszać.

Mieszkańcy pozostający w jednostce analitycznej często zmagają się z długotrwałym bezrobociem, co wpływa na ich stan psychiczny – niemożność znalezienia zatrudnienia, a tym samym utrzymania rodziny i jakości życia na odpowiednim poziomie powodują poczucie beznadziei, bezradności, a w dalszej konsekwencji agresji. To powoduje narastanie kolejnych problemów, głównie alkoholizmu i przemocy w rodzinie.

Wśród bezrobotnych i osób korzystających ze wsparcia MGOPS są także osoby niepełnosprawne. Urząd Miasta i Gminy nie posiada danych ile osób niepełnosprawnych zamieszkuje poszczególne rejony miasta. Jak wykazano w diagnozie osoby niepełnosprawne, podobnie jak pozostali mieszkańcy jednostki również posiadają niskie doświadczenie, a ze względu na swoją niepełnosprawność tylko niewielka liczba pracodawców oferuje dla tej grupy miejsca pracy i stażu – stąd też osoby niepełnosprawne posiadają niewielkie lub żadne doświadczenie zawodowe, które jeszcze bardziej utrudnia im znalezienie zatrudnienia.

Mimo występujących problemów społecznych mieszkańcy są zaangażowani w sprawy lokalne i chętnie uczestniczą w organizowanych na terenie miasta imprezach i wydarzeniach społeczno – kulturalnych. Ich aktywna postawa jest wzorem dla młodszego pokolenia, które równie często udziela się w społeczności lokalnej, głównie poprzez akcje organizowane przez placówki oświatowe, kluby sportowe oraz Gołaniecki Ośrodek Kultury. Możliwości aktywizacji społecznej mieszkańców jednostki analitycznej Gołańcz 1 oraz całego miasta byłyby większe poprzez odpowiednie

zadbanie o jakość przestrzeni publicznej. Obecne tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, choć zadbane, nie spełniają oczekiwań mieszkańców. Ich podstawowymi mankamentami jest brak odpowiedniego zagospodarowania stwarzającego możliwości odpoczynku (m.in. brak miejsc siedzących) czy zapewniającymi poczucie bezpieczeństwa (brak oświetlenia). Wiele przestrzeni jest niedostosowanych do osób niepełnosprawnych uniemożliwiając im swobodne przemieszczanie się. Jednym z obiektów o szczególnym historycznym znaczeniu dla miasta jest Zamek Rycerski, który ze względu na nieużytkowanie i brak regularnych remontów coraz silniej ulega degradacji. Mieszkańcy oraz lokalne stowarzyszenia zgłosiły pomysł na zagospodarowanie tego obiektu na funkcje społeczne oraz wykorzystanie otaczającego go terenu pod funkcje rekreacyjne. Ze względu na brak środków finansowych projekt ten nie został na razie zrealizowany. Z tych samych przyczyn nie podjęto kroków w celu przekształcenia dawnej stacji PKP i zajezdni kolejowej. Jest teren położony w środku miasta, który znacząco obniża estetykę przestrzeni. Obecny stan dworca nie zapewnia także odpowiednich warunków dla podróżujących – brakuje miejsc postojowych dla samochodów i rowerów, zadaszenia, udogodnień dla osób niepełnosprawnych czy latarni ulicznych.

Władze samorządowe i społeczność lokalna widzą potencjał i możliwości rozwoju jednostki analitycznej poprzez działania skierowane na zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców oraz rozwój turystyki. Ważne dla społeczeństwa może być także rozszerzenie oferty społeczno – kulturalnej o nowe wydarzenia i możliwości spędzania czasu wolnego.

Rysunek 5: Obszar rewitalizacji w mieście Gołańcz

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

6.2. Panigródz

Panigródz, obok Czesławic, jest jednostką analityczną na której zidentyfikowano duże natężenie problemów w większości sfer: społecznej, przestrzenno – funkcjonalnej, gospodarczej i technicznej. Do najważniejszych problemów społecznych na tym obszarze należą: bezrobocie, przestępczość, przemoc w rodzinie.

Głównym źródłem dochodów mieszkańców jest praca w rolnictwie oraz w zakładach usługowych i przemysłowych położonych poza jednostką analityczną. Na terenie tej jednostki analitycznej działa Zespół Szkół, składający się ze szkoły podstawowej, gimnazjum i oddziału przedszkolnego, do którego w czasie roku szkolnego 2015/2016 uczęszczało w sumie 81 dzieci. Mieszkańcy to indywidualni rolnicy, nauczyciele i inne grupy zawodowe, renciści i emeryci. Ze względu na brak

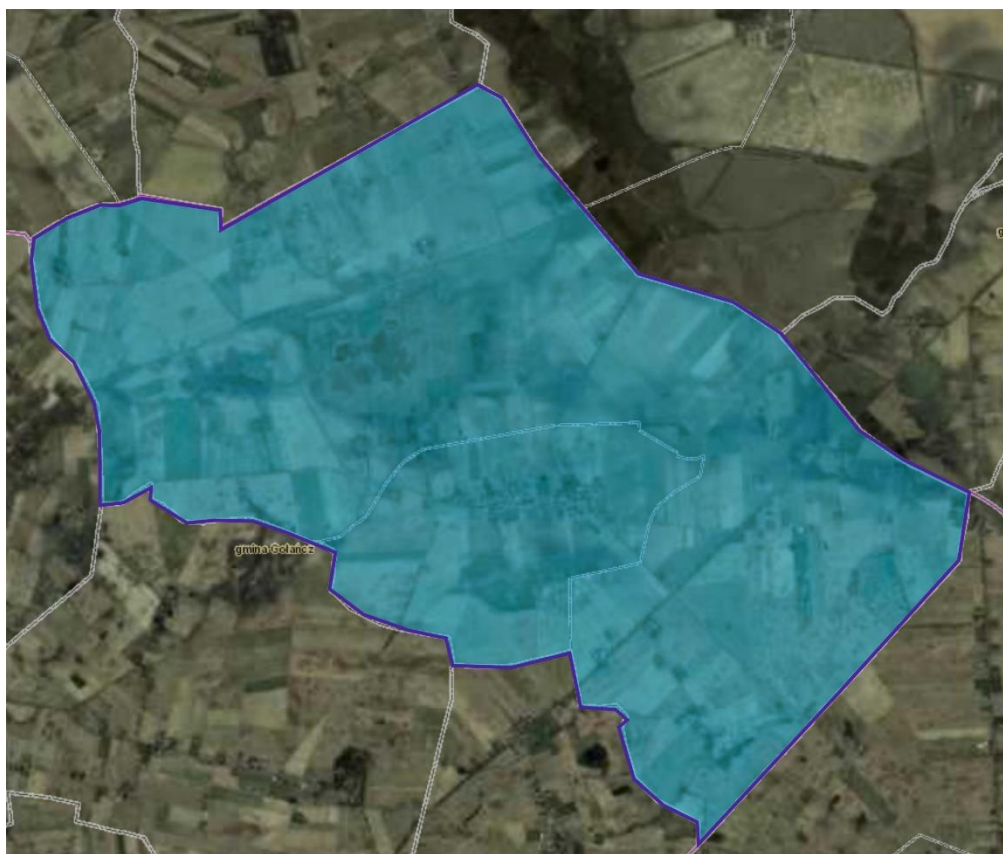
miejsc pracy w jednostce analitycznej panuje duże bezrobocie. Według pracowników MGOPS grupę bezrobotnych stanowią głównie byli pracownicy PGR. Po upadku Zakładów Państwowych wielu mieszkańców jednostki analitycznej Panigródz zostało pozostawionych samym sobie – część osób wyemigrowała, część znalazła zatrudnienie w innej branży, duża część jednak nie była w stanie znaleźć ponownie zatrudnienia, głównie ze względu na niskie wykształcenie. Skutki likwidacji PGR są odczuwalne do dnia dzisiejszego, objawiającego się głównie bezrobociem i niskimi dochodami. Osoby starsze, które skorzystały z możliwości przejścia na emeryturę po upadku Zakładów otrzymują bardzo niskie świadczenia emerytalne i rentowe, uniemożliwiające często zakup środków pierwszej potrzeby – takim rodzinom MGOPS zapewnia wsparcie poprzez dodatki mieszkaniowe, zakup węgla czy posiłek i zakup leków.

Na skutek bezrobocia i niskich dochodów na terenie tej jednostki analitycznej stosunkowo nasilone jest zjawisko przestępczości. Do najczęściej stwierdzanych przestępstw należą te związane z kradzieżą lub uszkodzeniem mienia oraz przestępczość drogową (głównie jazda pod wpływem alkoholu). W jednostce występuje również zjawisko alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie, ale większość rodzin nadal nie decyduje się na zgłoszenie problemu odpowiednim służbom (w 2016 r. na terenie sołectwa Paningródz stwierdzono tylko 2 nowe przypadki, które skutkowały wszczęciem procedury Niebeskiej Karty), dlatego istnieje podejrzenie że zjawiska te mogą być w rzeczywistości bardziej nasilone. Problemy rodzinne odbijają się w szczególności na dzieciach, które często czują się odrzucone i zagrożone, co może prowadzić do wzmożonej agresji. Na terenie Paningrodza zapewniono jednak osobom małoletnim możliwości spędzania wolnego czasu poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych w szkole oraz w Uczniowsko – Parafialnym Klubie Sportowym „Anioł”. Te i inne organizacje działające na terenie jednostki (m. in. Koło Gospodyń Wiejskich, OSP) angażują dzieci do działań na rzecz sołectwa oraz pomagają kształtować odpowiednie postawy obywatelskie.

Pozostali mieszkańcy Paningrodza również chętnie udzielają się w działaniach prowadzonych na terenie jednostki i aktywnie uczestniczą w organizowanych wydarzeniach społeczno – kulturalnych (m.in. festyn dożynkowy, „Choinka” dla dzieci, czy święta okolicznościowe jak Dzień Kobiet).

Podstawowymi problemami spoza sfery społecznej w jednostce jest brak podmiotów gospodarczych i brak kanalizacji. Przestrzeń sołectwa jest zadbane, choć niektóre budynki wymagają remontu i uporządkowania otaczającego terenu. Zlokalizowane na terenie Paningrodza obiekty infrastruktury społecznej (świetlica wiejska oraz remiza OSP) są zadbane i wymagają jedynie bieżących napraw, remontów. W najgorszym stanie technicznym jest dworzec PKP, który wymaga przede wszystkim budowy nowego sanitariatu, pochylni dla wózków inwalidzkich, zadaszenia i miejsc parkingowych.

Największym potencjałem jednostki są jej mieszkańcy, którzy tworzą silny kapitał społeczny. Na tym terenie istnieją warunki do rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki oraz handlu, rzemiosła, rękodzielnictwa i usług, należy jednak zadbać o zwiększenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców.

Rysunek 6: Obszar rewitalizacji – jednostka analityczna Panigródz

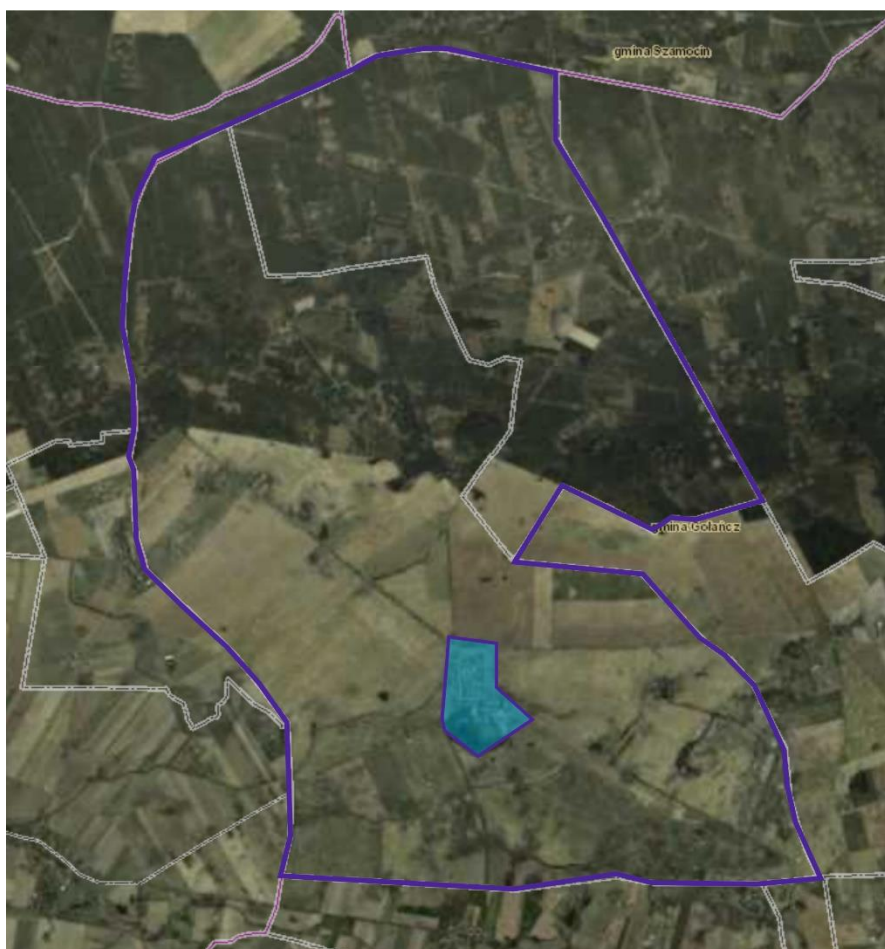
Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

6.3. Czesławice

Kolejną jednostką analityczną wchodzącą do obszaru rewitalizacji są Czesławice położone w zachodniej części Gminy. Mieszkańcy wyznaczonego terenu

często korzystają ze wsparcia MGOPS, ¼ z nich z powodu ubóstwa. Mieszkańcy to byli pracownicy PGR, rolnicy, emeryci i renciści. Utrzymują się głównie z pracy w pobliskiej hurtowni oraz niewielka ich liczba z zatrudnienia w zlokalizowanych na terenie jednostki podmiotach gospodarczych. Choć bezrobocie w Czesławicach jest niewielkie (w 2016 r. w PUP zarejestrowane były tylko dwie osoby) niskie dochody nie pozwalają mieszkańcom na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Skutkiem biedy jest stosunkowo wysoka przestępczość – głównymi przestępstwami były kradzieże oraz uszkodzenie mienia. Mimo problemów społecznych pracownicy Urzędu Miasta i Gminy podkreślają, że społeczność lokalna jest związana ze wsią i swoimi sąsiadami, a dzieci i młodzież chętnie udzielają się w zajęciach pozaszkolnych i sportowych.

Dzięki nieskażonemu środowisku Czesławice posiadają dobre warunki do uprawiania turystyki, brakuje jednak odpowiedniego zaplecza w postaci miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych. Wieś jest skanalizowana i posiada dobre połączenia komunikacyjne z pozostałymi obszarami Gminy oraz z powiatem. Przestrzeń jest zadbana, choć występują nieliczne wyjątki – najbardziej zdegradowanym miejscem jest zespół pałacowo – parkowy. Budynek wymaga gruntownego remontu, a park uporządkowania i zagospodarowania. Całość może zostać przekształcona na nowe funkcje, np. turystyczne, społeczne czy kulturowe.

Rysunek 7: Obszar rewitalizacji w jednostce analitycznej Czesławice

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

6.4. Laskownica Mała

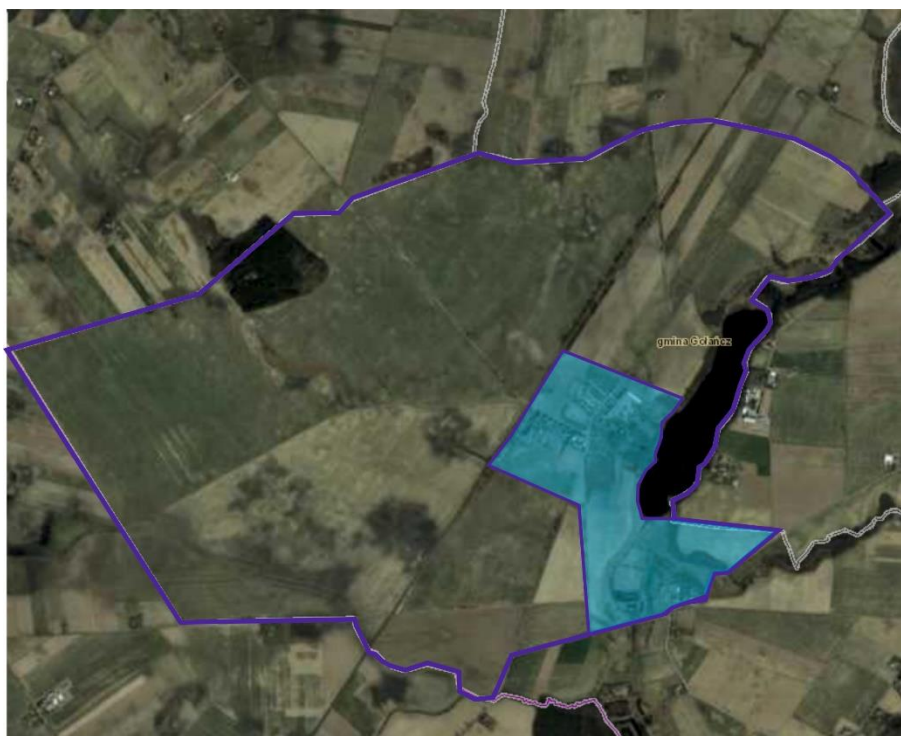
Laskownica Mała to jednostka analityczna położona w południowej części Miasta i Gminy. Osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji pracują w większości poza miejscem zamieszkania w usługach i innych zawodach. Mimo niskiego bezrobocia (w 2016 r. zarejestrowanych na terenie Laskownicy Małej było 6 osób bezrobotnych) duża część mieszkańców korzysta ze wsparcia MGOPS. Wynika to z niskich dochodów oraz świadczeń emerytalnych i rentowych. Z powodu braku odpowiedniego wykształcenia oraz niewielkiej liczby podmiotów gospodarczych mieszkańcy posiadają ograniczone możliwości zdobycia lepiej płatnej pracy. Konieczne jest więc stworzenie nie tylko nowych miejsc pracy lecz również podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców.

Skutkiem ubóstwa społeczności lokalnej jest nasilenie się problemów związanych z alkoholizmem, przestępczością oraz problemami wychowawczymi.

Mieszkańcy Laskownicy Małej niezbyt chętnie udzielają się w organizowanych na jej terenie wydarzeniach społeczno – kulturalnych ani nie angażują się w działania na rzecz rozwoju jednostki analitycznej. Podobne zachowania dostrzega się wśród dzieci i młodzieży, którzy naśladują bierne postawy rodziców. Do ich niskiej aktywności przyczynia się również brak działań i ciekawej oferty spędzania wolnego czasu. Potencjalne działania mogłyby być prowadzone w budynku świetlicy wiejskiej, wymaga on jednak gruntownego remontu.

Przestrzeń obszaru rewitalizacji nie zachęca mieszkańców do integracji – wieś nie jest do końca zadbane, wiele domów wymaga remontu. Na terenie obszaru rewitalizacji występują pustostany, które coraz bardziej ulegają degradacji. Brakuje urządzonych terenów zieleni – istniejące pałac i park są w bardzo złym stanie, podobnie jak lokalny dworzec PKP, wymagający gruntownego remontu.

Mimo niskiej jakości przestrzeni obszar rewitalizacji posiada warunki do rozwijania turystyki wiejskiej i agroturystyki. Istnieją również możliwości rozwoju nowych gałęzi gospodarki (głównie usług i rzemiosła) poprzez kształcenie mieszkańców w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Rysunek 8: Obszar rewitalizacji w jednostce analitycznej Laskownica Mała

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

7. Wizja i cele Programu Rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia stan docelowy do jakiego władze Miasta i Gminy wraz z partnerami będą dążyć prowadząc kompleksowe działania rewitalizacyjne, mające na celu wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego i umożliwiające jego rozwój społeczno – gospodarczy. Osiągnięcie pożądanego stanu docelowego zależy od realizacji celów i kierunków działań odpowiadających na problemy zidentyfikowane na wyznaczonym obszarze oraz potrzeby społeczności go zamieszkującej.

Wizja:

Wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz obszar rewitalizacji to miejsce przyjazne mieszkańcom i przyjezdnym, którego mieszkańcy to osoby przedsiębiorcze i zaradne oraz silnie związane ze swoim miejscem zamieszkania i społecznością lokalną.

Misja:

Budowa kapitału społecznego i ludzkiego poprzez umożliwienie rozwoju umiejętności i zainteresowań mieszkańców, podniesienia kompetencji zawodowych oraz zwiększenie doświadczenia zawodowego przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do wysokiej jakości miejsc rekreacji i wypoczynku.

Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego

- Stworzenie oferty społeczno – kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób w wieku produkcyjnym,
- Podniesienie poziomu edukacji.

Cel strategiczny nr 2: Zróżnicowanie działalności gospodarczej

- Przyciąganie inwestorów zewnętrznych z nowych branż,
- Zwiększenie dostępu do informacji o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej.

Cel strategiczny nr 3: Zwiększenie jakości przestrzeni publicznych

- Prowadzenie działań remontowo – budowlanych podnoszących standard obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej,

8. Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Nazwa projektu	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców
Miejsce realizacji	Gołańcz 1, Czesławice, Panigródz, Laskownica Mała
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Gołańcz MGOPS PUP
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w szczególności osoby bezrobotne i niepełnosprawne.
Zakres projektu	Celem projektu jest zwiększenie umiejętności umożliwiających mieszkańcom ponowne wyjście na rynek pracy oraz zwiększenie ich przedsiębiorczości poprzez prowadzone działania informacyjno – edukacyjne. W ramach tego projektu realizowane będą: 1. Warsztaty i szkolenia zawodowe umożliwiające zdobycie nowych umiejętności, 2. Pozyskiwanie nowych miejsc stażu u pracodawców, które pozwolą uczestnikom na zwiększenie doświadczenia zawodowego, 3. Szkolenia pozwalające uczestnikom na rozwijanie kompetencji miękkich 4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego oferującego informacje na temat lokalnego rynku pracy oraz pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej 5. Prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej zachęcającej potencjalnych przedsiębiorców do lokalizacji przedsiębiorstw na terenie Gminy Gołańcz – prowadzenie strony internetowej, wydawanie materiałów promocyjnych, itp.

	W ramach projektu Urząd Miasta i Gminy będzie również współpracował z PUP – podstawą współdziałania będzie wymiana doświadczeń oraz informacji, tak aby zaplanowane w ramach projektu rewitalizacyjnego zadania nie pokrywały się pod względem tematycznym z programami i działaniami prowadzonymi przez PUP.
Realizuje cel i kierunek	Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego ➤ Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób w wieku produkcyjnym. Cel strategiczny nr 2: Zróżnicowanie działalności gospodarczej ➤ Przyciąganie inwestorów zewnętrznych z nowych branży, ➤ Zwiększenie dostępu do informacji o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej.
Rezultaty projektu	Rezultatem projektu będzie zwiększenie kompetencji zawodowych i umiejętności mieszkańców, co pozwoli im na podjęcie zatrudnienia, a tym samym spadek bezrobocia. Dzięki przyciągnięciu nowych inwestorów zwiększy się liczba miejsc pracy, natomiast działania informacyjne zachęcą mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej.
Wskaźniki produktu	- liczba przeprowadzonych szkoleń – 16 szt./rok - liczba zorganizowanych miejsc stażu u pracodawców – 15 szt./rok Wskaźniki będą zmierzone na podstawie raportów osób kierujących projektem
Wskaźniki rezultatu	- liczba uczestników szkoleń – 110 osób/rok - liczba udzielonych przez punkt konsultacyjny porad – 40 porad/rok - liczba pozyskanych inwestorów – 2 Wskaźniki będą zmierzone na podstawie raportów osób kierujących projektem

Szacowana wartość projektu	1 000 000,00 zł
Źródła finansowania	EFS Urząd Miasta i Gminy
Termin realizacji	2018 - 2023

Nazwa projektu	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
Miejsce realizacji	ZS w Gołańczy, ZS w Panigrodzu
Podmiot realizujący	ZS w Gołańczy, ZS w Panigrodzu
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół
Zakres projektu	Celem projektu jest zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych i nieformalnych ścieżek kształcenia. Jak wykazano w diagnozie poziom kształcenia w Gminie Gołańcz nadal jest niższy niż w powiecie. Również ze względu na lokalny rynek pracy oraz niskie wykształcenie rodziców dzieci często kończą edukację na poziomie szkoły średniej i podejmują zatrudnienie na nisko opłacanych stanowiskach by zdobyć jakiekolwiek doświadczenie zawodowe. Przekłada się to jednak w późniejszych latach na brak możliwości zdobycia lepiej płatnej pracy. Aby zachęcić dzieci i młodzież do kontynuowania nauki i zdobywania lepszego wykształcenia realizowane będą działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności i poziomu nauczania w ZS w Gołańczy oraz w ZS w Panigrodzu. Zakres projektu obejmuje: 1. Doposażenie szkolnej pracowni przyrodniczej w Szkole Podstawowej im. Ppłk W. Kowalskiego w Gołańczy

	2. Doposażenie szkolnej pracowni centrum doświadczeń w Gimnazjum im. dra P. Kowalika w Gołańczy 3. Doposażenie w pomoce naukowe sal lekcyjnych w ZS w Panigrodzu 4. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli Zespołu Szkół 5. Prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla uczniów 6. Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla uczniów 7. Rozpoznanie potrzeb oraz indywidualizacja kształcenia uczniów z mniejszymi możliwościami psychiczno - fizycznymi 8. Prowadzenie zajęć edukacyjno – informacyjnych na temat lokalnego rynku pracy oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej
Realizuje cel i kierunek	Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego ➤ Podniesienie poziomu edukacji Cel strategiczny nr 2: Zróżnicowanie działalności gospodarczej ➤ Zwiększenie dostępu do informacji o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej.
Rezultaty projektu	Rezultatem podjętych działań będzie podniesienie poziomu nauczania oraz zmniejszenie liczby osób kończących naukę przedwcześnie. W dłuższej perspektywie czasowej skutkiem realizowanego projektu będzie zwiększenie poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy
Wskaźniki produktu	- Liczba zakupionego wyposażenia – 200 szt. - Liczba przeprowadzonych szkoleń dla nauczycieli – 2 szt./rok - Liczba zajęć wyrównawczych zorganizowanych dla uczniów – 180 szt./rok - Liczba prowadzonych zajęć na temat przedsiębiorczości – 24 szt./rok Wskaźniki będą zmierzone na podstawie raportów osób kierujących projektem oraz nauczycieli

Wskaźniki rezultatu	- Liczba uczniów korzystających z zajęć wyrównawczych – 200 osób/rok - Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia dotyczących lokalnego rynku pracy – 40 osób/rok - Liczba nauczycieli dla których przeprowadzono szkolenie – 15 osób/rok Wskaźniki będą zmierzone na podstawie raportów osób kierujących projektem oraz nauczycieli
Szacowana wartość projektu	500 000,00 zł
Źródła finansowania	EFS Urząd Miasta i Gminy
Termin realizacji	2018 - 2019

Nazwa projektu	Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy
Miejsce realizacji	Czesławice
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy MGOPS Stowarzyszenia lokalne
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w Czesławicach Mieszkańcy Miasta i Gminy Gołańcz
Zakres projektu	Celem projektu jest stworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, w którym będą mogły się kształcić i zdobywać doświadczenie zawodowe. Prowadzenie Ośrodka pozwoli na integrację jego uczestników z najbliższym środowiskiem lokalnym oraz zapewnieni osobom z zaburzeniami psychicznymi możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez rozwijanie

	umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania oraz aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym społeczności lokalnej. W pierwszej kolejności należy jednak przeprowadzić gruntowny remont budynku pałacu polegający na: - modernizacji sieci technicznych i sanitarnych oraz grzewczych - przekształcenie pomieszczeń na nowe funkcje - wymianę drzwi, okien, podłóg, pokrycia dachowego - malowanie ścian zewnętrznych i wewnętrznych - stworzenie sanitariatów oraz zaplecza gastronomicznego - zakup niezbędnego wyposażenia. Po przeprowadzeniu zadań inwestycyjnych Ośrodek rozpocznie swoją działalność społeczną. Osoby niepełnosprawne oprócz dziennej opieki będą mogły uczestniczyć w zajęciach rozwijających funkcje motoryczne oraz samodzielne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie. Będą również podejmowane działania w celu ich aktywizacji zawodowej.
Realizuje cel i kierunek	Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego ➤ Stworzenie oferty społeczno – kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ➤ Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób w wieku produkcyjnym . Cel strategiczny nr 3: Zwiększenie jakości przestrzeni publicznych ➤ Prowadzenie działań remontowo – budowlanych podnoszących standard obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej.
Rezultaty projektu	Rezultatem projektu będzie umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnienia jak największej liczby ról społecznych w rodzinie, środowisku, instytucjach oraz zapobieganie marginalizacji osób niepełnosprawnych.
Wskaźniki produktu	- Liczba przekształconych pomieszczeń – 20 szt. Wskaźnik będzie zmierzony na podstawie raportu zdawczo - odbiorczego

Wskaźniki rezultatu	- Liczba osób niepełnosprawnych intelektualnie przyjętych do ŚDS – 40 osób Wskaźnik będzie zmierzony na podstawie raportów Dyrektora ŚDS.
Szacowana wartość projektu	4 000 000,00 zł
Źródła finansowania	EFS EFRR Urząd Miasta i Gminy
Termin realizacji	2018 - 2023

Nazwa projektu	Modernizacja dworców kolejowych
Miejsce realizacji	Laskownica Mała, Panigródz, Gołańcz 1
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Gołańcz
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji z Laskownicy Małej, Panigrodza i Gołańczy
Zakres projektu	Celem projektu jest poprawienie warunków dla transportu kolejowego, poprawa bezpieczeństwa na drogach i chodnikach oraz podniesienie estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji. Zadanie polega na remoncie i modernizacji trzech dworców i terenów do nich przylegających wzdłuż linii kolejowej nr 356. Dworce te znajdują w trzech miejscowościach Laskownicy Małej, Gołańczy i Panigrodzu. Zakres projektu dla poszczególnych dworców przedstawia się następująco: W Laskownicy Małej zaplanowano remont budynku dworca, budowę schodów zewnętrznych oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych wraz z zadaszeniem; zmianę sposobu użytkowania istniejącego budynku gospodarczo-sanitarnego na

	budynek poczekalni z zapleczem sanitarnym oraz rozbudowę o wiatę na rowery, budowę parkingu dla samochodów osobowych, budowę chodników, utwardzenie terenu, wprowadzenie elementów małej architektury (ławki, tablica informacyjna, plac zabaw, ogrodzenie terenu), budowę oświetlenia ulicznego wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną (w tym budowa zbiornika bezodpływowego). W Gołańczy wykonany zostanie remont budynku dworca wraz z niezbędną przebudową, budową schodów zewnętrznych oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych wraz z zadaszeniem. Przeprowadzony zostanie remont i przebudowa budynku magazynowego, remont elewacji pawilonu mieszkalnego, budowa wiaty na rowery, budowa parkingu dla samochodów osobowych i chodnika, utwardzenie terenu, wprowadzenie elementów małej architektury (ławki, tablica informacyjna, ogrodzenie terenu), poprowadzenie oświetlenia ulicznego wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną. Rozebrany będzie istniejącego budynku gospodarczego z sanitariatem, częściowo rozebrany zostanie pawilon mieszkalny oraz 3 obiekty gospodarcze. W Panigrodzu zaplanowano remont budynku dworca wraz z niezbędną przebudową: zmianą elewacji, budową schodów zewnętrznych oraz pochylnią dla osób niepełnosprawnych wraz z zadaszeniem, budową wiaty na rowery, parkingu dla samochodów osobowych oraz chodnika wraz z oświetleniem. Teren zostanie utwardzony, wprowadzone zostaną elementy małej architektury (ławki, tablica informacyjna, ogrodzenie terenu) wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną. Istniejący budynek gospodarczy z sanitariatem zostanie rozebrany.
Realizuje cel i kierunek	Cel strategiczny nr 3: Zwiększenie jakości przestrzeni publicznych

	➤ Prowadzenie działań remontowo – budowlanych podnoszących standard obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej,
Rezultaty projektu	Rezultatem projektu będzie zwiększenie estetyki przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i zwiększenie dostępu do tych obiektów dla osób niepełnosprawnych.
Wskaźniki produktu	- Liczba przekształconych obiektów – 3 szt. Wskaźnik będzie zmierzony na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego.
Wskaźniki rezultatu	- Liczba osób korzystających z obiektów – ok. 150 osób/dziennie Wskaźnik będzie mierzony przez wyznaczone do tego przez Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji osoby
Szacowana wartość projektu	7 000 000,00 zł
Źródła finansowania	EFRR Urząd Miasta i Gminy Gołańcz
Termin realizacji	2014 - 2022

Nazwa projektu	Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz
Miejsce realizacji	Gołańcz 1
Podmiot realizujący	Urząd Miasta i Gminy Gołańcz
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w jednostce analitycznej Gołańcz 1, pozostali mieszkańcy Miasta i Gminy
Zakres projektu	Celem projektu jest zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji dostępu do wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych oraz podniesienie jakości i estetyki przestrzeni

	publicznej. Projekt będzie polegał na realizacji następujących zadań inwestycyjnych: 1. Modernizacja rynku w Gołańczy - zadanie polega na remoncie i modernizacji zniszczonej infrastruktury stanowiącej wizytówkę miasta. Zakres zadań obejmuje wymianę nawierzchni chodników i małej architektury ogrodowej oraz oświetlenie. 2. Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego przy oczku wodnym „Żabiak”. Celem projektu jest uporządkowanie i zagospodarowanie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego przy oczku wodnym „Żabiak”. Zakres prac obejmuje oczyszczenie oczka, budowę wokół oczka chodnika wraz z azyłem wypoczynkowym (tj. ławkami, oświetleniem, małą architekturą, parkingiem), nasadzenie nowej roślinności. 3. Zagospodarowanie terenu przy Amfiteatr - zadanie polega na uporządkowaniu i zagospodarowaniu zaniedbanego terenu przy Amfiteatrze jako punktu kumulacyjnego miasta Gołańcz wokół którego spotyka się młodzież szkolna i dzieci przedszkolne wraz z mieszkańcami oraz władzami miasta. Zakres zadania obejmuje uporządkowanie terenu, wyposażenie w małą architekturę ogrodową oraz renowację obiektu. 5. Modernizacja stadionu - zadanie polega na odnowieniu infrastruktury stadionowej w Gołańczy: wymianę nawierzchni, oświetlenia, założenie monitoringu, zakup nowego wyposażenia. Po realizacji zadań inwestycyjnych organizowane będą różne wydarzenia społeczno – kulturalne na ww. terenach i obiektach, mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego oraz integrację mieszkańców. Przy oczku wodnym „Żabiak” organizowane będą jarmarki dla rodzin z dziećmi, prowadzenie spotkań integracyjnych i kulturalnych na terenie Amfiteatru oraz organizację zajęć i imprez sportowych na stadionie.
Realizuje cel i kierunek	Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego ➤ Stworzenie oferty społeczno – kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji,

	Cel strategiczny nr 3: Zwiększenie jakości przestrzeni publicznych ➤ Prowadzenie działań remontowo – budowlanych podnoszących standard obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej,
Rezultaty projektu	Rezultatem projektu będzie stworzenie atrakcyjnej bazy rekreacyjno – wypoczynkowej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, podniesienie jakości i estetyki przestrzeni oraz integracja mieszkańców.
Wskaźniki produktu	- Liczba zmodernizowanych i zagospodarowanych przestrzeni/obiektów – 4 szt. - Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno – kulturalnych i sportowych – 16 szt./rok Wskaźniki zostaną zmierzone na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych oraz raportów organizatorów poszczególnych wydarzeń społeczno - kulturalnych
Wskaźniki rezultatu	- Liczba osób korzystająca z zmodernizowanych i zagospodarowanych przestrzeni/obiektów – 50 osób/dziennie Wskaźnik zostanie zmierzony na podstawie raportów organizatorów poszczególnych wydarzeń społeczno - kulturalnych
Szacowana wartość projektu	1 800 000,00 zł
Źródła finansowania	EFS EFRR Urząd Miasta i Gminy
Termin realizacji	2015 - 2022

Nazwa projektu	Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy
Miejsce realizacji	Gołańcz 1

Podmiot realizujący	Urząd miasta i Gminy
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w jednostce analitycznej Gołańcz 1, pozostali mieszkańcy Gminy
Zakres projektu	Celem projektu jest wykorzystanie jednego z walorów historycznych miasta w celu ożywienia ruchu turystycznego oraz stworzenia atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i miasta. Projekt będzie się składał z kilku części: 1. Modernizacja terenu przy zamku Kasztelańskim i przeznaczenie tego miejsca na organizację wydarzeń kulturalnych - zadanie polega na przekształceniu zamku na muzeum i salę wielofunkcyjną w Gołańczy oraz organizację wydarzeń kulturalnych związanych z historią i tradycją regionu. Zamek jest wpisany do rejestru zabytków nr 6347/30A z dnia 12.03.1930. Przebudowa zamku ma na celu jego adaptację na muzeum z salą wielofunkcyjną. Muzeum prezentować będzie przede wszystkim historię średniowiecznego zamku. Elementem ekspozycji muzealnej będą zachowane XIV wieczne, gotyckie mury obwodowe z basztą. Sala wielofunkcyjna z kominkiem służyć będzie lokalnej społeczności oraz władzom samorządowym jako miejsce reprezentacyjnych spotkań oraz organizacji okolicznościowych imprez kulturalnych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. W Zamku i jego okolicach odbywać się będą także imprezy historyczne związane z ważnymi wydarzeniami dla Gminy i kraju, opierające się na organizacji apelów, przedstawień teatralnych czy rekonstrukcji wydarzeń. 2. Budowa chodnika przy zamku – II etap - zadanie polega na kontynuacji budowy ciągu pieszego rozpoczętego w 2014 roku wraz z oświetleniem. Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa dla uczestników ruchu pieszego. 3. Remoncie i zagospodarowaniu budynku przy zamku oraz organizacji wydarzeń turystycznych w tym miejscu.

Realizuje cel i kierunek	Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego ➤ Stworzenie oferty społeczno – kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, Cel strategiczny nr 3: Zwiększenie jakości przestrzeni publicznych ➤ Prowadzenie działań remontowo – budowlanych podnoszących standard obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej
Rezultaty projektu	Dzięki realizacji zadania powstanie nowa, atrakcyjna przestrzeń na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, która będzie jednocześnie promować historię miasta Gołańcz. Realizacja zadań o charakterze społecznym przyczyni się do integracji mieszkańców. Wzrośnie również estetyka przestrzeni miasta.
Wskaźniki produktu	- Liczba odnowionych obiektów – 2 szt. - Liczba zorganizowanych wydarzeń historyczno-kulturalnych – 5 szt. /rok Wskaźniki zostaną zmierzone na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych oraz raportów organizatorów poszczególnych wydarzeń społeczno - kulturalnych
Wskaźniki rezultatu	- Liczba osób odwiedzających Zamek – 30 osób/miesiąc - Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach społeczno – kulturalnych – 2000 osób/rok Wskaźniki zostaną zmierzone na podstawie raportów organizatorów poszczególnych wydarzeń społeczno - kulturalnych
Szacowana wartość projektu	9 500 000,00 zł
Źródła finansowania	EFS EFRR Urząd Miasta i Gminy
Termin realizacji	2016 - 2023

9. Dodatkowe projekty rewitalizacyjne

W ramach procesu rewitalizacji zaplanowano również realizację mniejszych projektów, które wspomogą projekty podstawowe.

1. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w działania na rzecz społeczności lokalnej.

Projekt będzie realizowany na terenie obszaru rewitalizacji w Laskownicy Małej, Panigrodzu i Czesławicach. Głównym celem zadania jest zwiększenie integracji mieszkańców oraz ich zaangażowania w sprawy lokalne i zwiększenie poczucia odpowiedzialności za otaczającą ich przestrzeń i społeczność lokalną. Zadanie będzie polegało na organizacji wspólnych dla mieszkańców poszczególnych wsi działań polegających na uporządkowaniu przestrzeni, m.in. wykonywaniu drobnych napraw, malowaniu obiektów, grabieniu liści, sadzeniu roślin. Zakres poszczególnych działań oraz przydzielenie obowiązków będzie się odbywać na spotkaniu wiejskim. Po zakończeniu zadania będzie się odbywać spotkanie integracyjne, np. przy ognisku czy na Sali wiejskiej. Zakłada się, że koszt projektu w każdej wsi będzie wynosił do 5 000 zł i będzie pokryty z funduszu sołeckiego.

2. Poprawa jakości infrastruktury drogowej

Zadanie będzie realizowane na całym obszarze rewitalizacji i będzie polegało na wymianie nawierzchni dróg oraz budowie chodników wraz z infrastrukturą okołodrogową. W ramach projektu powstaną również parkingi przy ul. Sportowej oraz przy ul. Klasztornej w Gołańczy. Całość zadania będzie finansowana z budżetu Miasta i Gminy. Szacunkowy koszt wynosi 400 000 zł.

10. Projekty zintegrowane

W trakcie opracowywania projektów, które będą realizowane w ramach Programu Rewitalizacji starano się, aby jak najwięcej projektów miało charakter zintegrowany, tj. łączyło w sobie działania o charakterze społecznym i inwestycyjnym. Projektami zintegrowanymi w LPR Miasta i Gminy Gołańcz są projekty:

1. Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy – projekt łączy zadania inwestycyjne (remont i modernizacja budynku)

oraz społeczne (prowadzenie zajęć dla osób niepełnosprawnych). Działania społeczne będą finansowane z EFS, natomiast zadania inwestycyjne z EFRR.

2. Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz – w ramach tego projektu będą prowadzone działania inwestycyjne polegające na remoncie i modernizacji istniejących obiektów oraz uporządkowaniu i zagospodarowaniu terenów pod funkcje rekreacyjno – wypoczynkowe. Dzięki temu projektowi powstaną atrakcyjne przestrzenie publiczne, w których następnie będą się odbywać różnego rodzaju wydarzenia społeczno – kulturalne: na terenie „Żabiaka” organizowane będą jarmarki rodzinne oraz spotkania integracyjne, w Amfiteatrze prowadzone będą wydarzenia kulturalno – społeczne, natomiast na stadionie kontynuowane będą zajęcia sekcji sportowych oraz organizowane będą imprezy sportowe.

3. Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy – projekt polega na remoncie i modernizacji gołanieckiego Zamku, który następnie będzie służył jako atrakcja turystyczna i w którym będą się odbywać wydarzenia kulturalne oraz edukacyjne związane m.in. z historią miasta. Organizowane będą przede wszystkim zajęcia dla dzieci i młodzieży we współpracy ze szkołami oraz imprezy historyczne odnoszące się do ważnych wydarzeń w Gminie lub w kraju.

11. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. Projekty muszą być komplementarne zwłaszcza w zakresie przestrzennym, problemowym, międzyokresowym, proceduralno – instytucjonalnym oraz źródeł finansowania.

11.1. Komplementarność przestrzenna

Projekty realizowane w ramach Programu Rewitalizacji zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Będą one realizowane przede wszystkim na wyznaczonym obszarze rewitalizacji i będą skierowane głównie do mieszkańców tego obszaru. Należy jednak zauważyć, że mogą one służyć szerszemu gronu odbiorców.

Zaplanowane działania o charakterze społecznym mają na celu stworzenie nowych form aktywności i rozszerzenie oferty społeczno – kulturalnej dla społeczności lokalnej zamieszkującej obszar rewitalizacji. Prowadzone będą również działania

z zakresu przedsiębiorczości i podnoszenia kompetencji zawodowych (w tym kompetencji miękkich), które umożliwią mieszkańcom podjęcie zatrudnienia oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych i zdobycie praktycznych umiejętności. Działania społeczne mają także służyć integracji mieszkańców oraz ograniczeniu zjawiska marginalizacji osób niepełnosprawnych.

Z kolei działania o charakterze inwestycyjnym pozwolą na stworzenie bazy infrastrukturalnej na obszarze rewitalizacji, w której w bezpiecznych i komfortowych warunkach prowadzone będą działania społeczne. Działania inwestycyjne mają również za zadanie podniesienie jakości przestrzeni, która będzie spełniała oczekiwania jej użytkowników.

Podsumowując, zaplanowane działania nie będą skutkować przenoszeniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, a wręcz przeciwnie spowodują rozwiązanie lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji (a pośrednio również na terenie Miasta i Gminy Gołańcz).

11.2. Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne mają za zadanie ograniczenie lub eliminację zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji poprzez realizację celów strategicznych i kierunków działań wyznaczonych w Programie Rewitalizacji. Realizowane zadania będą miały wpływ przede wszystkim na sferę społeczną, tj. zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej oraz ich integrację, ograniczenie zjawiska marginalizacji osób niepełnosprawnych. Realizowane projekty będą miały również znaczenie dla pozostałych sfer:

- Gospodarczej – zróżnicowanie i rozszerzenie zakresu branż, które działają na terenie Gminy poprzez przyciągnięcie nowych inwestorów oraz zachęcenie mieszkańców do prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- Przestrzenno – funkcjonalnej – uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz wzrost ich atrakcyjności,
- Techniczną – zmniejszenie liczby obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej w złym stanie technicznym.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Aby doprowadzić do ograniczenia negatywnych działań na terenie obszaru rewitalizacji i Gminy wyznaczono 3 cele strategiczne i przypisano im konkretne kierunki działań. Każdemu z kierunków odpowiada przynajmniej jeden projekt rewitalizacyjny. Powiązania celów, kierunków i projektów zostało przedstawione poniżej.

Tabela 39: Powiązania między celami i kierunkami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnków i projektami rewitalizacyjnymi

Cele i kierunki LPR/Nazwa projektu	Cel strategiczny nr 1: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego			Cel strategiczny nr 2: Zróżnicowanie działalności gospodarczej		Cel strategiczny nr 3: Zwiększenie jakości przestrzeni publicznych
	1.1. Stworzenie oferty społeczno – kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.2. Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób w wieku produkcyjnym	1.3. Podniesienie poziomu edukacji	2.1. Przyciąganie inwestorów zewnętrznych z nowych branży	2.2. Zwiększenie dostępu do informacji o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej	3.1. Prowadzenie działań remontowo – budowlanych podnoszących standard obiektów infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców						
Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży						
Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na						

Środowiskowy Dom Samopomocy						
Modernizacja dworców kolejowych						
Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz						
Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy						
Projekt uzupełniający: Zwiększenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w działania na rzecz społeczności lokalnej.						
Projekt uzupełniający: Poprawa jakości infrastruktury drogowej						

Źródło: opracowanie własne

11.3. Komplementarność międzyokresowa

Miasto i Gmina Gołańcz już wcześniej pozyskiwała środki z Unii Europejskiej na realizację różnego rodzaju projektów. Zrealizowane projekty zaprezentowano w tabeli.

Tabela 40: Projekty, na które Miasto i Gmina Gołańcz uzyskała dofinansowanie z Unii Europejskiej

L.p.	Nazwa zadania	Źródło finansowania	Wartość projektu	Dofinansowanie
1	Poprawa jakości życia oraz aktywizacja społeczności lokalnej poprzez remont świetlic wiejskich w Panigrodzu, Czeszewie, Grabowie, Gręzinach i Rybowie	PROW	309 768,06 zł	198 484,05 zł
2	Przebudowa chodnika we wsi Czesławice	PROW	72 702,73 zł	29 553,00 zł
3	Przebudowa chodnika we wsi Smogulec	PROW	97 647,71 zł	39 694,00 zł
4	Budowa parkingu przy Zespole Szkół w Gołańczy	PROW	328 533,89 zł	155 000,00 zł
5	Zagospodarowanie przestrzeni sportowo-rekreacyjnej w Gołańczy poprzez utworzenie siłowni napowietrznej	PROW	50 206,97 zł	31 592,00 zł
6	Dokumentacja techniczna na rewitalizację dworców i terenów przydworcowych wzdłuż linii kolejowej nr 356 – Miasto i Gmina Gołańcz	WRPO 2014+	148 990,00 zł	111 742,50 zł
7	Adaptacja kompleksu rekreacyjnego we wsi Czeszewo poprzez utwardzenie części terenu	PROW	10 916,07 zł	6 506,00 zł
8	Pobudzenie aktywności mieszkańców wsi Czerlin poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej na boisko do siatkówki i piłki nożnej	PROW	10 980,95 zł	5 189,00 zł
9	Doposażenie placu zabaw we wsi Czesławice	PROW	4 799,46 zł	2 730,00 zł
10	Modernizacja świetlicy Potulin	PROW	4 399,99 zł	2 504,00 zł
11	Modernizacja świetlicy Smogulec	PROW	8 000,00 zł	4 552,84 zł

12	Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców Gołańczy, w tym poprzez budowę chodników w centrum miejscowości	PROW	441 035,20 zł	273 103,00 zł
13	Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Chojna, Potulin, Bogdanowo	PROW	2 509 877,25 zł	1 023 190,00 zł
14	Remont świetlic wiejskich w Gołańczy, Krzyżankach i Panigrodzu	PROW	337 169,60 zł	203 006,00 zł
15	Budowa świetlicy wiejskiej w Czerlinie	PROW	567 328,15 zł	345 931,00 zł
16	Budowa świetlicy wiejskiej we wsi Buszewo	PROW	430 889,12 zł	257 225,48 zł
17	Budowa parkingu przy ul. dr. P. Kowalika w Gołańczy	PROW	414 898,92 zł	169 270,00 zł
18	Modernizacja kompleksu pałacowo-parkowego w Smogulcu	PROW	846 060,70 zł	425 227,00 zł
Razem			6 594 204,77 zł	3 284 499,87 zł

Źródło: opracowanie własne

Zrealizowane projekty skupiały się głównie na stworzeniu warunków rekreacyjnych, budowie czy modernizacji świetlic wiejskich, których przeznaczeniem jest między innymi wykorzystanie pod organizację działań społecznych, a także zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców gminy poprzez doposażenie dróg w chodniki.

Część tych działań będzie kontynuowana poprzez realizację projektów niniejszego Programu Rewitalizacji. Modernizacja budynków infrastruktury publicznej oraz wykorzystanie ich na cele społeczne czy kulturalno-rekreacyjne i zagospodarowanie przestrzeni publicznej realizowane będą w ramach projektów: Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy, Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz, Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy, Realizacja tych projektów wspomaga przedsięwzięcia już zrealizowane na terenie gminy poprzez zapewnienie miejsc rekreacji, turystyki oraz wyznaczenie miejsc pod działania społeczno-kulturalne.

Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji bezpieczeństwa drogowego oraz polepszenia komunikacji zostanie zrealizowane również przez projekt uzupełniający Poprawa jakości infrastruktury drogowej.

11.4. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona jest dzięki odpowiednio zaprojektowanemu systemowi zarządzania Programem Rewitalizacji. Wymaga zapewnienia efektywnego współdziałania różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Komplementarność ta zapewniona zostanie przez system zarządzania programem, oparty na strukturach Zespołu ds. Rewitalizacji, którego trzon stanowić będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz.

System ten zapewni ponadto partycypację interesariuszy procesu rewitalizacji, która została szczegółowo opisana w rozdziale system wdrażania, monitoringu oraz oceny skuteczności działań Programu Rewitalizacji i system wprowadzania zmian.

Procedura tworzenia i realizacji założeń programu rewitalizacji jest taka sama jak w przypadku innych dokumentów gminnych. Model zarządzania strategicznego Miasta i Gminy Gołańcz jest zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, który w literaturze jest przedstawiany jako cykl: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena → korekta i aktualizacja planów. Zgodnie z powyższym dla każdego dokumentu opracowanego dla Gminy, w tym Program Rewitalizacji, sporządzono diagnozę stanu Gminy, która pozwala na określenie problemów występujących na terytorium jednostki analitycznej oraz stanowi punkt wyjścia do tworzenia założeń programowych. Na etapie planowania prowadzona jest współpraca różnych podmiotów: pracowników Urzędu Miasta i Gminy, instytucji publicznych i prywatnych, mieszkańców i innych. Podczas warsztatów, konsultacji specjalnie powołany Zespół ds. opracowania dokumentu strategicznego (dalej nazywany Zespołem) przedstawia dotychczasowe ustalenia, proponowane działania oraz prowadzi dyskusje. Zebrane uwagi są następnie uwzględniane w projekcie dokumentu.

Po opracowaniu i uchwaleniu programu strategicznego następuje procedura jego wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji, która spoczywa gestii Burmistrza Miasta i Gminy wspieranego przez powołany wcześniej zespół.

Dzięki wiedzy pracowników Urzędu Miasta i Gminy na temat wprowadzanych w Gminie programów i uchwał oraz sposobów i zakresu ich realizacji, możliwe będzie takie dobieranie projektów, aby spełniały one wszystkie wymagania prawne oraz uzupełniały się pod względem tematycznym, przestrzennym i czasowym.

11.5. Komplementarność źródeł finansowania

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych zawartych w LPR Miasta i Gminy Gołańcz będą EFRR i EFS uzupełnione o wkład własny z budżetu Gminy, w tym z funduszy sołeckich przy realizacji mniejszych zadań, a w przypadku takiej możliwości również z funduszy pozyskanych od prywatnych sponsorów. Aby wykluczyć ryzyko podwójnego dofinansowania należy koordynować projekty rewitalizacyjne, tak aby projekty społeczne, „miękkie” ukierunkowane na ożywienie społeczności lokalnej, podnoszenie kompetencji, ograniczenie zjawiska wykluczenia i ubóstwa oraz zwiększenie przedsiębiorczości finansowane były z EFS, natomiast projekty o charakterze inwestycyjnym – z EFRR. Dokładne określenie oraz koordynacja źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych pozwoli również na wykluczenie ryzyka podwójnego dofinansowania w przypadku uzyskania środków z innego źródła.

12. Indykatywne ramy finansowe

Poniżej przedstawiono szacunkowy koszt poszczególnych projektów Programu Rewitalizacji wraz ze wskazaniem planowanych oraz potencjalnych źródeł ich finansowania. Przy określaniu wartości środków możliwych do pozyskania z funduszy europejskich założono, że Gmina nie uzyska maksymalnego dofinansowania na realizację projektów – w przypadku dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) można uzyskać maksymalnie 85% wartości projektu. Założono, że Miasto i Gmina Gołańcz otrzyma dofinansowanie na poziomie 60% wartości projektów, zarówno z EFRR jak i EFS. W przypadku gdyby Gminie nie udało się uzyskać dofinansowania z funduszy europejskich poszukiwane będą inne źródła finansowania, które pozwolą je zrealizować.

Fundusze na projekty jednoroczne będą zabezpieczane w budżecie Gminy, a projekty wieloletnie zostaną wpisane do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Tabela 41: Koszty oraz źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

Nazwa projektu	Szacunkowy koszt projektu	Planowane źródła finansowania	Potencjalne źródła finansowania
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	1 000 000,00 zł	Urząd Miasta i Gminy (40%) – 400 000 zł EFS (60%) – 600 000 zł	Lokalni przedsiębiorcy
Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	500 000,00 zł	Urząd Miasta i Gminy (40%) – 200 000 zł EFS (60%) – 300 000 zł	Prywatni sponsorzy
Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy	4 000 000,00 zł	Urząd Miasta i Gminy (40% wartości zadań inwestycyjnych +40% wartości zadań społecznych) – 1 600 000,00 zł EFS (60% wartości zadań społecznych) – 1 200 000, 00 zł EFRR (60% wartości zadań inwestycyjnych) – 1 200 000,00 zł	Program krajowe i regionalne, prywatni sponsorzy
Modernizacja dworców kolejowych	7 000 000,00 zł	Urząd Miasta i Gminy (40%) – 2 800 000 zł EFRR (60%) – 4 200 000 zł	Programy krajowe i regionalne
Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz	1 800 000,00 zł	Urząd Miasta i Gminy (40% wartości zadań inwestycyjnych +40% wartości zadań społecznych) –4 140 000 zł EFS (60% wartości zadań społecznych) –540 000 zł EFRR (60% wartości zadań inwestycyjnych) – 540 000 zł	Wkład własny mieszkańców (praca), Sponsorzy prywatni

Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy	9 500 000,00 zł	Urząd Miasta i Gminy (40% wartości zadań inwestycyjnych +40% wartości zadań społecznych) – 3 800 000 zł EFS (60% wartości zadań społecznych) – 2 850 000 zł EFRR (60% wartości zadań inwestycyjnych) – 2 850 000 zł	Sponsorzy prywatni, Stowarzyszenia lokalne
Projekt uzupełniający: Zwiększenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w działania na rzecz społeczności lokalnej.	15 000 zł	Fundusze sołeckie (100%) – 15 000zł	Wkład własny mieszkańców (praca)
Projekt uzupełniający: Poprawa jakości infrastruktury drogowej	400 000 zł	Urząd Miasta i Gminy (100%) – 400 000 zł	Brak
Suma	24 215 000 zł	-	-

Źródło: opracowanie własne

13. System wdrażania i modyfikowania

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu wdrażanie działań, aby możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców, przy zaangażowaniu interesariuszy i środków finansowych, pochodzących z różnych źródeł. Niniejszy Program Rewitalizacji będzie realizowany w strukturach organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz. Odpowiedzialnym za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz jest Burmistrz Miasta i Gminy Gołańcz. Zrealizowanie projektów zaplanowanych w Programie jest uzależnione od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych.

We wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gołańcz na lata 2017-2023 zaangażowane zostaną następujące podmioty: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz, jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gołaniecki Ośrodek Kultury, mieszkańcy Miasta i Gminy oraz sołtysi,

przedsiębiorcy, Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich, placówki oświatowe oraz inne organizacje pozarządowe i społeczne, działające w granicach administracyjnych Miasta i Gminy Gołańcz. Zaangażowanie różnych podmiotów we wdrażanie Programu będzie prowadziło do wzajemnego uzupełniania się działań różnych instytucji zarówno na etapie opracowywania Programu, jak i jego wdrażania i monitorowania efektów procesu rewitalizacji.

W ramach zarządzania prowadzonymi działaniami wyznaczonymi w Programie, zostanie powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji (nazywany dalej Zespołem). W jego skład będą wchodzić wyznaczeni do tego pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw, przedstawiciele społeczności lokalnych: sołtysi i wyłonieni liderzy. Zespół będzie odpowiedzialny za przygotowanie i przeprowadzenie naboru propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, opiniowanie zgłoszonych propozycji i wniosków, weryfikacji kierunków działań, konsultacji zapisów dokumentów strategicznych, zamówień publicznych i finansowania realizacji Programu, a także promocję działań rewitalizacyjnych. Funkcjonowanie Zespołu będzie oparte na partycypacyjnym modelu współpracy pomiędzy członkami Zespołu a interesariuszami procesu rewitalizacji. Wszystkie decyzje będą podejmowane większością głosów. Uprawnieni do głosowania będą wszyscy członkowie Zespołu.

Szczególna rola w procesie rewitalizacji zostanie przypisana sołtysom oraz lokalnym liderom. Ich zadaniem będzie współpraca z Zespołem oraz lokalną społecznością, informowanie wszystkich mieszkańców o podejmowanych działaniach oraz zachęcanie i motywowanie ich do włączenia się w realizację prowadzonych zadań, reprezentowanie mieszkańców sołectwa wobec Rady Miasta i Gminy oraz Burmistrza, uczestniczenie w naradach sołtysów i liderów oraz pełnienie roli mężów zaufania w miejscowym środowisku.

Wyniki prac Zespołu Roboczego ds. Rewitalizacji będą przedmiotem analizy w ramach cyklicznych spotkań, odbywających się raz na kwartał w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy. Działaniami podejmowanymi w ramach procesu rewitalizacji będzie kierował Koordynator Zespołu Roboczego ds. Rewitalizacji, wyłoniony spośród członków Zespołu. Koordynator będzie odpowiedzialny za: organizowanie spotkań Zespołu, przygotowanie sprawozdań i raportów kontrolnych dla Burmistrza Miasta

i Gminy, współpracę z wszystkimi interesariuszami Programu, proponowanie aktualizacji zapisów dokumentu, koordynację zarządzania zgłaszanymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, prowadzenie działań informacyjnych.

Komunikacja między Zespołem a interesariuszami procesu rewitalizacji będzie się odbywała z wykorzystaniem dotychczas funkcjonujących kanałów informacyjnych (ogłoszenia w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń i plakatach w sklepach spożywczych) oraz poprzez uruchomioną stronę internetową dotyczącą rewitalizacji w Mieście i Gminie Gołańcz. Informacje będą także przekazywane w sposób ustny przez sołtysów oraz liderów lokalnych.

Poszczególne etapy przygotowania i wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz będą następujące:

1. Następuje zebranie danych ilościowych i jakościowych, za pomocą których określony zostanie stan rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta i Gminy Gołańcz oraz poszczególnych jednostek analitycznych,
2. Opracowanie diagnozy stanu Miasta i Gminy Gołańcz oraz jednostek analitycznych wraz z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
3. Opracowanie projektu LPR,
4. Ogłoszenie konsultacji społecznych mających na celu przedstawienie opracowanego projektu programu oraz sposobu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji,
5. Przeprowadzenie konsultacji społecznych. Zebranie sugestii i propozycji obecnych osób oraz włączenie ich do projektu programu,
6. Zebranie sugestii i propozycji obecnych osób oraz włączenie ich do projektu programu,
7. Opracowanie ostatecznej wersji LPR,
8. Przedstawienie projektu LPR Radzie Miasta i Gminy na sesji,
9. Podjęcie decyzji o uchwaleniu bądź odrzuceniu projektu,
10. W przypadku odrzucenia projektu – naniesienie poprawek i ponowne przedstawienie projektu Radzie Miasta i Gminy. Podjęcie decyzji o ponownym odrzuceniu lub przyjęciu programu,

11. W przypadku przyjęcia projektu – uchwalenie LPR i ogłoszenie tego w sposób zwyczajowo przyjęty,
12. Opracowanie dokumentacji technicznej i przetargowej,
13. Pozyskanie środków finansowych na realizację projektów – złożenie wniosków do odpowiednich instytucji, a w przypadku projektów finansowanych z budżetu Gminy wpisanie inwestycji do Wieloletniej Prognozie Finansowej lub zabezpieczenie środków w budżecie,
14. Wyłonienie wykonawców poszczególnych zadań,
15. Realizacja projektów,
16. Odbiór końcowy (pomiar wskaźników produktu),
17. Przeprowadzanie monitoringu i oceny skuteczności działań,
18. Przeprowadzenie niezbędnych modyfikacji i zmian,

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do LPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- a. podmioty zainteresowane realizacją projektów na terenie LPR zgłaszają swoje propozycje do Burmistrza Miasta i Gminy,
- b. Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami wydaje decyzję odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłaszanego projektu,
- c. Burmistrz Miasta i Gminy po zapoznaniu się z opinią Zespołu Roboczego dokonuje akceptacji,
- d. Złożenie przez Burmistrza Miasta i Gminy wniosku o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- e. Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii,
- f. Podjęcie uchwały przez Radę Miasta i Gminy Gołańcz o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,
- g. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,

- h. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących szczególnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- i. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- j. Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności,
- k. Prowadzenie działań z zakresu public relations uwzględniających bieżące informowanie mieszkańców oraz innych zainteresowanych podmiotów o realizacji planu rewitalizacji.

Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przyczyniało się do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniają się potrzeby społeczności lokalnej. Dzięki prowadzeniu regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań możliwe będzie wprowadzanie modyfikacji do zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji przez Zespół Roboczy. Ścieżka postępowania będzie następująca:

- a. Zespół Roboczy przeprowadza analizę efektów dotychczas przeprowadzonych działań w oparciu o mierniki wykorzystane do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych,
- b. Członkowie Zespołu przeprowadzają rozpoznanie istniejących potrzeb rewitalizacyjnych w oparciu o badania wskaźnikowe oraz konsultacje społeczne,
- c. Określone zostają kierunki działań rewitalizacyjnych oraz propozycje nowych przedsięwzięć,
- d. Zespół Roboczy przeprowadza konsultacje społeczne proponowanych zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji wraz z zebraniem uwag i propozycji projektów od wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji,
- e. Złożenie przez Burmistrza wniosku do Rady Miasta i Gminy o zmiany w LPR z opisem zmian i uzasadnieniem,
- f. Podjęcie uchwały Rady Miasta i Gminy o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- g. Dokonanie aktualizacji dokumentu,
- h. Przeprowadzenie konsultacji społecznych zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji

- i. Złożenie przez Burmistrza Miasta i Gminy Gołańcz wniosku o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- j. Podjęcie uchwały przez Radę Miasta i Gminy o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- k. Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii
- i Wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego
- l. Zespół Roboczy opracowuje dokumentację niezbędną do realizacji poszczególnych przedsięwzięć, a następnie pozyskuje fundusze zewnętrzne współfinansujące poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- n. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- o. Zespół Roboczy przeprowadza ewaluację realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności.

14. System monitorowania i oceny skuteczności działań

Kluczowym elementem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji jest system monitorowania i oceny skuteczności działań. Proces periodycznego zbierania i analizowania danych zarówno ilościowych jak i jakościowych dotyczących wdrażanych projektów umożliwia skuteczną i efektywną ich realizacji oraz pozwala na szybką reakcję w przypadku pojawienia się jakichkolwiek komplikacji. Służy również wczesnemu ostrzeganiu i informowaniu o ewentualnych nieprawidłowościach oraz weryfikuje skuteczność działań ujętych w dokumencie. Systematyczny monitoring umożliwia korygowanie działań determinując tym samym optymalne wykorzystanie środków finansowych oraz wzrost efektywności podejmowanych działań w ramach polityk publicznych.

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników pozwalających na ocenę rzeczowego i finansowego stopnia zrealizowania projektów wskazanych w dokumencie oraz identyfikację odstępstw i nieprawidłowości. Celem monitoringu jest powtarzalność procesu pozyskiwania danych, która umożliwia porównanie wyników z różnych okresów analiz.

Monitoring koordynowany będzie przez Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji. Ponadto w proces monitorowania programu zostaną zaangażowani interesariusze z obszaru poddanego rewitalizacji. Komponentami integralnymi systemu monitorowania będą oceny mieszkańców jak również Zespołu Roboczego, m. in. w zakresie wizerunku obszaru rewitalizacji, partycypacji społecznej, komplementarności oraz integralności projektów.

Proces monitorowania polegać będzie na sporządzaniu raportów okresowych, które będą przygotowywane również przez Zespół Roboczy na bazie raportów przedkładanych przez beneficjentów końcowych po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań oraz wskaźników monitorujących efektywność Programu. Raporty okresowe stanowiąc będą podstawę raportów ewaluacyjnych weryfikujących efektywność realizacji. Monitorowanie LPR odbywać się będzie w czterech zakresach:

- Monitorowanie podstawowych parametrów Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizacji,
- Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w Programu Rewitalizacji,
- Monitorowanie skutków realizacji Programu Rewitalizacji,
- Bieżące monitorowanie wdrażania Programu Rewitalizacji.

Konieczność aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji może wynikać z czasu obowiązywania dokumentu, ze zmian wymogów prawnych, pojawienia się nowych projektów. Na determinację nowych odbiorców oraz zakres nowych projektów wpływ będą miały zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, potrzeby mieszkańców obszarów rewitalizacji, możliwości budżetu gminy oraz dostępność środków zewnętrznych. Wszelkie informacje dotyczące stanu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz ewentualne zamierzenia aktualizacji dokumentu będą publicznie udostępniane. W przypadku aktualizacji LPR, zostanie ona poprzedzona konsultacjami społecznymi w zakresie identyfikacji nowych problemów i potrzeb rewitalizacyjnych.

Ocena programu rewitalizacji ma na celu potwierdzenie spełniania wymagań określonych w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych będzie brała pod uwagę kryteria ewaluacyjne:

1. Skuteczność - kryterium, które pozwala ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele dokumentu opracowane na etapie planowania,
2. Efektywność - kryterium, które pozwala ocenić stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów, czyli określić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów,
3. Użyteczność - kryterium, które pozwala ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej,
4. Trafność - kryterium, które pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele określone w programie odpowiadają potrzebom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego,
5. Trwałość - kryterium, które pozwala ocenić, w jakim stopniu pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji pozwala oszacować oddziaływanie programu, jak i pomocy publicznej, w tym pomocy strukturalnej Unii Europejskiej w odniesieniu do założonych celu programu. Wyniki oceny powinny zostać wykorzystane w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków. Warunkiem dobrej oceny jest dostępność danych i terminowe raportowanie przez wszystkie podmioty zaangażowane w system wdrażania programu.

Monitorowanie podstawowych parametrów Programu Rewitalizacji będzie odbywało się co roku a zakres monitorowania będzie obejmował: liczbę ludności, powierzchnię oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, listę projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe Programu Rewitalizacji wraz z prognozowanym montażem finansowym.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Gminie Gołańcz będzie polegało również na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie powinno obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji

o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc interesariuszom rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji.

Karty oceny projektów (zawierające co najmniej: nazwę projektu, okres realizacji, podmiot realizujący, miejsce realizacji, poniesione koszty, wykonany zakres zadań, uzyskane wartości wskaźników produktu) powinny zostać wypełnione przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu. Dodatkowo, zaleca się organizację spotkań z mieszkańcami, na których możliwe będzie przeprowadzenie otwartej debaty na temat przebiegu prowadzonych przedsięwzięć. Pozwoli to na bezpośrednie włączenie lokalnej społeczności w proces monitoringu LPR. Ważnym elementem raportu monitoringowego będzie zestawienie mierników realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, które pozwolą na określenie efektów rzeczowych realizacji projektów (mierniki zastosowane na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego). Ujęte mierniki należy dostosować do możliwości oraz potrzeb, które można rozszerzyć o dodatkowe, bardziej szczegółowe (np. z GOPS, PUP, Policji, itp.).

Monitoring wdrażanych zadań oraz ocena osiągniętych rezultatów będzie się również odbywać poprzez zmierzenie wskaźników produktu i rezultatu, które dostarczą informacji o skuteczności realizacji projektów LPR Miasta i Gminy Gołańcz. Ze względu na charakter wskaźników produktu i rezultatu ich ostateczny pomiar i ocena będzie się odbywać tuż po zakończeniu realizacji projektu (zmierzenie i ocena wskaźników produktu) oraz rok po zakończeniu ich realizacji (zmierzenie i ocena wskaźników rezultatu). Niemniej jednak, aby zapewnić bieżące monitorowanie i zachować kontrolę nad wdrażanymi projektami mierniki te będą określane i oceniane

raz w roku. Wskaźniki realizacji projektów programu rewitalizacji są zależne od zakresu danego projektu. Pomiar wskaźników będzie odbywał się na dwóch poziomach:

- pomiar wartości wskaźników na obszarze rewitalizacji, w celu sprawdzenia jak prowadzone działania wpłynęły na dany obszar;
- pomiar wartości wskaźników na terenie całej Gminy – przewiduje się, że wpływ działań rewitalizacyjnych będzie odczuwalny na terenie całej Gminy stąd pojawia się konieczność przeprowadzenia analizy zjawisk kryzysowych na większym obszarze.

Tabela 42: Mierniki realizacji projektów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz

Nazwa projektu	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	- liczba przeprowadzonych szkoleń – 16 szt./rok - liczba zorganizowanych miejsc stażu u pracodawców – 15 szt./rok	- liczba uczestników szkoleń – 110 osób/rok - liczba udzielonych przez punkt konsultacyjny porad – 40 porad/rok - liczba pozyskanych inwestorów – 2
Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	- Liczba zakupionego wyposażenia – 200 szt. - Liczba przeprowadzonych szkoleń dla nauczycieli – 2 szt./rok - Liczba zajęć wyrównawczych zorganizowanych dla uczniów – 180 szt./rok - Liczba prowadzonych zajęć na temat lokalnego rynku pracy – 24 szt./rok	- Liczba uczniów korzystających z zajęć wyrównawczych – 200 osób/rok - Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia dotyczących lokalnego rynku pracy – 40 osób/rok - Liczba nauczycieli dla których przeprowadzono szkolenie – 15 osób/rok
Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy	- Liczba przekształconych pomieszczeń – 20 szt.	- Liczba osób niepełnosprawnych intelektualnie przyjętych do ŚDS – 40 osób
Modernizacja dworców kolejowych	- Liczba przekształconych obiektów – 3 szt.	- Liczba osób korzystających z obiektów – ok. 150 osób/dziennie
Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz	- Liczba zmodernizowanych i zagospodarowanych przestrzeni/obiektów – 4 szt. - Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno – kulturalnych i sportowych – 16 szt./rok	- Liczba osób korzystająca z zmodernizowanych i zagospodarowanych przestrzeni/obiektów – 50 osób/dziennie
Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy	- Liczba odnowionych obiektów – 2 szt. - Liczba zorganizowanych wydarzeń historyczno-kulturalnych – 5 szt. /rok	- Liczba osób odwiedzających Zamek – 30 osob/miesiąc - Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach społeczno – kulturalnych – 2000 osób/rok

Źródło: opracowanie własne

Istotne uzupełnienie dla informacji o realizacji Programu Rewitalizacji przekazywanych w formie sprawozdań, stanowić będzie „Formularz efektów monitorowania Programu Rewitalizacji”. Przedstawia on wyniki monitorowania 4 płaszczyzn określonych powyżej. Mimo różnych częstotliwości monitorowania poszczególnych płaszczyzn, Formularz będzie wypełniany raz na pół roku w różnym zakresie. Każdorazowo będzie on przekazany w formie elektronicznej do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW do 15 stycznia i do 15 lipca każdego roku w ramach okresu 2017 – 2024 z uwzględnieniem aktualności danych według stanu na koniec poprzedniego miesiąca w stosunku do momentu składania dokumentu.

Etapy procesu monitoringu:

1. Monitorowanie w całym okresie realizacji LPR, czy wskazane cele są osiąganе poprzez realizację poszczególnych projektów objętych Programem oraz, czy cele realizowane w ramach Programu są nadal aktualne i zgodne ze stanem faktycznym.
2. Kontrolowanie etapów systemu wdrażania LPR.
3. Monitorowanie projektów będzie realizowane na podstawie wskaźników produktu i rezultatu zamieszczonych w fischkach projektowych. Adekwatny dobór wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów przygotowanych przez jednostki odpowiedzialne za realizację projektów na realizację zadań objętych LPR. Wskaźniki powinny być kompatybilne z wytycznymi funduszy strukturalnych, jeżeli będą współfinansowały dany projekt. Muszą być również zgodne z wybranymi wskaźnikami niniejszego opracowania, które będą podstawą pomiaru efektywności całego Programu.
4. Zaprojektowanie formy sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów, które będą składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych.
5. Składanie co pół roku „Formularza efektów monitorowania Programu Rewitalizacji” do UMWW.

Biorąc pod uwagę czas obowiązywania dokumentu (2017-2023), może zająć konieczność aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, dlatego LPR będzie posiadać formułę otwartą. W przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów, zmian w otoczeniu oraz potrzeby utworzenia nowych projektów

– będzie on aktualizowany. Zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, potrzeby mieszkańców obszarów zdegradowanych, możliwości budżetu gminy oraz dostępność środków zewnętrznych będą determinować nowych odbiorców i zakres nowych projektów. Informacje o stanie realizacji LPR oraz ewentualnych zamierzeniach aktualizujących dokument będą publicznie udostępniane.

Ewentualna aktualizacja LPR zostanie poprzedzona konsultacjami społecznymi poprzez bezpośrednie konsultacje z mieszkańcami w zakresie identyfikacji nowych problemów i potrzeb rewitalizacyjnych.

15. Powiązania Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

15.1. Powiązania ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

W zaktualizowanej *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020* jako jedną ze słabych stron wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię obszarów zdegradowanych. Wśród zagrożeń wymieniono marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzeniu pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania tym negatywnym procesom określono działania służące wsparciu terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji (cel operacyjny 5.4). Działania te są adresowane do obszarów problemowych - „Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno- gospodarcze”, które wyróżnia na tle województwa wielkopolskiego koncentracja problemów gospodarczych o charakterze strukturalnym i niekorzystnych zmian na lokalnych rynkach zatrudnienia. Działania naprawcze koncentrują się przede wszystkim na rewitalizacji terenów przemysłowych, powojennych, poeksploatacyjnych, pokomunikacyjnych i wydobywczych oraz dzielnic miast będących w zastoju.

Cel generalny *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020* bezpośrednio pokrywa się z celami Programu Rewitalizacji. Jest to

przede wszystkim poprawa jakości przestrzeni, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, które mają skutkować wzrostem poziomu życia mieszkańców. Projekty realizowane w ramach programu rewitalizacji spełniają założenia następujących celów operacyjnych wymienionych w *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020*:

Tabela 43: Powiązanie projektów realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Projekty realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	Cele Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności • Wsparcie systemu poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej. • Rozwój instrumentów finansowych wspierających rozpoczynanie działalności gospodarczej. • System szkoleń rozwijających pozazawodowe umiejętności na rynku pracy i w biznesie oraz łączących umiejętności twarde z miękkimi Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego • Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, w tym budowanie systemowych rozwiązań motywujących zarówno pracowników, jak i pracodawców do inwestowania czasu i kapitału w podnoszenie swoich kwalifikacji • Zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia i szkolenia Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej • Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy • Wyrównywanie szans różnych grup społeczno - demograficznych na rynku pracy. • Wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji • Wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczególnie w zawodach technicznych. • Rozwój systemu doradztwa zawodowego w szkołach – wczesnej diagnozy predyspozycji zawodowych w kontekście lokalnego rynku pracy.

	• Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół do potrzeb rynku pracy i aspiracji uczniów, w tym upowszechnianie kształcenia modułowego w obszarze edukacji zawodowej. • Remonty, modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowej oraz jej doposażenie, w tym rozbudowa infrastruktury informatycznej, budowa laboratoriów zawodowych i centrów multimedialnych. Cel operacyjny 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych • Zapewnienie możliwości udziału dzieci i młodzieży na każdym poziomie nauczania w zajęciach stymulujących kreatywność i przedsiębiorczość, umiejętność pracy w grupie, otwartość i tolerancję, zainteresowania naukowe, znajomość języków obcych i umiejętność realizacji projektów. • Rozwiązywanie problemów opartych na wykorzystaniu wiedzy z różnych przedmiotów, działania w środowiskach wirtualnych, a także oceny i podejmowania ryzyka. • Zapewnienie wyposażenia szkół i przedszkoli umożliwiającego realizację nowoczesnych treści nauczania.
Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy	Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społeczne • Rozwój gminnych i powiatowych placówek pomocy społecznej świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnych • Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji.
Modernizacja dworców kolejowych	Cel operacyjny 5.2. Rozwój obszarów wiejskich • Zapewnienie efektywnej infrastruktury transportowej i poprawa transportu zbiorowego.
Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz	Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego • Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną • Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej. • Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu. Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społeczne • Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji.

	Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu • Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych. • Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców.
Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy	Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego • Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną • Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej. • Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu. Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społeczne • Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji. Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu • Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych. • Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. • Odbudowa i utrzymanie materialnego dorobku kultury i dziedzictwa regionu Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego • Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz historycznego regionu.

*Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.
Wielkopolska 2020.*

15.2. Powiązania z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Zagadnienia rewitalizacji poruszone zostały także w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego” (PZPWW). Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie dla kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej. Jej prowadzenie służy realizacji celu publicznego, jakim jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, traktowanego jako zasadniczy element

prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju województwa. Celem PZPWW jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu będący jedną z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Aby osiągnąć możliwie wysoki poziom rozwoju zrównoważonego należy osiągnąć:

- ład społeczny, oznaczający poprawę jakości życia w społeczeństwie,
- ład ekonomiczny, który gwarantuje efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,
- ład ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,
- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Realizacja celów i zadań określonych w niniejszym Programie Rewitalizacji przyczyni się do zwiększenia ładu społecznego i przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Gołańcz.

Zwiększenie ładu społecznego zostanie osiągnięte poprzez stworzenie warunków dla powstania nowych miejsc pracy w obszarach koncentracji znacznego bezrobocia, co spowoduje wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz zaspokoi ich aspiracje społeczne.

Ład przestrzenny zostanie osiągnięty poprzez likwidację bezładu oraz przywrócenie walorów przestrzeni miejskiej i wiejskiej.

15.3. Powiązania ze Strategią Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020

„Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001 – 2020” wyznacza cele i działania jakie władze samorządowe muszą podjąć by w ciągu 15 – 20 lat powiat wągrowiecki był obszarem trwałego rozwoju społeczno – gospodarczego zgodnego z zgodnego z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego. W tym celu wyznaczono w powiecie 3 cele strategiczne:

1. Trwały rozwój lokalnego rynku pracy w sferze produkcji i usług komercyjnych oraz wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i konkurencyjności rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju,

2. Stała poprawa poziomu jakości świadczonych usług społecznych w sferze edukacji, opieki medycznej, pomocy socjalnej oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego,

3. Zachowanie cennych zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz osiągnięcie europejskich standardów jego stanu.

Cel pierwszy „Strategii Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001 – 2020” jest będzie osiągnięty poprzez realizację projektu rewitalizacyjnego „Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców”, natomiast cel drugi zostanie osiągnięty poprzez realizację projektów „Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży” oraz „Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy”. Cel trzeci nie będzie realizowany przez żaden z przedstawionych w Programie Rewitalizacji projektów.

15.4. Powiązania ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2008–2022

W „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz” przyjęto założenie, iż optymalnym rozwiązaniem jest zrównoważony rozwój jednostki oparty o istniejący potencjał rolnictwa i małej przedsiębiorczości, uwzględniający potrzeby mieszkańców w dziedzinie dostępu do infrastruktury komunalnej i usług społecznych na miarę XXI wieku.

W celu realizacji założonej misji i wizji określono następujące cele:

1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
2. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO
3. ZWIĘKSZENIE POZIOMU ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH

Założenia celu pierwszego są realizowane przez projekt uzupełniający „Poprawa jakości infrastruktury drogowej”. Cel drugi zostanie osiągnięty poprzez realizację projektu „Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców” oraz projekt „Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży”. Cel trzeci natomiast zostanie osiągnięty przez realizację projektów „Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży”, „Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy”, „Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno

– wypoczynkowych w mieście Gołańcz”, „Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy”.

15.5. Powiązania ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2014-2020

Dokument zawiera analizę szeregu problemów społecznych dotyczących mieszkańców gminy Gołańcz. W części programowej strategii zostały przedstawione założenia polityki społecznej gminy oraz działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Są to:

1. Cel strategiczny 1.: Wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

2. Cel strategiczny 2.: Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

3. Cel strategiczny 3.: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

4. Cel strategiczny 4.: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

5. Cel strategiczny 5.: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Powiązania między projektami Programu Rewitalizacji a celami strategicznymi „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych” przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 44: Powiązania między projektami rewitalizacyjnymi a celami strategicznymi „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2014-2020”

Projekt LPR Miasta i Gminy Gołańcz	Cele strategiczne „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2014-2020”
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	Cel strategiczny 5.: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.
Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Cel strategiczny 2.: Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

	Cel strategiczny 4.: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.
Przekształcenie Pałacu w Czesławicach na Środowiskowy Dom Samopomocy	Cel strategiczny 3.: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.
Modernizacja dworców kolejowych	Brak powiązań
Stworzenie wysokiej jakości terenów rekreacyjno – wypoczynkowych w mieście Gołańcz	Cel strategiczny 3.: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.
Zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne Zamku w Gołańczy	Cel strategiczny 3.: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2014-2020”

15.6. Powiązania ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołańcz

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego tworzy podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W części dotyczącej kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołańcz wskazano, że podstawą rozwoju na terenach wiejskich może być lokalny rozwój rolnictwa z umocnieniem ośrodków obsługi rolnictwa oraz centralnego ośrodka obsługi ludności, natomiast miasto Gołańcz posiada dobre warunki przestrzennego rozwoju na bazie istniejącego układu komunikacyjnego oraz rozmieszczenia funkcji istniejących. Ze względu na małe zasoby wodne oraz małą lesistość Gminy szczególnej ochronie podlegać winny obszary tworzące ekosystem wód otwartych znajdujące się w południowej części gminy oraz dolina Noteci, Kcyninki i północny obszar leśny. Na obszarach tych priorytetem winna być gospodarka wodna, zazielenienie terenu i ochrona wód przed zanieczyszczeniem.

Pozostały obszar Gminy stanowi obszar produkcji rolnej. W zagospodarowaniu terenu należy unikać rozproszenia zabudowy, poprzez lokalizowanie jej w obszarach zurbanizowanych wsi. Rozwój miasta Gołańczy, poza możliwościami rozwoju gospodarczego, powinien być oparty głównie na rozwoju jakościowym. Główną funkcją miasta musi być obsługa ludności Miasta i Gminy, co wymaga rozwoju miejsc w

przedszkolach, rozbudowy szkoły, przychodni (o część laboratoryjną) i obiektów kultury.

Wraz z rozwojem jakościowym poprawie winno podlegać uzbrojenie techniczne miasta – do poziomu pełnego wyposażenia w sieć wodno-kanalizacyjną, gazową, energetyczną, telekomunikacyjną.

Lokalny Program Rewitalizacji nie wykazuje bezpośrednich powiązań ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, ale jednocześnie nie stoi w sprzeczności z jego zapisami.

16. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Urząd Miasta i Gminy Gołańcz skierował pismo do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w dniu 12.06.2017 r. oraz pismo uzupełniające w dniu 22.06.2017 r. w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2017-2023.

W odpowiedzi na pisma, Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny, mając na uwadze fakt, że realizacja założeń projektów przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko oraz negatywnego oddziaływania na życie i zdrowie ludzi, odstąpił od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pismem z dnia 28.06.2017 r.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w nawiązaniu do obu pism w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2017-2023 w dniu 13.07.2017 r. wyraziła zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę charakter planowanych w ramach projektu Programu działań, lokalny zasięg ich oddziaływania, wskazane planowane rozwiązania chroniące środowisko, a także fakt, że realizacja ustaleń projektu Programu będzie prowadzona poza obszarami chronionymi i będzie rozłożona w czasie i przestrzeni, nie przewidziano występowania znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi i obszary chronione. Zatem według opinii RDOŚ projekt Programu nie kwalifikuje się do projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 3 i art. 47 ustawy ooś i nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

17. Spis tabel, wykresów i rysunków

Tabela 1: Przebieg granic oraz opis jednostek analitycznych wyznaczonych na terenie miasta Gołańcz	7
Tabela 2: Podstawowe informacje dotyczące poszczególnych jednostek analitycznych	8
Tabela 3: Liczba ludności i dynamika zmian w poszczególnych jednostkach analitycznych w latach 2010 - 2016	10
Tabela 4: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	17
Tabela 5: Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Gołańcz w latach 2014 - 2016	18
Tabela 6: Liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	19
Tabela 7: Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	22
Tabela 8: Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	23
Tabela 9: Czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych według ich wieku, wykształcenia i stażu pracy (stan na koniec 2016 r.)	25
Tabela 10: Struktura osób bezrobotnych w Gminie Gołańcz w latach 2014 - 2016	26
Tabela 11: Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie Gołańcz (stan na koniec 2016 r.)	27
Tabela 12: Liczba popełnionych przestępstw w Gminie Gołańcz na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	29
Tabela 13: Zdarzenia drogowe, do których doszło na terenie działania Posterunku Policji w Gołańczy w 2014 i 2015 r.	30
Tabela 14: Liczba dzieci uczęszczająca do poszczególnych placówek oświatowych i wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Gołańcz w latach 2013 - 2016	32
Tabela 15: Średnie procentowe wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty w Gminie Gołańcz i w powiecie wągrowieckim w latach 2015 - 2016	32
Tabela 16: Średni wynik Sprawdzianu Szóstoklasisty w Gminie Gołańcz w latach 2015 – 2016 dla danej jednostki analitycznej	33
Tabela 17: Liczba grup artystycznych, kół i klubów oraz ich członków na terenie Gminy Gołańcz w latach 2011 - 2016	36
Tabela 18: Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	37
Tabela 19: Zaangażowanie mieszkańców i współdziałanie różnych organizacji na rzecz danej jednostki analitycznej	38
Tabela 20: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	40
Tabela 21: Struktura użytkowania gruntów w Gminie Gołańcz	43
Tabela 22: Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	48
Tabela 23: Powierzchnia urządzonych terenów zielonych przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej	50
Tabela 24: Budynki mieszkalne należące do zasobu mieszkaniowego i komunalnego Gminy Gołańcz	55
Tabela 25: Ilość i powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych należących do zasobu mieszkaniowego i komunalnego Gminy Gołańcz	55

Tabela 26: Liczba obiektów infrastruktury społecznej i obiektów publicznych w złym stanie technicznym na 100 obiektów infrastruktury społecznej w danej jednostce analitycznej.....	57
Tabela 27: Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb) na 100 gospodarstw domowych w jednostkach analitycznych.....	59
Tabela 28: Ilość wyrobów azbestowych (kg) w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej	64
Tabela 29: Zidentyfikowane problemy i zjawiska kryzysowe występujące zna terenie Miasta i Gminy Gołańcz.....	65
Tabela 30: Wskaźniki wykorzystane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego	73
Tabela 31: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej	76
Tabela 32: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej	77
Tabela 33: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno - funkcjonalnej... ..	79
Tabela 34: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze technicznej.....	80
Tabela 35: Analiza natężenia zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej	82
Tabela 36: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala dla jednostek analitycznych w danej sferze	84
Tabela 37: Liczba ludności i powierzchnia obszaru zdegradowanego wraz z udziałem w ogólnej liczbie ludności i powierzchni całej Gminy Gołańcz	86
Tabela 38: Liczba ludności i powierzchnia obszaru rewitalizacji wraz z udziałem w ogólnej liczbie ludności i powierzchni całej Gminy Gołańcz	87
Tabela 39: Powiązania między celami i kierunkami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarńków i projektami rewitalizacyjnymi.....	115
Tabela 40: Projekty, na które Miasto i Gmina Gołańcz uzyskała dofinansowanie z Unii Europejskiej	117
Tabela 41: Koszty oraz źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych.....	121
Tabela 42: Mierniki realizacji projektów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz	131
Tabela 43: Powiązanie projektów realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020	134
Tabela 44: Powiązania między projektami rewitalizacyjnymi a celami strategicznymi „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2014-2020”	139
 Rysunek 1: Podział Miasta i Gminy Gołańcz na jednostki analityczne	8
Rysunek 2: Sieć komunikacyjna w Gminie Gołańcz	47
Rysunek 3: Obszar zdegradowany w Gminie Gołańcz	85
Rysunek 4: Obszar rewitalizacji w Gminie Gołańcz	87
Rysunek 5: Obszar rewitalizacji w mieście Gołańcz	91
Rysunek 6: Obszar rewitalizacji – jednostka analityczna Panigródz.....	93
Rysunek 7: Obszar rewitalizacji w jednostce analitycznej Czesławice	95
Rysunek 8: Obszar rewitalizacji w jednostce analitycznej Laskownica Mała.....	96
 Wykres 1: Liczba ludności Miasta i Gminy Gołańcz w latach 2010 – 2016.....	10
Wykres 2: Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Gołańcz w latach 2010 – 2016	11
Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Gołańcz w latach 2010 – 2016	12

Wykres 4: Udział ludności według ekonomicznych wieku w Gminie Gołańcz w 2010 i 2016 roku	13
Wykres 5: Udział mieszkańców w ludności ogółem według ekonomicznych grup wieku w jednostkach analitycznych w 2010 roku.....	14
Wykres 6: Udział mieszkańców w ludności ogółem według ekonomicznych grup wieku w jednostkach analitycznych w 2016 roku.....	15